

Ragnhild Sofie Johansen

## "Var en gang en skilpadde og en ørn"

Produksjon og plassering av subjekt i  
mellomspråket hos spanskspråklige voksne  
innlærere av norsk

Masteroppgave i nordisk for lektorstudenter

Veileder: Kristin Melum Eide

Mai 2023



Ragnhild Sofie Johansen

## **"Var en gang en skilpadde og en ørn"**

Produksjon og plassering av subjekt i mellomspråket  
hos spanskspråklige voksne innlærere av norsk

Masteroppgave i nordisk for lektorstudenter  
Veileder: Kristin Melum Eide  
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet  
Det humanistiske fakultet  
Institutt for språk og litteratur



Kunnskap for en bedre verden



## Sammendrag

Denne masterfagsoppgaven tar for seg spanskspråklige voksne innlæreres produksjon og plassering av subjekt i norsk mellomspråk. Oppgaven har hentet inspirasjon til tematikk fra Toledo (1995) og Salomonsen (1995) som tematiserte prodrop-parameteren i norsk som andrespråk. Hovedvinklingen er mulig overføring av grammatiske trekk fra førstespråket spansk til andrespråket norsk. Oppgaven inkluderer også et tredjespråksperspektiv idet den trekker inn hvilken påvirkning engelsk som andrespråk kan ha på denne produksjonen, og om botid er en avgjørende faktor for hvordan innlærerne presterte på en elisiteringstest som ble designet for oppgavens formål.

Ved hjelp av nettskjema.no hentet jeg inn data fra 25 spanskspråklige voksne innlærere av norsk som andrespråk gjennom en tredelt test. Denne testen bestod av en elisiteringstest på 30 testsetninger, en engelsk luketest, og et spørreskjema med spørsmål om informantenes lingvistiske bakgrunn. Elisiteringstesten formål var å kartlegge de spanskspråklige informantenes produksjon og plassering av subjektet i norsk, mens luketesten skulle avgjøre hver enkelt informants engelsknivå. Delen om informantenes lingvistiske bakgrunn bidro til å finne eventuelle konsistente variabler som kunne tjene som tilleggsforklaringer for informantenes resultater i elisiteringstesten og luketesten. Som sammenligningsgrunnlag for de spanskspråkliges resultater, hentet jeg også inn data fra en tyskspråklig kontrollgruppe på fem informanter, og en norskspråklig kontrollgruppe på to informanter.

Funnene i denne undersøkelsen og resultatene av elisiteringstesten tilsier at botid har en klar og utvetydig effekt på spanskspråklige innlæreres norske mellomspråk. Dess lengre botid, dess mer målspråkligt presterer de spanskspråklige informantene. Dette kan primært tolkes som en støtte til hypotesene i andrespråksteorien i Full Transfer/Full Access. Ved å dele den spanskspråklige informantgruppen i to basert på botid i Norge på fem år eller mindre, eller fem år eller mer, kan vi observere en relativt konsistent todeling i gruppenes score.

De tidligere norske studiene på dette feltet har lett etter tegn på overføring (transfer) fra førstespråket spansk med hensyn til subjektutelatelse; «prodrops». Det var også utgangshypotesen til denne undersøkelsen. Det trekket som mest tydelig utpeker seg som et mulig transfertrekk i de spanskspråklige informantenes mellomspråk, angår derimot temaposisjonen, og ikke subjektposisjonen. Det virker altså som om temaposisjonen er mest utsatt, og ikke subjektposisjonen- og plasseringen som først antatt. Om vi ser mest mulig fordomsfritt på resultatene, ser vi ganske klart at informantene viser en langt større tendens til «topic-drop», enn prodrops i elisiteringstestens testsetninger. Dette er altså et relativt overraskende funn.

Transfer fra engelsk som S2 ser også ut til å ha hatt en effekt på de spanskspråkliges totalscore i elisiteringstesten, siden høy engelskkompetanse i noen grad komensurerer for kortere botid i Norge. Dette gjelder ikke alle typer av trekk; vi ser for eksempel at enkelte informanter med høy engelskkompetanse velger svaralternativer som bryter med definitthetseffekten på norsk (f.eks. «Det forsvant *lysten* til å fly»). Den samme definitthetseffekten finner vi også i engelsk, men ikke i spansk. Dermed ser det ut til at enkelte grammatiske trekk kan overføres fra førstespråket spansk til tredjespråket norsk selv om informanten har engelsk som et sterkt andrespråk.

## **Abstract**

This master thesis explores how Spanish speaking informants produce and place the subject of a sentence in Norwegian interlanguage (IL). The thesis is inspired by the topics presented in Toledo (1995) and Salomonsen (1995), which both explored the prodrop-parameter in Norwegian as a second language. The focus is on a possible transfer effect from the L1, Spanish, to the L2, Norwegian. This thesis also includes a L3 acquisition perspective by studying how English as a L2 can affect the production and placement of the subject in Norwegian as a L3, and if time of residency is a determining factor for the informants' performances as explored through a grammatical multiple-choice test designed for this thesis.

Data was collected from 25 adult native speakers of Spanish with Norwegian as a second or third language, through a test in three parts, provided by nettskjema.no. The test consisted of a multiple-choice assessment with 30 questions, an English cloze test, and a questionnaire concerning the informants' linguistic background. The object of the multiple-choice test was to map the Spanish L1 informants' productions and placements of the subject in Norwegian, while the cloze test was supposed to determine their English levels. The questionnaire concerning the informants' linguistic background contributed to finding any potential consistent variables that could serve as an additional explanation of the informants' results in the two tests. In order to create a basis for comparison of the results from the Spanish speakers, I gathered additional data from a control group of five native German speakers, and a control group of two native Norwegian speakers.

The research findings and the results of the multiple-choice test indicate that time of residency has a clear and unambiguous effect on the native Spanish speakers' Norwegian IL. A longer time of residency indicated a better performance in the target language among the native Spanish speakers. This can primarily be understood to support the hypotheses of the second language acquisition theory, Full Transfer/Full Access. By dividing the Spanish-speaking group into two separate ones, based on a period of residency of five years or less, and five years or more, we can observe a relatively consistent forking of the score between the two groups.

The previous Norwegian studies in this field have primarily looked for transfers from the first language, Spanish regarding the omission of the subject; "prodrop". This was also the starting hypothesis for this thesis. However, the most salient transfer feature in the Spanish-speaking group's Norwegian IL concerns the thematic position, and not the subject position. The thematic position could therefore be more vulnerable (to omission) in the Norwegian IL than, the production and placement of the subject, as was first assumed. By looking at the results unprejudiced, we can observe that there is a bigger tendency towards "topic-drop" than prodrop in the results from the multiple-choice test. This is a relatively surprising finding.

Transfer from English as an L2 also appears to have influenced the native Spanish speakers scores in the multiple-choice test, since English to a certain extent can compensate for a shorter time of residency in Norway. However, this was not true for all the grammatical features; there were individual informants who picked alternatives in the multiple-choice test that violated the Definiteness Effects (DE) in Norwegian (e.g: "Det forsvant *lysten* til å fly"). The same DE can be found in English, but not in Spanish. Therefore, it seems that certain grammatical features can be transferred from the L1 Spanish, to the L3, Norwegian, even if the informant has a high proficiency in English as a L2.

## **Forord**

Det er en rekke mennesker som har bidratt i denne masterskriveprosessen, og alle fortjener hver sin takk.

Den mest sentrale skikkelsen i det hele er uten tvil min dyktige veileder Kristin Melum Eide. Jeg har fått kyndig veiledning fra start til slutt, og uten henne hadde hverken ideen eller produktet tatt form. Like sterkt som jeg har ønsket at oppgaven skulle bli bra, har hun også gjort det, i form av veiledning, tyskoversettelser, faglig påfyll og pep-talks.

Hjertelig takk til alle informantene og «pilottesterne» mine som har dannet grunnlaget for all data jeg har hentet inn. Uten dem hadde det naturligvis ikke blitt noen oppgave.

Jeg skylder også en stor takk til fantastiske Celia Ferragut Bamberg for å ha hjulpet meg med utviklingen av spørreskjemaet på spansk, samt for fine år med spansk grammatikk og fagdidaktikk ved NTNU.

Jeg ønsker også å takke Cecilie Hamnes Carlsen for å ha sendt meg hovedfagsavhandlingen sin fra 1995, slik at jeg kunne studere resultatene hennes fra den gang.

Sist, men ikke minst, vil jeg takke mine studievenninner Kristine, Ingvild, Martine og Johanna. Vi har hatt hverandre siden første stund i 2018, og har holdt sammen siden. Jeg unner alle å ha noen som dere.

*Ragnhild Sofie Johansen*

Trondheim, mai 2023





## Innhold

Sammendrag .....	v
Abstract .....	vi
Forord .....	vii
Tabeller .....	xi
Figurer .....	xii
Forkortelser .....	xiii
<b>1 Innledning .....</b>	<b>1</b>
1.1 Prodrop-parameteren.....	2
1.2 Teoretiske implikasjoner .....	4
1.3 Hvordan har det gått med prodrop-parameteren?.....	5
1.4 Hvorfor gjøre oppfølgingsstudier? .....	6
1.5 Oppgavens oppbygning .....	7
<b>2 Teoretisk bakgrunn .....</b>	<b>8</b>
2.1 Relevante termer og rammeverk .....	8
2.1.1 Transfer .....	8
2.1.2 Generative andrespråksteorier .....	8
2.1.3 Generative tredjespråksteorier.....	9
2.1.4 Argumentstruktur og Perlmutters inakkusativhypotese (1978) .....	10
2.1.5 Definitthetseffekten .....	13
2.1.6 Topikalisering og «topic-drop» .....	14
2.2 Hypotesedannelse .....	15
<b>3 Metode.....</b>	<b>17</b>
3.1 Valg av metode .....	17
3.2 Elisitering .....	18
3.3 Luketest.....	19
3.4 Lingvistisk bakgrunn .....	20
3.5 Informantgruppe og kontrollgrupper .....	21
3.5.1 Informantgruppe.....	21
3.5.2 Kontrollgrupper.....	21

3.6	Pilotundersøkelser .....	21
3.6.1	Pilottesting av elisiteringstest .....	22
3.6.2	Pilottesting luketest .....	22
3.7	Metodekritikk og etiske aspekt .....	22
<b>4</b>	<b>Resultater .....</b>	<b>24</b>
4.1	Gruppering og koding av informanter .....	24
4.2	Botid .....	26
4.3	Resultater ES6a, AS7a, AS6a, ES8a, AS3a, ES5a .....	28
4.4	Subjektrealisering og plassering .....	29
4.4.1	Subjektrealisering .....	29
4.4.2	Subjekt-plassering .....	34
4.5	Transfer fra $S_n$ .....	37
4.5.1	Engelskkompetanse: Spanskspråklig gruppe 'a' .....	38
4.5.2	Engelskkompetanse: Spanskspråklig gruppe 'b' .....	42
4.5.3	Engelskkompetanse: Tyskspråklig gruppe .....	42
<b>5</b>	<b>Analyse og diskusjon .....</b>	<b>43</b>
5.1	Botid .....	43
5.2	Transfer fra $S_1$ .....	49
5.3	Transfer fra $S_n$ .....	55
<b>6</b>	<b>Avslutning .....</b>	<b>61</b>
6.1	Viktigste funn og prediksjoner om læringsløype .....	61
6.2	Svakheter og mulige feilkilder i undersøkelsen, og veien videre .....	62
<b>7</b>	<b>Litteraturliste .....</b>	<b>65</b>
<b>8</b>	<b>Vedlegg .....</b>	<b>70</b>

## Tabeller

Tabell 1- Informanter med lavest totalscore (SPA).....	28
Tabell 2- Totalscore og engelskkompetanse, informanter med lavest score (SPA) .....	29
Tabell 3- Oversikt: setningstype A og B.....	29
Tabell 4- Svaralternativer testsetning 16, 23, 25 og 29 .....	35
Tabell 5- Ugrammatikalske svar gruppe 'b': setningstype C (SPA) .....	36
Tabell 6- Poenggiving luketest.....	38
Tabell 7- Gruppe 'a': Høy engelskkompetanse (SPA) .....	38
Tabell 8- Gruppe 'a': Lav engelskkompetanse (SPA) .....	38
Tabell 9- Engelskkompetanse: Gruppe 'b' (SPA) .....	42
Tabell 10- Engelskkompetanse (TY) .....	42
Tabell 11- "Utkantinger" (SPA).....	45
Tabell 12- Norskspråklig innputt: Gruppe 'a' (SPA) .....	47
Tabell 13- Norskspråklig innputt: Gruppe 'b' (SPA) .....	47
Tabell 14- Engelskspråklig innputt: AS11a, AS13a og ES11a .....	48
Tabell 15- Engelskspråklig innputt: ES2b.....	49
Tabell 16- Oversikt ES6a .....	50
Tabell 17- Oversikt AS7a .....	50
Tabell 18- Botid gruppe 'a': Informanter med lav totalscore (SPA) .....	51
Tabell 19- Grammatikalsk alternativ testsetning 16: Gruppe 'a' (SPA) .....	58
Tabell 20- Brudd på definitthetseffekt testsetning 16: Gruppe 'a' (SPA).....	58
Tabell 21- Grammatikalsk alternativ testsetning 29: Gruppe 'a' (SPA) .....	59
Tabell 22- Brudd på definitthetseffekten testsetning 29: Gruppe 'a' (SPA) .....	59
Tabell 23- Informanter som scorer over 20% for setningstype C: Gruppe 'a' (SPA).....	59

## Figurer

Figur 1- V2 .....	4
Figur 2- Verbtyper i norsk: Eide (2022) .....	10
Figur 3- Argumentstruktur: Inakkusative verb.....	11
Figur 4- Inakkusativt verb med postverbalt subjekt, spansk.....	11
Figur 5 .....	12
Figur 6 .....	12
Figur 7 .....	15
Figur 8- Totalscore elisiteringstest (SPA) .....	26
Figur 9- Totalscore elisiteringstest (TY) .....	27
Figur 10- Score setningstype A (SPA).....	30
Figur 11- Svardistribusjon setningstype A: Gruppe 'a' (SPA) .....	31
Figur 12- Svardistribusjon setningstype A: Gruppe 'b' (SPA) .....	31
Figur 13- Score setningstype B (SPA).....	32
Figur 14- Svardistribusjon setningstype B: Gruppe 'a' (SPA) .....	33
Figur 15- Svardistribusjon setningstype B: Gruppe 'b' (SPA) .....	33
Figur 16- Totalscore setningstype C (SPA) .....	34
Figur 17- Brudd på definitthetseffekt: Gruppe 'a' (SPA) .....	35
Figur 18- Brudd på definitthetseffekt: Gruppe 'b' (SPA) .....	36
Figur 19- Svardistribusjon testsetning 13 (SPA) .....	36
Figur 20- Totalscore inakkusative konstruksjoner (TY) .....	37
Figur 21- Totalscore elisiteringstest: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse .....	39
Figur 22- Totalscore elisiteringstest: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse .....	39
Figur 23- Totalscore setningstype A og B: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse.....	40
Figur 24- Totalscore setningstype A og B: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse.....	40
Figur 25- Totalscore setningstype C: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse.....	41
Figur 26- Totalscore setningstype C: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse.....	41
Figur 27- Totalscore: ES10a skravert .....	46

## **Forkortelser**

$S_n$ - Språk som tilegnes etter den kritiske perioden for språktilegnelse. Dette være seg andre-, tredje-, fjerde- eller femtespråk, osv.

S1- førstespråk

S2- andrespråk

Målspråk- Et  $S_n$  man prøver å tilegne seg

Mellomspråk- En S2-innlærers versjon av målspråket<sup>1</sup>

UG- Universalgrammatikk

P&P- Prinsipp- og parameter-teori

FFFH- Failed Functional Features Hypothesis

FTFA- Full Transfer/Full Access

CEM- Cumulative Enhancement Model

L2SF- L2 Status Factor

TPM- Typological Primacy Model

VBL- Verbal

SU- Subjekt

DO- Direkte objekt

PA- Predikatsadverbial

SG- Entallsform

PL- Flertallsform

DEF- Bestemt form

INDEF- Ubestemt form

NOM- Nominativ

---

<sup>1</sup> (Åfarli, 2015, s. 61).



## 1 Innledning

I komparative lingvistiske studier fra 70- og 80-tallet, blant annet av romanske språk (Rizzi, 1982; Kayne, 1969; publisert i 1975) og germanske språk (Chomsky, 1982; Platzack, 1987), var det spesielt én grammatisk kategori som på kort tid oppnådde stor oppmerksomhet fordi den framviste interessant variasjon på tvers av språkene: Subjektet. Fransk, engelsk, og fastlands-Skandinavisk<sup>2</sup> har krav om synlig realisert subjekt i finite setninger (Chomsky, 1982; Platzack, 1987), mens italiensk og spansk derimot ikke har krav om synlig subjekt i finite setninger (Rizzi, 1982, s. 117). Den komparative tilnærmingen mellom forskjellige romanske språk viste at det var et sett med egenskaper som korrelerte systematisk med muligheten for å utelate subjekt (Platzack, 1987, s. 377). Disse egenskapene var blant annet knyttet til strukturen på undersetninger, forekomsten av visse subjunksjoner, verbkongruens og subjektinversjon (Platzack, 1987, s. 377 – 378).

Det er naturlig å anta at subjektkategoriens ulike realiseringer på tvers av språk får konsekvenser for mennesker som ønsker å lære seg et språk der subjektets realisering og distribusjon i målspråket skiller seg fra subjektproduksjonen i førstespråket. Norsk og spansk er eksempler på to språk der man finner en tydelig forskjell i de syntaktiske reglene for produksjon og plassering av subjektet. Man burde derfor kunne forvente å finne påvirkning fra morsmålet i tilfeller der morsmålstalere av spansk lærer seg norsk.

I 1995 ble det publisert to hovedfagsoppgaver ved Universitetet i Bergen som tok for seg denne tematikken. Salomonsen (1995) og Toledo (1995) studerte hvilke konsekvenser påvirkning fra spansk som morsmål, fikk for produksjon av subjektkategori i norsk. Siden 1995 har det ikke bare blitt publisert flere studier som forsker på påvirkning fra S<sub>1</sub> i tilegnelsen av et S<sub>2</sub>, men i nyere tid også studier som søker å forske på hvilken innvirkning eventuelle S<sub>2</sub> har på S<sub>3</sub>/S<sub>n</sub><sup>3</sup>. Utgangspunktet for denne masteroppgaven er å foreta en videre utforskning av hvordan spanskpråklige informanter med norsk som S<sub>n</sub> produserer og plasserer subjekt i sitt norske mellomspråk, samt å studere i hvilken grad vi kan observere påvirkning på denne produksjonen fra et tidligere tilegnet S<sub>2</sub>, i dette tilfellet S<sub>2</sub> engelsk.

Denne oppgaven tar utgangspunkt i et generativt teoretisk rammeverk. Dette rammeverket fikk sitt utgangspunkt i løpet av forrige århundre som en konsekvens av en polemisk akademisk diskurs der språkforskere med et behavioristisk ståsted fikk motstand fra blant annet lingvisten Noam Chomsky. Chomsky argumenterte for at menneskets språklige evne var iboende, og ikke noe som ble betinget av stimuli og respons (Eide & Busterud, 2015, s. 22). Argumentene hans dannet grunnlaget for en ny retning innenfor lingvistikken kalt generativ grammatikk, der et ofte antatt premiss er innatismehypotesen, hypotesen om at mennesket er født med en universell grammatikk (UG) som fungerer som et raster for hvordan alle mennesker tilegner seg språk (Åfarli & Eide, 2003, s. 17). Etter midten av 1900-tallet har det oppstått flere kognitivt rettede språklæringsteorier som tar utgangspunkt i at språkevnen er medfødt på et eller annet vis (Åfarli & Eide, 2003, s. 19 – 20).

---

<sup>2</sup> Norsk, svensk og dansk (Platzack, 1987, s. 377).

<sup>3</sup> Jeg vil videre i oppgaven referere til språk som er tilegnet etter S<sub>2</sub>, som S<sub>n</sub>. Dette er fordi språkinnlærere ikke nødvendigvis bare behersker tre språk. Det vil derfor være enklere å referere til eventuelle «tredjespråk» som S<sub>n</sub>.

De generative grammatikerne var i utgangspunktet mest opptatt av hvordan UG fungerte i språkbrukeres førstespråk, og ikke like opptatte av hvorvidt UG fremdeles var aktiv i innlæringen av et nytt språk som ble lært etter den kritiske perioden for språktilegnelse<sup>4</sup>. Utover 70-tallet ble andrespråksforskning en selvstendig disiplin, og generative forskere (som for eksempel Lydia White) anså spørsmålet om hvilke mekanismer som styrer andrespråkstilegnelse, og hvorvidt UG fortsatt er aktiv i  $S_n$ -tilegnelse, som svært viktig i forbindelse med generativ grammatisk teori og forskning (Åfarli, 2015, s. 67). «*Full Transfer/Full Access*» (FTFA) (Schwartz & Sprouse, 1994, 1996) og «*Failed Functional Features Hypothesis*» (FFFH) (Hawkins & Chan, 1997) er to generative andrespråksteorier som ble retningsgivende for hvordan man studerte andrespråkstilegnelse. Der FTFA kommer med prediksjoner om at en innlærer vil være i stand til å oppnå målspråklig produksjon over tid, predikerer FFFH at en innlærer aldri vil være i stand til å ende opp med helt morsmålslik målspråkproduksjon (Jin et al., 2015) (mer om dette i kapittel 2.1.2).

På starten av 2000-tallet dukket det opp en ny bølge innenfor grammatisk  $S_n$ -forskning: Tredjespråksforskning. Man ønsket å finne ut mer om hvilken innflytelse et tidligere tilegnet  $S_n$  hadde på tilegningen av et nytt  $S_n$  (Jin et al., 2015, s. 273). «*Cumulative-Enhancement Model*», «*L2 Status Factor*» og «*Typological Primacy Model*» er eksempler på generative tredjespråksteorier som har fått stor innflytelse i tredjespråksforskning.

I denne oppgaven ønsker jeg å ta utgangspunkt i forskningsspørsmålet: Hvordan produserer og plasserer spansktalende  $S_n$ -innlærere subjekt i norske setninger, og hvilke innslag av transfer finner jeg i produksjonen? Dette spørsmålet bygger videre på Toledos (1995) og Salomonsens (1995) studier, i tillegg til å inkludere et tredjespråksperspektiv med fokus på potensiell transfer fra engelsk. Jeg vil også ta for meg hvorvidt botid kan ha en effekt på de ulike informantenes norske mellomspråkproduksjon, med utgangspunkt i prediksjonene i FTFA om at en innlærer vil være i stand til å tilegne seg målspråket morsmålslikt. I kapittel 2.2 vil jeg legge fram studiens tre hypoteser som danner grunnlaget for datainnsamling og analysen av resultatene.

## 1.1 Prodrop-parameteren

I en rekke studier av europeiske språk utover 1970- og 80-tallet, fikk subjekt kategorien et særlig fokus (Kayne, 1975; Rizzi, 1982; Chomsky, 1982; Platzack, 1987; Philippaki-Warbuton, 1987). I mange av verdens språk er det mulig å utelate eller *droppe* subjektet i finitte setninger. I det romanske språket spansk kan man for eksempel droppe subjektet i finitte setninger, og setningen vil fremdeles være grammatisk (Carlsen, 2013, s. 30). Det finnes ulike setningstyper som tillater utelatelse av subjekt i ulike språk. I spansk er det for eksempel grammatisk, og egentlig mest umarkert, å ikke inkludere et eksplisitt subjekt med meteorologiske verb (Salomonsen, 2008, s. 80).

(01) Llueve.

(Det) regner.

(02) ?Él llueve.

Han regner.

---

<sup>4</sup> Dette er det tidsrommet bl.a. generativistene definerer som den perioden tidlig i livet hvor en er «særlig disponert for å lære språk». Etter denne perioden antar man at det vil det være mye vanskeligere å lære seg språk målspråklikt (Åfarli, 2015, s. 66).



I norsk er det et absolutt krav om at alle finitte setninger skal ha et uttrykt subjekt, med unntak av imperativsetninger (Åfarli & Eide, 2003, s. 191). Dette kan man for eksempel se ved å lage setninger med og uten subjekt i de meteorologiske konstruksjonene (03) og (04) under:

(03) Det snør.

(04)\*Snør.

Funnene knyttet til subjektutelatelse og subjektvtang i forskjellige språk dannet et viktig grunnlag for Chomskys utvikling av det teoretiske rammeverket som munnet ut i todelingen mellom prinsipper og parameter (Biberauer, 2018, s. 95). Ifølge Chomskys undersøkelser måtte det finnes et visst sett med regler som er felles for alle språk, og han antok at tilegnelsen av noen bestemte strukturer ville medføre tilegnelsen av visse andre strukturer (Salomonsen, 2008, s. 74). Chomsky formulerte en teori om disse felles underliggende strukturene som han kalte *Prinsipp- og Parameterteori* (P&P). Denne teorien går ut på at man kan forestille seg menneskets språkevne som et bryterpanel som inneholder et sett med brytere med grunnleggende språklige trekk, men at disse bryterne kan ha ulike innstillinger. Dette gir utslag i form av ulik produksjon, som resulterer i alle verdens forskjellige språk og variasjoner. Ved at man hører språklig produksjon fra tidlig barndom, vil disse bryterne stilles inn på ulike verdier for det gitte språket man blir utsatt for (Eide & Busterud, 2015, s. 32 – 33). Denne teorien la grunnlag for en forklaring som støttet opp under at alle språk i bunn og grunn var styrt av de samme prinsippene i UG, men at det også fantes ulike parameterinnstillinger for ulike språktrekk. UG vil ifølge denne teorien ha en bryter, altså en parameter, for subjekt. Ut ifra hvordan denne parameteren er stilt inn vil det gi ulike utslag i ulike språk, for eksempel om subjektet er realisert eller ikke, og på hvilken måte det realiseres.

Innenfor P&P har denne distinksjonen mellom subjektutelatelse versus subjektvtang dannet grunnlaget for parameteren «prodrop», der *pro* er en forkortelse for 'pronomen'. I språk som spansk, italiensk og islandsk, der man kan droppe subjektet fra setningen, vil denne parameteren være stilt inn på [+prodrop]. Språk som norsk, fransk og engelsk som har krav om subjekt i finitte setninger, har derimot verdien [-prodrop] (Salomonsen, 2008, s. 75).

Salomonsen (2008) skriver at:

Pro-drop-parameteren (PD-parameteren) avgjør om et språk har subjektvtang eller mulig utelatelse av subjektspronomen, og om det har pleonastiske pronomen eller ikke. Vanligvis regnes også bl.a. mulig eller ikke mulig inversjon i enkle deklarativsetninger som et fenomen tilknyttet parameteren. (s. 74)

Spesielt den siste merknaden om språk tillater inversjon i enkle deklarativsetninger eller ikke, er interessant. Spansk som [+prodrop]-språk har for eksempel en litt friere leddstilling i en deklarativ setning enn norsk som er [-prodrop]. Deklarative konstruksjoner med postverbalt subjekt vil være grammatisk i spansk i mange tilfeller (Leonetti & Escandell-Vidal, 2020, s.3; Lozano & Mendikoetxea, 2008, s.96), noe det ikke er på norsk. Norsk har altså strengere krav til ordstilling enn spansk. Dette kan vi se i eksemplene (05) - (11). Klammene i eksemplene markerer hvilke ledd som hører sammen.

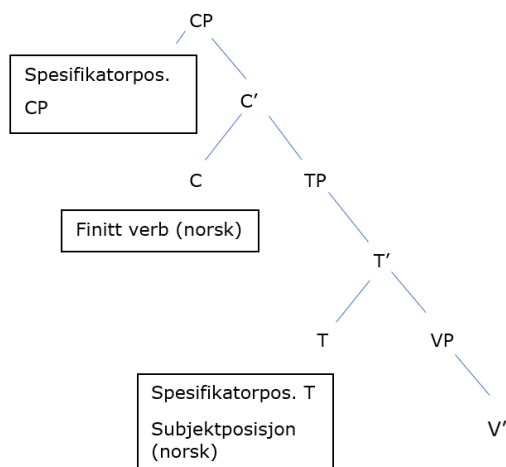
(05) Mannens<sub>SU</sub> kom<sub>VBL</sub> [til Bodø]<sub>PA</sub>.

(06) [El hombre]<sub>SU</sub> llegó<sub>VBL</sub> [a Bodø]<sub>PA</sub>.

- (07) Dets<sub>SU</sub> kom<sub>VBL</sub> [en mann]<sub>DO</sub> [til Bodø]<sub>PA</sub>.  
 (08) \*Los<sub>SU</sub> llegó<sub>VBL</sub> [un hombre]<sub>DO</sub> [a Bodø]<sub>PA</sub>.  
 (09) Llegó<sub>VBL</sub> [un hombre]<sub>SU</sub> [a Bodø]<sub>PA</sub>.

- (10) \*Kom<sub>VBL</sub> mannen<sub>SU</sub> [til Bodø]<sub>PA</sub>.  
 (11) Llegó<sub>VBL</sub> [el hombre]<sub>SU</sub> [a Bodø]<sub>PA</sub>.

Den norske setningen (07) er et eksempel på en presenteringssetning. Eksempel (08) er ikke grammatisk, fordi «(...) +PD-språket spansk ikke har presenteringssetninger» (Salomonsen, 2008, s. 80). Dette kan knyttes til at spansk i motsetning til norsk ikke har subjektkrav i finite setninger, og derfor aldri trenger å sette inn formelle subjekt i spesifikatorposisjonen til TP (med eventuell flytting til spesifikatorposisjonen til CP<sup>5</sup>) for å oppfylle dette kravet. Dette er nødvendig i norsk, for eksempel i (07). Spansk tillater også postverbale subjekt i deklarativer hovedsetninger i større grad enn norsk gjør<sup>6</sup>. Norsk har krav om finitt verb i C-posisjonen i setningsstrukturen for deklarativer setninger (V2-regelen) (Åfarli, 2015, s. 82), samt et krav om å fylle spesifikatorposisjonen til CP med et eller annet ledd. Setningsstrukturen i norsk er derfor strengere regulert. Figuren under viser de tre syntaktiske posisjonene som er nevnt over.



Figur 1- V2

## 1.2 Teoretiske implikasjoner

Hvorvidt man kan droppe subjektet eller ikke i finite setninger i verdens språk er et teoretisk interessant tema, fordi dette kan predikere mellomspråkstendenser i andrespråkstilleggelse der S1 og S2 har ulik verdi for prodrop-parameteren. I korpusundersøkelser kan man blant annet finne eksempler på innlærere med spansk som S1 og norsk som S2 der subjekter blir utelatt i det norske mellomspråket, særlig på et

<sup>5</sup> Med CP, C og TP henviser jeg til syntaktiske posisjoner i den generative setningsanalysen, der setningsstrukturer analyseres i et CP-TP-VP-system.

<sup>6</sup> Et subjekt kan stå postverbalt i norske deklarativer setninger om et annet ledd en subjektsleddet fyller spesifikatorposisjonen til CP, for eksempel i «I går kom mannen», der predikatsadverbialet «i går» fyller spesifikatorposisjonen til CP.

tidlig stadium. Dette kan vi for eksempel se i utdrag fra tekster i korpuset «*Norsk andrespråkskorpus*» (ASK):

(12) Har valgt denne oppgave fordi alltid har likt alt som har med barn å gjøre [...]  
(ASK, ID: s3298).

Dette er et autentisk eksempel på hvordan en spansktalende utelater subjekt i en finitt setning. I denne setningen dropper informanten alle subjekt, både i hovedsetningen og i undersetningen. Dette kan tyde på at norsk verdi for prodrop-parameteren [-prodrop] enda ikke er tilegnet.

(13) Er mye vanskelige jobber i Norge [...] (ASK, ID: s4034).

(14) Er jeg gift med en nordmann, men han snakke ikke spansk [...] (ASK, ID: s3292).

I eksempel (13) ser vi eksempel på en innlærer som ikke produserer formelt subjekt i en eksistensiell konstruksjon. Eksempel (14) viser oss hvordan innlærere med spansk som S1 kan produsere deklorative hovedsetninger med postverbalt subjekt.

Med utgangspunkt i prodrop-teorien og eksemplene over ser vi at spanske morsmålsbrukere på et tidlig stadium kan produsere finitte setninger uten subjekt i norsk mellomspråk, samt plassere subjekt postverbalt i deklorative hovedsetninger.

### 1.3 Hvordan har det gått med prodrop-parameteren?

Basert på nyere forskning innenfor P&P har man funnet ut at prinsipp- og parameterteori ikke gir et like entydig bilde på språklig variasjon som man før har antatt (Biberauer, 2018, s. 95). Parameterne vil i realiteten omfatte færre trekk enn teoriene har predikert. Dette kan man se eksempel på gjennom sammenligning av [-prodrop]-språkene norsk og engelsk. Engelsk er i likhet med norsk et [-prodrop]-språk. Dette resulterer i at man heller ikke kan utelate subjektet i finitte setninger på engelsk, og det er i tillegg mindre fri variasjon i leddstillingen (Chomsky, 1982, s. 240). Engelsk har derimot ikke V2, altså et krav om inversjon mellom subjektet og verbalet, slik norsk har i deklorative hovedsetninger (Selven, 2014, s. 31). Dette kan vi se et eksempel på ved å sammenligne norsk og engelsk.

(15) Yesterday<sub>PA</sub> I<sub>SU</sub> went<sub>VBL</sub> [to the store]<sub>PA</sub>.

(16) [I går]<sub>PA</sub> gikk<sub>VBL</sub> jeg<sub>SU</sub> [til butikken]<sub>PA</sub>.

Selv om begge språk har krav om subjekt, ser vi at det er andre faktorer opprinnelig knyttet til disse parametrene som ikke samsvarer i disse to [-prodrop]-språkene.

Eide og Åfarli (2020, s. 234) poengterer at man i senere år har justert og nyansert teoriene innenfor P&P ytterligere etter hvert som det har blitt forsket mer på UG og de antatt underliggende mekanismene i menneskets språkevne. Det blir lagt mer vekt på at språkbrukere ikke er enspråklige, ideelle «speaker-listeners»<sup>7</sup>, noe Chomsky la som premiss for sine tidligste grammatiske studier. Nå er det mer vanlig å anta at hver språkbruker innehar flere register over forskjellige språk, dialekter, varieteter og stiler som de bruker aktivt, og som ikke nødvendigvis passer inn i generativistenes måte å modellere den menneskelige språkmaskinen på (Eide & Åfarli, 2020, s. 234). Man kan altså ikke trekke for mange og strenge generaliseringer når det kommer til om en

<sup>7</sup> En «ideal speaker-listener» er en tenkt språkbruker i et homogent språksamfunn med perfekt språkkompetanse, helt upåvirket av forhold som minnebegrensninger, feil og lignende (Chomsky, 1965, s. 3, min oversettelse).

parameter er stilt inn på den ene eller andre verdien, siden vi vet at det er stor variasjon innenfor én og samme språkbrukers språklige register.

#### 1.4 Hvorfor gjøre oppfølgingsstudier?

Biberauer (2018, s. 95) påpeker at selv om man i nyere P&P-forskning har funnet ut at parameter-verdiene har vært for store, grove og generelle, burde man gjennomføre en videreutvikling av P&P, og at det ikke burde være nødvendig å forkaste hele teorien. Som eksempel på en for generell parameter vil mange prodrop-språk ikke følge alle prediksjonene for [+prodrop]-parameteren, men bare noen få. Selve tanken om å finne morfosyntaktiske regelmessigheter og kategorisere disse, er likevel svært nyttig i generativ språkforskning (Biberauer, 2018, s. 96). P&P «has unquestionably achieved success in capturing and, in many cases, predicting previously unnoticed and often unexpected aspects of crosslinguistic variation, of diachronic change, and, to some extent, also of acquisition» (Biberauer, 2018, s. 96). Teorien har generert mye kontrastiv forskning og lagt rammer for hvordan en kan forske på ulike språktrekk på tvers av språk. Jeg ønsker derfor å benytte meg av tankene som ligger bak prodrop-parameteren i P&P, da dette legger føringer for hvordan jeg ønsker å studere spanskspåkliges norskproduksjon. Dette er også et nyttig verktøy for å bestemme hvilke trekk som kanskje påvirkes i mellomspråket til spanskspåklige innlærere av norsk.

Det er som nevnt tidligere blitt forsket på hvordan spanskspåklige tilegner seg parameterinnstillingen [-prodrop] i norsk S2 (Toledo, 1995 & Salomonsen, 1995). Begge studiene ønsket å undersøke om UG fremdeles var aktivt i voksen andrespråkstilegnelse. Toledo (1995) studerte subjekt krav og inversjon i spanskspåkliges norskproduksjon og fant at subjekt tvang måtte beherskes før korrekt inversjon. Resultatene hennes styrket hypotesen om at UG fortsatt er aktiv i andrespråksinnlæring. Hun kunne påvise transfer av parameterverdiene for både prodrop og V2-parameteren i innlærernes tidlige mellomspråk (Toledo, 1995, s. 72). Det videre tilegnelsesmønsteret til de ulike informantene var også ganske likt, og dette ble tolket som et tegn på at UG fortsatt var «aktiv og medvirkende til at språklæring finner sted hos voksne elever» (Toledo, 1995, s. 75). Salomonsen (1995, 2008) benyttet seg av Chomskys P&P-teori, og testet ut om «Det-setninger er en følge av subjekt tvang» hos innlærerne, noe resultatene hennes tydet på at stemte. Flertallet av informantene i hennes studie hadde enda [+prodrop]-parameterverdi i sitt mellomspråk, noe som vil si at de enda ikke fullt ut hadde tilegnet seg subjekt tvangen i norsk (Salomonsen, 2008, s. 85). Dette fikk som følger at «det-setninger» enda ikke var tilegnet.

Jeg synes disse to oppgavene danner et interessant utgangspunkt for videre forskning innenfor en lignende informantgruppe, nemlig informanter med spansk S1 og norsk som S<sub>n</sub>. Teorien om prodrop er særlig relevant i begge disse oppgavene, og jeg vil i kapittel 2 komme inn på teorier som kan knyttes til prodrop-parameteren, som kan føre til en spissing av mine hypoteser for dette prosjektet. Jeg ønsker også å undersøke om Toledo (1995) og Salomonsens (1995) resultater bekreftes eller motsies av mine funn.

Et område det derimot har blitt utført lite forskning i norsk sammenheng, er hvordan spanskspåklige innlærere av norsk vurderer postverbale subjekt, særlig i forbindelse med inakkusative verb. Dette ønsker jeg å utforske mer i denne oppgaven. Tidligere internasjonale studier som har tatt for seg postverbale subjekt i forbindelse med innlæring av S2, er blant annet Lozano & Mendikoetxea (2008), Leonetti & Escandell-Vidal (2020) og Serrano (2014). I Lozano & Mendikoetxea (2008) studerte de S2 engelsk hos innlærere med italiensk og spansk som S1, spesielt med blikk på produksjon av

postverbale subjekt i deklorative setninger på engelsk. Serrano (2014) og Leonetti & Escandell-Vidal (2020) tok for seg i hvilke strukturer postverbale subjekt dukker opp i spansk. Perlmutter's (1978) studie av verbenes syntaks (og semantikk) på tvers av ulike språk er også et viktig bidrag på den generative språkforskningsfronten for hvordan man i senere år har forsket på subjektrealisering i sammenheng med ulike verbtyper.

Et interessant tilleggsaspekt for denne studien vil være å se om S1 eller S2 har mest å si for tilegnelsen av parameterverdien [-prodrop], og hvilket bakgrunnsspråk som i høyest grad vil påvirke tilegnelsesprosessen av denne parameterverdien. Ved å trekke veksler på min engelske og spanske språkkompetanse, har jeg en god mulighet til å gjennomføre en undersøkelse av prodrop-parameteren i krysningen mellom spansk som S1, engelsk som S2 og norsk som S<sub>n</sub>.

### 1.5 Oppgavens oppbygning

I følgende kapittel kommer jeg til å presentere det teoretiske rammeverket for oppgaven min. Denne presentasjonen leder fram til studiens hypoteser. I kapittel 3 vil jeg presentere oppgavens metode, og utformingen av testene jeg brukte for å samle inn data. I kapittel 4 presenterer jeg studiens resultater, hvorpå jeg i kapittel 5 analyserer og diskuterer disse funnene, forankret i studiens hypoteser og teoretiske rammeverk. Til sist oppsummerer jeg studiens viktigste funn, og henter til hva som kan være interessant å forske mer på ved et potensielt framtidig prosjekt.

## 2 Teoretisk bakgrunn

I følgende del vil jeg presentere oppgavens teoretiske bakteppe som vil danne grunnlaget for hypotesedannelse i slutten av kapitlet.

### 2.1 Relevante termer og rammeverk

#### 2.1.1 Transfer

Innenfor andrespråksforskning og  $S_n$ -forskning står fenomenet «*transfer*» helt sentralt. Transfer kan betegnes som «påverknad frå allereie heilt eller delvis etablerte språk ein brukar og lærer» (Gujord & Ragnhildstveit, 2018, s. 134). I  $S_n$ -forskning skiller man mellom det som kalles «*positiv*» og «*negativ*» transfer. Dette er et begrepspar som beskriver hvorvidt  $S_n$ -innlærere overfører strukturer fra sitt morsmål til mellomspråket i  $S_n$ -innlæringen som enten stemmer overens med målspråkets struktur (positiv transfer), eller ikke (negativ transfer) (Kulbrandstad & Ryen, 2018, s. 37).

Jarvis (2000) la grunnlaget for et metodisk rammeverk for en enhetlig transferforskning. Han hevdet at datidens transferforskning viste forskjellige resultater, og at det derfor var en fare for at det eksisterte lav grad av validitet i forskningen på dette fenomenet (Jarvis, 2000, s. 246). På grunnlag av dette la han fram en liste med ni variabler som han mente transferforskningen måtte ta hensyn til, blant annet deltakernes alder, kjønn og språkbakgrunn (Jarvis, 2000, s. 260 – 261). Han understreket også viktigheten av «intra-L1-group homogeneity» (intragruppe-homogenitet), homogen språklig «oppførsel» innad i en S1-gruppe, og «inter-L1-group heterogeneity» (intergruppe-heterogenitet), ulik språklig oppførsel mellom grupper med forskjellig S1 (Jarvis, 2000, s. 253). Om disse to fenomenene kan påvises, kan man med større sikkerhet påstå at en gruppes språklige oppførsel ikke utelukkende er resultat av en universell tilegnelsesprosess diktert av universelle læringsløyper, men resultatet av transfer fra S1.

#### 2.1.2 Generative andrespråksteorier

Det er forskjellige generative hypoteser om hvordan en tilegner seg et andrespråk etter den kritiske perioden for språktilegnelse. To av de mest kjente generative andrespråkshypotesene er teoriene om «**Full Transfer/Full Access**» (FTFA) foreslått av Schwartz & Sprouse (1994, 1996) og «**Failed Functional Features Hypothesis**» (FFFH) av Hawkins & Chan (1997) (Bardel, 2019, s. 105).

Ifølge FTFA vil alle de syntaktiske egenskapene fra S1 danne et grunnlag for utviklingen av S2-grammatikken på grunn av tilgang til UG (Bardel, 2019, s. 105). Man vil ved hjelp av målspråksinnputt etter hvert klare å omstille parameterverdiene for grammatiske konstruksjoner (Jin et al., 2015, s. 262). For å gi en forklaring på hvorfor noen informanter ikke ender opp med en tilnærmet lik målspråklig kompetanse, la Lardiere (1998, sitert i Jin et al., 2015, s. 263) fram en teori om at omstillinger i parameterverdier ikke alltid kommer synlig til uttrykk i innlæreres mellomspråksproduksjon. Denne teorien ble kalt «**Missing Surface Inflection Hypothesis**» (MSIH).

FFFH hevder også at språklæring skjer innenfor UG-rammene, men parametere for funksjonelle trekk vil ikke kunne få ny verdi etter den kritiske perioden for språktilegnelse, til tross for store mengder målspråksinnputt (Bardel, 2019, s. 105, Jin et al., 2015, s. 245). I en revisjon av FFFH i 2004 (Hawkins, sitert i Jin et al., 2015, s. 252), hevdet Hawkins at man ikke kan endre parameterinnstillinger for utolkbare trekk i forskjellige språks grammatikker. «Alle andre typer trekk – dvs. prinsipper, operasjoner, alle typer tolkbare trekk, samt utolkbare trekk som også finnes i førstespråket – stiller UG derimot fritt til disposisjon også for andrespråksinnlæring» (Jin et al., 2015, s. 254).

Ifølge FFFH kan en altså ikke tilegne seg funksjonelle trekk som divergerer fra førstespråket, på en morsmålslik måte. Dette står i kontrast til prediksjonene i FTFA.

### 2.1.3 Generative tredjespråksteorier

I senere år har studier på tredjespråkstilegnelse fått stor betydning. Forskere ønsker å studere på hvilken måte S1 og S2 er aktive i S3 eller S<sub>n</sub>-innlæringen, og om det ene språket er mer dominant i tilegnelsesprosessen. I buketten av generative S3-teorier, er det spesielt tre S3-teorier som har fått oppmerksomhet; «*Cumulative-Enhancement Model*» (CEM) (Flynn et al., 2004), «*L2 Status Factor Hypothesis*» (L2SF) (Bardel & Falk, 2007), og «*Typological Primacy Model*» (TPM) (Rothman, 2011).

Flynn et al. (2004) konkluderte i sin studie med at alle språk en innlærer kan fra før, vil påvirke innlæringsprosessen av et nytt språk. Språkinnlæringen er ifølge Flynn et al. (2004) kumulativ, derav navnet **Cumulative-Enhancement Model**. Man vil ifølge denne modellen kunne «hoppe over trinn i utviklingen av en bestemt struktur når denne strukturen finnes i et av innlærernes tidligere tilegnede språk» (Jin et al., 2015, s. 276). Det er altså ikke bare S1 som har innvirkning på innlæringen av et S<sub>n</sub>, men potensielt sett alle tidligere tilegnede språk (Bardel, 2019, s. 108). Denne modellen baserer seg på at det bare forekommer positiv transfer i språktilegnelsesprosessen, noe den i senere tid har blitt kritisert for. Negativ transfer har man observert er et karakteristisk trekk for S<sub>n</sub>-tilegnelsen, og da vil ikke denne modellen kunne redegjøre for akkurat dette trekket i innlærernes mellomspråk (Bardel, 2019, s. 114).

**L2 Status Factor Hypothesis** (Bardel & Falk, 2007) hevder at S2 spiller en større rolle for S3-tilegning enn S1, fordi man vil benytte samme innlæringsmønster for S3 som man gjorde i innlæring av S2 (Jin et al., 2015, s. 277). I Bardel & Falks studie (2007) forsket de på en gruppe svenske morsmålstalere som lærte nederlandsk som S3. Her fant de at innlærere med mindre metakunnskap om språk, heller tenderte til å bruke et tidligere tilegnet S2 som mønster for tilegnelsen av S3 (Bardel, 2019, s. 110).

Ifølge **Typological Primacy Model** (Rothman, 2011) kan S2 påvirke S3 i større grad enn S1 fordi S2 og S3 ligger nærmere hverandre typologisk sett, og ikke nødvendigvis på grunn av at man benytter seg av samme mønster for innlæring i S3 som i S2 (Bardel, 2019, s. 107). Rothman (2011) og hans TPM går litt imot det Bardel & Falk (2007) hevder i L2SF. I flere S3-studier har man sett at det bakgrunnsspråket som er nærmest beslektet med S<sub>n</sub> vil fungere som den viktigste transferkilden i språktilegnelsen (Bardel, 2019, s. 115). Dette kan svekke teorien om at S2 har en privilegert rolle i tilegnelsen av nye språk. Bardel (2019, s. 115) påpeker at det ikke er lett å vite «how similar two languages must be in order for the internal parser to select either the L1 or the L2 grammar as the most relevant source for multilingual transfer». Hvor grensen går for hvilket språk man skal benytte seg av som mønster i innlæringen av et nytt språk, er derfor ikke helt definert innenfor TPM.

I tredjespråkstilegnelsesstudier har man kommet fram til ulike resultater, men teoriene argumenterer i grunn for det samme; tidligere tilegnede språk vil påvirke S<sub>n</sub>-tilegnelsesprosessen. Dette vil derfor ha stor viktighet for hvordan man studerer språktilegnelse i dagens globale samfunn, der man kan regne med at en stor del av verdens befolkning behersker mer enn ett språk, og at man derfor kan forvente å finne transfer fra mer enn ett språk i tilegningen av et nytt S<sub>n</sub>.

### 2.1.4 Argumentstruktur og Perlmutters inakkusativhypotese (1978)

Når det gjelder setningsstruktur i spansk, og at spansk grammatikk har aksept for postverbale subjekt, vil det være relevant å se på verbets egenskaper, og hvordan ulike typer av verb gir ulike utslag i syntaksen. Verb har ulik argumentstruktur, og dette betyr at strukturen til verbet setter «krav til kva ledd det er verbet kan ha rundt seg» (Åfarli & Eide, 2003, s. 43). Disse leddene kalles argumenter, og er som oftest en nominal kategori, som determinativfraser<sup>8</sup>. Verb kan dele ut flere semantiske roller til sine argumenter, ofte agens og patiens (Åfarli og Eide, 2003, s. 44). Agens blir semantisk tolket som den eller det som setter i gang handlingen som verbet spesifiserer, og deles som oftest ut til argumentet som er subjektet i setningen. Patiens er den eller det verbhandlingen går utover og vil vanligvis deles ut til argumentet som har objektstatus i setningen (Eide, 2022, s. 433, 445).

	A	B	
	Levende subjekt	DET-subjekt	
I: Intransitive sove, tenke, smile, gråte, le, angre, gruble, juble			IV: Meteorologiske regne, blåse, hagle, snø, sludde, storme, tordne, lyne, lysne, mørkne
II: Transitive legge, sette, senke, felle, spise, like, kaste			V: Inakkusative ligge, sitte, synke, falle, forsvinne, komme
III: Ditransitive gi, fortelle, overdra, frata, frarøve, overrekke, selge, kjøpe			VI: Inakkusative ditransitive hende, skje, vente, ane, foresveve, forekomme

Figur 2- Verbtyster i norsk: Eide (2022)

Figur 2<sup>9</sup> illustrerer hvilke verbtyster i norsk som tillater formelle subjekt, og hvilke som krever et levende subjekt, samt illustrert utgangsposisjonen til setningsleddene subjekt, verbal, direkte objekt og indirekte objekt, det vil si posisjonen til disse leddene før eventuell flytting.

Intransitive verb (type I) krever bare ett argument, for eksempel verbet *sove*. Her genereres bare et argument til subjeksposisjonen, og objektposisjonen blir værende tom.

- (01) Jeg (agens) sov da vekkerklokka ringte.  
 (02) \*Jeg (agens) sov en søvn (tema).

Transitive verb (type II) krever to argumenter, for eksempel verbet *kaste*. Disse verbene deler ut to semantiske roller *agens* og *patiens*, og som vi ser i figur 2, genererer denne verbtypen argumenter i subjeks- og objektposisjonen i den syntaktiske strukturen.

<sup>8</sup> En determinativfrase er en frase med et determinativ som kjerne. Ifølge noen generative grammatikere er alle nominalfraser egentlig determinativfraser på grunn av frasens underliggende bestemthet (Åfarli, 2021, s. 154).

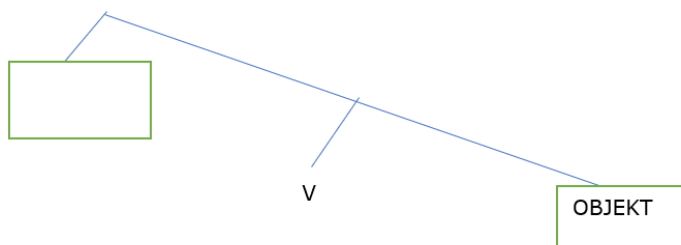
<sup>9</sup> Tabellen er hentet fra kapittel 4 «Å snakke om hendelser» i fra boka *Språket som superkraft* (Eide, 2022). Tabellen er gjengitt med forfatterens tillatelse.



- (03) Jeg (agens) kaster en ball (patiens).  
 (04) ??Jeg (agens) kaster.

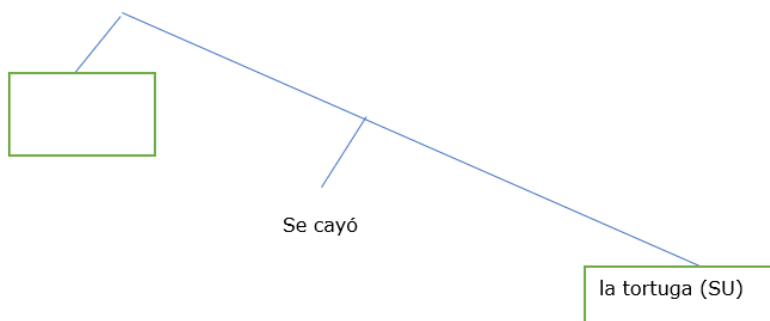
I 1978 (s. 162 – 163) la Perlmutter fram en teori om at intransitive verb kan kategoriseres som enten inergative eller inakkusative. Verbtypene skiller seg fra hverandre med hensyn til hvor argumentet blir generert i den syntaktiske strukturen. I tilfeller der intransitive verb er inergative, genereres det ett argument til subjektsposisjonen, slik som verbtype I. Inakkusative verb generer bare objekt i den syntaktiske strukturen, og ikke et subjekt, og kategoriseres av Eide (2022, s. 105 - 106) som verbtype V. Disse verbene kan handle om tilsynekomst, forsvinning, plassering, positur eller indre endring; *komme, forsvinne, ligge* og *smelte* (Eide, 2022, s. 106) og er spesiell fordi agens-rollen er fraværende. Det er altså «ingen» eller «ingenting» som setter i gang verbhandlingen, og verbet deler derfor ikke ut en agensrolle til argumentet sitt, men heller patiens- eller temarolle.

Argumentstrukturen til inakkusative verb kan, i henhold til Eides tabell (2022) illustreres slik:



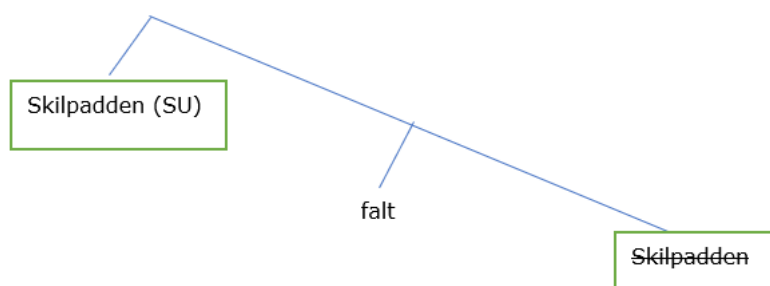
Figur 3- Argumentstruktur: Inakkusative verb

Verbet som står i V-posisjonen, tilordner bare ett argument til objektposisjonen i tilfellet med inakkusative verb. I norsk, i henhold til subjektkravet jamfør kapittel 1.1, må enten argumentet som tilordnes til objektposisjonen flyttes opp til den tomme boksen over V, subjektsplassen, eller så må man sette inn et formelt subjekt «det» på denne plassen. I spansk, som ikke har krav om oppfyllelse av subjektkrav (Montrul, 1999, s. 192), kan man la argumentet bli stående i objektposisjonen, illustrert i figur 4 under med deler av testsetning 23. Dette fører til at spansk tillater postverbale subjekt.

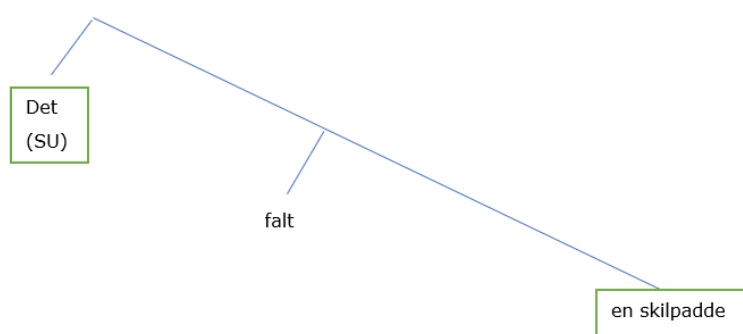


Figur 4- Inakkusativt verb med postverbalt subjekt, spansk

Under illustrerer figur 5 og figur 6 hvordan man i norsk kan oppfylle subjektkravet i den syntaktiske strukturen til inakkusative verb.



Figur 5



Figur 6

Dette betyr altså at argumentet som flytter fra objektsposisjonen til subjektsposisjonen, som fungerer som subjekt i norske setninger med inakkusative verb, opprinnelig står plassert postverbalt før nødvendige flyttinger foretas i den grammatiske strukturen. Ved innsetting av formelt subjekt i subjektsposisjonen i norsk, får vi en struktur der det ser ut som om «det egentlige subjektet» er plassert postverbalt.

I norsk har vi i tillegg definittethetseffekten som en begrensning for hvilke ledd som kan stå i objektsposisjonen til inakkusative verb om vi setter inn et formelt subjekt i subjektsposisjonen (mer om dette i kapittel 2.1.5). Denne begrensningen finnes ikke på spansk, siden spansk ikke har krav om at noe må fylle subjektsposisjonen (se figur 4, med spansk argument i bestemt form).

Perlmutters hypotese (1978, s. 161) gikk ut på at verbenes inakkusativitet eller inergativitet i stor grad er felles på tvers av språk. Dette kommer av at tolkningen av verbene er semantisk, selv om det gir utslag i syntaksen (Montrul, 1999, s. 192). Om dette stemmer, burde man potensielt kunne observere transfer av syntaktiske egenskaper ved argumentstrukturen til inakkusative verb i spanskspåkliges mellomspåksproduksjon av norsk. Dette kunne for eksempel ytre seg som en økt tendens til å akseptere postverbale subjekt ved slike verb, altså «forsvant boken» eller «forsvant en bok».

Ifølge Lozano og Mendikoetxea (2008, s. 116) kan postverbalt subjekt på spansk forekomme i tre tilfeller; a) etter inakkusative verb, b) der subjektet er i fokus og c) med et "tungt" subjekt. I et korpusstudie ønsket forskerne å teste ut om kriteriene ovenfor kunne spores i S2 engelskproduksjon der informantene enten hadde italiensk eller spansk som S1. Resultatene tydet på at informantene bare produserte postverbale subjekt i konstruksjoner med inakkusative verb (Lozano & Mendikoetxea, 2008, s. 116). Dette styrker Perlmutters hypotese (1978) om at inakkusativitet og inergativitet er et universelt trekk ved verb på tvers av språk, basert på innlæreres semantiske tolkning av verbet, og dermed dets argumentstruktur. Dette får som konsekvens at postverbale subjekt er antatt å være et observerbart (og gjerne vedvarende) trekk i det engelske mellomspråket til innlærere med S1 spansk eller italiensk (Lozano & Mendikoetxea, 2008, s. 116). Det vil da være naturlig å anta at vi kan finne det samme trekket i spanskpråkliges  $S_n$ -produksjon av norsk.

På spansk kan også postverbale subjekt også forekomme i sammenheng med verb som ikke er inakkusative. Dette kan for eksempel være for å utheve og å sette fokus på subjektet, jamfør kravene for hvor postverbale subjekt kan forekomme. Denne oppgaven tester ikke spesifikt for postverbale subjekt i denne konteksten.

#### 2.1.5 Definitthetseffekten

I inakkusative og eksistensielle konstruksjoner i norsk, engelsk og tysk finnes det restriksjoner for argumentets bestemthet i objektsposisjonen. Denne restriksjonen kalles definitthetseffekten, og bestemmer at determinativfrasen i objektsposisjonen må stå i ubestemt form i inakkusative og eksistensielle konstruksjoner (Fischer et al., 2016, s. 1). Om argumentet står i bestemt form i disse setningstypene, vil setningen være ugrammatisk. De norske, engelske og tyske eksemplene i (05) - (16) eksemplifiserer dette, hvorpå (05) - (10) viser eksistensielle konstruksjoner, mens eksempel (11) - (16) viser inakkusative konstruksjoner. Eksempel (09) og (10) er hentet fra Kupisch (2016, s. 405).

- (05) Det er [en katt]<sub>SG.INDEF</sub> i hagen min.  
 (06) \*Det er katten<sub>SG.DEF</sub> i hagen min.
- (07) There is [a cat]<sub>SG.INDEF</sub> in my garden.  
 (08) \*There is [the cat]<sub>SG.DEF</sub> in my garden.
- (09) Es ist [eine Katze]<sub>NOM.F.SG.INDEF</sub> in meinem Garten.  
 (10) \*Es ist [die Katze]<sub>NOM.F.SG.DEF</sub> in meinem Garten.
- (11) Det kom [en mann]<sub>SG.INDEF</sub> inn i rommet.  
 (12) \*Det kom mannen<sub>SG.DEF</sub> inn i rommet.
- (13) There came [a man]<sub>SG.INDEF</sub> into the room.  
 (14) \*There came [the man]<sub>SG.DEF</sub> into the room.

- (15) Es kommt [ein Mann]<sub>NOM.M.SG.INDEF</sub> ins Zimmer.  
(16) \*Es kommt [der Mann]<sub>NOM.M.SG.DEF</sub> ins Zimmer.

På spansk gjelder samme restriksjon for eksistensielle konstruksjoner (Cruschina, 2016, s. 120).

- (17) Hay [un gato]<sub>SG.INDEF</sub> en el jardín.  
(18) \*Hay [el gato]<sub>SG.DEF</sub> en el jardín.

Siden spansk ikke har presenteringssetninger, er definitthetseffekten ikke relevant for spanske inakkusative konstruksjoner. Som vist i kapittel 2.1.4, har ikke spansk krav om å fylle subjektplassen med et synlig subjekt i inakkusative konstruksjoner. Som konsekvens vil postverbale determinativfraser i bestemt og ubestemt form begge være grammatikalske konstruksjoner på spansk.

- (19) Llegó [un hombre]<sub>SG.INDEF</sub>.  
(20) Llegó [el hombre]<sub>SG.DEF</sub>.

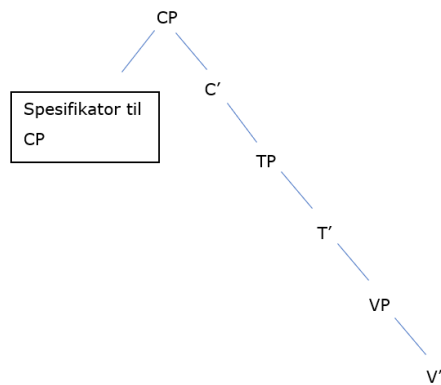
### 2.1.6 Topikalisering og «topic-drop»

Topikalisering er en syntaktisk og semantisk prosess hvor et setningsledd flyttes først i setningen fordi det enten bærer pragmatisk eller semantisk informasjon (Féry, 2007, s. 69). I germanske språk som tysk og norsk har man et krav om finitt verb på andre plass i deklorative hovedsetninger (V2), og forfeltet (temaplassen), må derfor fylles med et setningsledd (Åfarli, 2015, s. 82). Hvilket setningsledd som plasseres i forfeltet kommer an på hvilken informasjon samtaledeltakeren ønsker å fremme (Féry, 2007, s. 69). Ifølge Eide (2022, s. 450) flyttes subjektet til temaplassen i norsk i ca. 65% av tilfellene, mens adverbialer flytter til temaplassen i ca. 22% av tilfellene.

I muntlig tale forekommer det ofte bortfall av leddet som står på temaplassen. Selv i språk som er [-prodrop] kan subjektet droppes om dette står på temaplassen i deklorative hovedsetninger i tilfeller der det kan rekonstrueres ut fra konteksten og der antesedenten<sup>10</sup> er tema for neste ytring (Trutkowski, 2016). Dette omtales ofte som «topic-drop», og er et fenomen som ofte forekommer i germanske språk, særlig tysk (Trutkowski, 2016). Nygård (2018, s. 1) tematiserer ellipse i norsk grammatikk, og viser at det er vanlig å droppe tema i setninger i norsk, både i uformelle og formelle sammenhenger. Det er vanlig i mange språk «to leave out a contextually prominent subject or object in sentence-initial position, but not in other positions» (Platzack, 2000, s. 51, sitert i Nygård, 2018, s. 27). Temaet kan altså bare droppes i den syntaktiske posisjonen [Spes, CP]. Setningsstruktur er illustrert nedenfor.

---

<sup>10</sup> Antesedent viser til en determinativfrase som gir mening til en annen determinativfrase (Carnie, 2013, s. 150).



Figur 7

## 2.2 Hypotesedannelse

Med utgangspunkt i teoriene jeg har trukket fram ovenfor, vil jeg undersøke spansktalendes produksjon og plassering av subjekt i deres norske mellomspråk. Siden spansktalende ifølge prinsipp- og parameterteorien vil ha verdien [+prodrop] som et utgangspunkt når de begynner å lære seg norsk, er det dermed interessant å undersøke om informantene har stilt om verdien på prodrop-parameteren til [-prodrop]. I tillegg til tema innenfor dette fenomenet som allerede er undersøkt av Toledo (1995) og Salomonsen (1995), vil jeg også å undersøke om variablene «botid», «transfer fra engelsk» og «verbets argumentstruktur, spesifikt inakkusativitet» påvirker de spanskspråkliges produksjon og plassering av subjektet i setningen.

Siden subjekt-kategorien i norsk og engelsk typologisk sett skiller seg fra spansk, vil jeg på grunnlag av dette forvente en høyere aksept blant spansktalende av deklarativer med postverbalt subjekt i norske setninger, spesielt i konstruksjoner med inakkusative verb. Om de spanskspråklige informantene ikke aksepterer postverbalt subjekt i norske deklarativer setninger, kan dette være en konsekvens av positiv transfer fra engelsk. På engelsk, som i norsk, er postverbale subjekt i deklarativer hovedsetninger ugrammatikalske, og om en innlærer allerede har tilegnet seg engelsk som  $S_n$ , vil dette kanskje fungere som en transferkilde for innlæringsprosessen av norsk.

I de tilfellene der innlærerne ikke aksepterer postverbale subjekt i sitt norske mellomspråk, men der transfer fra engelsk av ulike grunner ikke er sannsynlig, kan en alternativ forklaring være at informanten allerede har tilegnet seg verdien [-prodrop] for norsk i takt med lengre botid og følgelig mer målspråklig innputt.

Hypotesene mine lyder derfor som følger:

### **Hypotese 1 (basert på FTFA):**

*Informantene med lang botid i Norge vil score høyere på testkonstruksjonene i elisiteringstesten enn informantene med kort botid.*

Denne hypotesen følger prediksjonene i teorien om Full Transfer/Full Access og tilsier at man over lengre tid vil være i stand til å tilegne seg nye parameterverdier, i dette tilfellet avlære sin parameterverdi [+prodrop] fra førstespråket og stille den om til [-prodrop].

## **Hypotese 2:**

*Vi vil kunne spore transfer fra S1 spansk i de spanskspråklige informantenes S<sub>n</sub>-produksjon av norsk hos de som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som dessuten har relativt lave engelskferdigheter. De kontekstene vi vil forvente S1-påvirkning er følgende:*

- A. Subjektrealisering av referensielt subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
- B. Subjektrealisering av formelle subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
- C. Forekomster av postverbale subjekter i inakkusativer, der de forekommer i norsk. Der norsk har krav om ubestemt form på objektet og realisert formelt subjekt (foreløpig subjekt), kan vi vente brudd på ett eller begge disse kravene, siden de ikke finnes i S1.*

Dette forventer vi fordi informantene mest sannsynlig ikke har tilegnet seg verdien [-prodrops] på grunn av mindre eksponering for norskspråklig og engelskspråklig innputt. Ifølge S2-teoriene FTFA og FFFH vil de syntaktiske egenskapene fra S1 danne grunnlag for utviklingen av S2-grammatikken. Ifølge begge disse teoriene kan vi forvente [+prodrops] på et tidlig stadium av norskinnlæringen. Dette kan potensielt føre til postverbale subjekt i informantenes norskproduksjon.

## **Hypotese 3:**

*Vi vil kunne spore transfer fra S2 engelsk i de spanskspråklige informantenes S<sub>n</sub>-produksjon av norsk hos de informantene som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som har relativt høye engelskferdigheter. Vi vil kunne forvente engelsk S2-påvirkning i kontekst A, B og C, som beskrevet i hypotese 2.*

Ifølge generative tredjespråksteorier vil tidligere tilegnede S<sub>n</sub> påvirke innlæringsprosessen av norsk, og vi vil forvente at tilegnet [-prodrops]-verdi i engelsk vil kunne overføres til norsk og føre til at informantene har relativt målspråkslik produksjon der norsk og engelsk grammatikk sammenfaller (positiv transfer fra S2).

### 3 Metode

I det følgende vil jeg presentere hvilke metoder jeg benyttet meg av for datainnsamling til prosjektet, og drøfte de forskjellige metodenes grad av validitet og reliabilitet. Til denne oppgaven benyttet jeg meg av elisiteringstest, luketest og spørsmål om lingvistisk bakgrunn for å prøve å svare på oppgavens hypoteser. De ulike testdelene ble satt sammen i nettskjema-løsningen til Universitetet i Oslo for å kunne samle inn og lagre data på en effektiv og anonym måte.

#### 3.1 Valg av metode

Ved å ta utgangspunkt i forskningens problemstilling, kan man sammenstille en valid og reliabel metode som utgangspunkt for prosjektet. Validitet sier noe om i hvor stor grad datainnsamlingsmetoden din måler hva hypotesen din sier at du skal måle (Gonzalez-Marquez et al., 2007, s. 72). Reliabilitet sier noe om i hvor stor grad eksperimentet er egnet til å frambringe like resultater for hver gjennomføring, uavhengig av hvilken forsker som gjennomfører det (Abbuhl et al., 2013, s. 117).

Det finnes flere metoder en kan benytte seg av til formålet om å studere produksjon og plassering av subjekt i norsk mellomspråk, blant annet korpusundersøkelse, introspeksjon i elisiteringstest og fri skriftlig produksjon (Johannessen, 2003, s. 133). Å benytte seg av fri skriftlig produksjon for datainnsamling var lenge et alternativ da jeg og min veileder utarbeidet metoden. Om jeg bare skulle ha studert informantenes produksjon av subjekt i setninger, kunne fri skriftlig produksjon ha vært en god metode, siden alle norske setninger har krav om subjekt. Jeg valgte derimot bort fri skriftlig produksjon som metode på grunn av risiko for at informantene kom til å unngå å produsere de konstruksjonen vi ønsket å studere. Unngåelse er en kjent strategi i andrespråk, fordi innlærerne bevisst eller ubevisst «aner at det innebærer produksjonsproblem, eller at det fører til avvik» (Bergreen & Tenfjord, 1999, s. 215). I denne oppgaven var det stor fare for at dette kunne skje, og jeg ønsket derfor å benytte meg av en annen metode.

Siden jeg også ønsket å se på informantenes aksept for postverbale subjekt, var det viktig å velge en metode som lot oss studere dette og dermed kunne styrke funnenes validitet. Korpusundersøkelser var også en alternativ metode jeg kunne ha benyttet meg av, men da hadde jeg heller ikke hatt en garanti om at jeg kom til å finne konstruksjonene jeg var på utkikk etter.

For å teste produksjon og plassering av subjekt i norsk falt valget derfor på elisitering, der informantene skulle bli presentert for 30 setninger på spansk med oppgave om å velge den mest korrekte norske oversettelsen. For hver setning var det tre alternativer til oversettelse, hvorav to var ugrammatikalske ut fra norske informanternes vurderinger. Disse 30 setningene ble designet for å elisitere en spesifikk type struktur, enten setninger med eller uten subjekt, eller setninger med pre- eller postverbalt subjekt. Elisiteringstest som metode tillot meg å presentere informantene for setninger som er mer avanserte enn de kunne klart å produsere på egen hånd, og dermed «tvinge» dem til å velge blant forskjellige alternativer. Denne metoden sørget slik for at jeg kunne måle det jeg ønsket å måle.

En annen variabel vi ønsket å teste i forbindelse med problemstillingen, var hvorvidt vi kunne påvise engelskspråklig innflytelse fra engelsk som  $S_n$  i de spansktalesendes norskproduksjon i elisiteringstesten. Selvrapporing om språkferdigheter alene som metode for å måle informantenes engelskferdigheter, anså jeg som en mindre valid metode. Johannessen (2003, s. 136) påpeker at informanter ofte kan «ha oppfatninger

om egen språkbruk som ikke stemmer overens med hvordan de faktisk benytter språket». Informantene kunne da ha rapportert om bedre eller dårligere ferdigheter enn de faktisk har, om det var opp til dem selv å bedømme. For å eliminere feilkildene som kunne ha fulgt med av å la innlærerne bedømme sitt eget engelsknivå, anså jeg luketesting som en god måte å kunne bedømme språkferdigheter.

Transfer kan også være en variabel det er vanskelig å oppdage, da den virker sammen med andre variabler (Gujord & Ragnhildstveit, 2018, s. 140). Jeg valgte derfor å inkludere en del i nettskjemaet der informantene skulle oppgi informasjon om sin lingvistiske bakgrunn, samt svare på spørsmål om alder og utdanning. For å kontrollere for botidsvariabelen i forbindelse med oppgavens hypotese 1, stilte jeg også spørsmål om antall år informantene hadde oppholdt seg i Norge.

Ved å metodetriangulere, altså benytte meg av flere metoder, kunne jeg studere informantene fra flere perspektiv. Gujord og Ragnhildstveit (2018, s. 150) anbefaler dette, særlig om en skal foreta en transferstudie. Metodetrianguleringen kan bidra til å styrke validiteten til funnene. Luketesten kontrollerer engelskferdighetene til informantene, og kan styrke hypotesen om at høye engelskferdigheter bidrar til positiv transfer i innlæreres norske mellomspråk. Slik kan jeg faktisk måle om vi kan finne transfer fra engelsk ved å se om informantene med samme S1 og samme kompetansenivå i engelsk har samme språklige «oppførsel» (Jarvis, 2000, s. 254).

Ved å benytte meg av et spørreskjema som datainnsamlingsmetode, kunne jeg også sørge for at andre kan gjenta samme prosjekt ved en annen anledning. Dette styrker metodens grad av reliabilitet.

### 3.2 Elisitering

For å danne utgangspunkt for testsetningene i elisiteringstesten som skulle måle informantenes produksjon og plassering av subjekt, fant jeg en barnefortelling ved navn «El águila y la tortuga» fra nettsiden «Mundoprimary» (u.å), og tilpasset den til formålet med studien (se vedlegg 5 for originalversjon av historien, og nettskjema i vedlegg 2 for den nye versjonen). Jeg skalerte ned fortellingen slik at jeg fikk med hovedinnholdet på 30 setninger for å begrense den totale tidsbruken. Om en test blir for lang, risikerer man at informantene går lei, og velger tilfeldige alternativer for å fullføre raskere. Dette kan føre til at dataene som blir samlet inn blir mindre valide og reliable (Dörnyei & Csizér, 2011, s. 78).

Toledo (1995, s. 51) peker i sin oppgave på at manglende forståelse av de norske oversettelsene kan være en potensiell feilkilde ved denne metoden. For å unngå dette, forenklet jeg noen av setningene, slik at oversettelsen til norsk ikke skulle bli for utfordrende. Jeg valgte ut sentrale glosser med oversettelser, i håp om at disse ville hjelpe informantene til å forstå helheten av setningen. Selv om jeg forenklet deler av fortellingen, valgte jeg å beholde noen leddsetninger for å skape mer flyt, samt danne grunnlag for kamouflasjesetninger.

Jeg konstruerte 13 testsetninger som hadde som hensikt å kartlegge informantenes subjektproduksjon for realisering av referensielt og formelt subjekt (setningstype A og B), og fem testsetninger som skulle kartlegge informantenes plassering av subjektet i forbindelse med inakkusative verb (setningstype C). Resten av testsetningene fungerte som kamouflasjesetninger. Jeg vil komme nærmere inn på elisiteringstesten ulike testsetninger i kapittel 4.4.



Jeg fulgte et mønster for utforming av svaralternativene der de to gale oversettelsene for hver testsetning av setningstype A og B enten skulle mangle subjekt, eller ha feilinversjon mellom subjekt og verbal. Begge disse ugrammatikalske alternativene bryter med V2-regelen i norsk, og mangler også et ledd i temaposisjon. Et eksempel på dette er setning 1 fra spørreskjemaet:

- (01) Érase<sub>VBL</sub> una vez una tortuga y un águila.
- \*Var<sub>VBL</sub> en gang en skilpadde og en ørn. → *Subjektløs setning*
  - Dets<sub>SU</sub> var<sub>VBL</sub> en gang en skilpadde og en ørn. → *Grammatikalsk setning*
  - \*Var<sub>VBL</sub> dets<sub>SU</sub> en gang en skilpadde og en ørn. → *Verbinitial leddstilling*

Svaralternativene ble konstruert på denne måten slik at jeg kunne måle om informantene valgte oversettelsene med eller uten subjekt, eller svaralternativene som brøt med V2-kravet i norsk.

I fire av fem inakkusative konstruksjoner (setningstype C) la jeg til et svaralternativ med formelt subjekt og nominalfrase i bestemt form på objektplassen. På grunn av definitthetseffekten, er ikke en slik konstruksjon grammatikalsk i norsk. Under viser jeg setning 23 fra spørreskjemaet, gjengitt som nummer (02):

- (02) Se cayó<sub>VBL</sub> [la tortuga]<sub>SU</sub> a toda velocidad contra el suelo.
- \*Dets<sub>SU</sub> falt [skilpadden]<sub>DO</sub> med høy fart ned mot bakken. → *Brudd på definitthetseffekten.*
  - \*Falt<sub>VBL</sub> skilpadden<sub>SU</sub> med høy fart ned mot bakken. → *Verbinitial leddstilling*
  - Skilpadden<sub>SU</sub> falt<sub>VBL</sub> med høy fart ned mot bakken. → *Grammatikalsk setning.*

11 kamuflesjetninger ble inkludert i elisiteringstesten for å lede oppmerksomheten bort fra testens formål. I vurderingen av informantenes totalscore ser jeg bort i fra disse setningene. Dette er fordi disse ikke defineres som setningstype A, B eller C, som er fokuset for studien.

Det er viktig å merke seg at varieteter i Spania og varieteter i Latin-Amerika har forskjellig ordforråd. Spanske varieteter i Latin-Amerika har også i noen grad ulik struktur fra Spania-varietetene. Jeg har i utformingen av setningene til min test tatt utgangspunkt i normert europeisk spansk.

### 3.3 Luketest

Jeg utformet en luketest for å kunne bedømme engelsknivået til informantene slik at jeg kunne kontrollere for transfer fra engelsk. Luketesten som ble konstruert til dette prosjektet er basert på en tekst hentet fra en leksikonartikkel om Norge i Encyclopedia Britannica (Sandvik et al., 2023). For at informantene ikke skulle kunne søke seg fram til svarene via søkemotorer på internett, redigerte jeg teksten (se originalversjon og redigert versjon i vedlegg 6). Den redigerte versjonen bestod av 287 ord, derav 28 luker.

En luketest er en tekst der x antall ord er fjernet. En informant skal deretter fylle inn de ledige plassene med ord hen synes passer, basert på resten av konteksten. Utformingen av luketesten er basert på Kleijn et al. (2019) som har utarbeidet en metode for å lage luketester som er valide og reliable. Som forskningsmetode har luketester blitt utsatt for kritikk, og har blitt vurdert som lite valide, da disse ofte har vist seg å måle informanters setningsforståelse, framfor deres helhetsforståelse av innholdet i teksten (Kleijn et al., 2019, s. 553). Om man bare velger funksjonsord framfor innholdsord som luker, kan det tenkes at man egentlig bare måler informantenes grammatiske kunnskap (Kleijn et al., 2019, s. 544). Dette gir ikke nødvendigvis en god pekepinn på deres forståelse av

tekstens innhold, men heller i hvor stor grad innlæreren har automatisert kollokasjoner (Kleijn et al., 2019, s. 558).

For å konstruere en valid luketest foreslår Kleijn et al. (2019, s. 557) at man skal luke bort hvert n'te ord, men samtidig vurdere hvorvidt informanten kan dedusere det ut ifra konteksten. Man burde altså unngå å bare velge grammatiske ord, som kan deduseres lokalt, og ikke forutsetter en forståelse av innholdet. I tillegg burde man unngå å velge luker som fordrer at man har en viss mengde bakgrunnskunnskap om emnet. Dette kan være egennavn, tekniske begrep eller retninger (Kleijn et al., 2019, s. 557). En må også ha in mente at forskeren ubevisst kan velge ut foretrukne ord, noe som kan resultere i «a selection that does not mirror the text's overall difficulty» (Kleijn et al., 2019, s. 557). Lukeutvelgelsen burde ha et forhold på 1 av 10 luker, det vil si 30 luker om teksten er på 300 ord (Kleijn et al., 2019, s. 559). Dette betyr at hvert tiende ord skal lukes ut i henhold til kriteriene som er nevnt ovenfor.

I vurderingen av resultatene av luketesten, understreker Kleijn et al. (2019, s. 560) at man skal godta synonymer. Dette gir luketesten en høyere grad av validitet enn om man skulle poenggitt resultatet etter nøyaktig scoring (Kleijn et al., 2019, s. 560). Siden jeg er ute etter å måle informantenes helhetsforståelse av teksten, ville det ikke vært hensiktsmessig å trekke poeng for ord med synonym betydning.

Poenget med å konstruere en ny luketest, og ikke bruke en som allerede eksisterte, var for å sikre valide resultater og sørge for at jeg faktisk kunne påstå noe om informantenes engelskkompetanse. Luketester som allerede var blitt brukt til andre prosjekt, samt luketester man kan få tilgang til gjennom ulike nettsteder, oppfylte i liten grad kriteriene i Kleijn et al. (2019). Med bakgrunn i kriteriene for en luketest som skal kunne forventes å produsere resultater som i høy grad sier noe om informantenes faktiske språkkunnskaper (Kleijn et al., 2019), fant jeg derfor det hensiktsmessig å utarbeide en ny luketest der jeg fulgte disse kriteriene så nøye som mulig.

### 3.4 Lingvistisk bakgrunn

Den siste delen av spørreskjemaet bestod av spørsmål om informantenes lingvistiske bakgrunn. Dette er en tidligere utviklet test<sup>11</sup> som jeg fikk låne og bruke til mitt prosjekt. Formålet med testen var å få en dypere innsikt i hvilken språklig kompetanse de ulike informantene hadde, og kontrollere for ulike variabler som kunne ha noe å si for om vi kunne forvente transfer fra andre språk, i informantenes resultater fra elisiteringstesten og luketesten. I denne delen skulle de blant annet svare på hvor de kom fra, hvor mange år de hadde oppholdt seg i Norge, hvilke forskjellige språk de behersket, samt selv gjøre en vurdering av hvilke språk de brukte i ulike situasjoner (se skjemaet i sin helhet i vedlegg 2).

Siden transfer også er tema for oppgaven, er det derfor hensiktsmessig med spørsmål om informantenes lingvistiske bakgrunn for å kunne kontrollere for en rekke bakgrunnsvariabler. Ifølge Gujord og Ragnhildstveit (2018, s. 141) kan man styrke argumentasjonen sin for «at det ein observerer, er effekter av tverrspråkleg påverknad» om man kontrollerer for relevante variabler. I henhold til Jarvis' rammeverk for transferforskning (2000), må man ta hensyn til en rekke ulike «ekstraspråklige» variabler. Dette er blant annet alder, utdanningsmessig bakgrunn, språkbakgrunn, type og omfang av målspråkseksposering og ferdighetsnivå i målspråket (Jarvis, 2000, s. 260

---

<sup>11</sup> Testen om lingvistisk bakgrunn ble utarbeidet av Kristin Melum Eide og Kathrine Tranøy i forbindelse med Tranøys masterprosjekt (2023), og bygger på «Spørreskjema» i Busterud (2014).

- 261). Disse variablene har blitt tatt hensyn til i utformingen av skjemaet av Eide og Tranøy i Tranøy (2023), og slik kan jeg altså gjennom min studie undersøke hvorvidt transfer forekommer i resultatene.

I et matriseskjema fikk deltakerne i oppgave å vurdere sin egen kompetanse i alle de ulike språkene de snakket på en likertskala med disse alternativene: Ingen, lav, funksjonell, høy, svært høy eller morsmålslik.

### 3.5 Informantgruppe og kontrollgrupper

#### 3.5.1 Informantgruppe

På grunn av at jeg ønsket å studere hvorvidt botid hadde en effekt på resultatene, valgte jeg å rekruttere informanter fra flere forskjellige nivå. Cummins (1981) angir fem år som en skillelinje for økt prestasjon på grammatikalitetstester, mens andre studier ikke finner at botid har en effekt på målspråksinnlæringen (Higby & Obler, 2017, s. 55). Jeg anså det derfor som spennende å gjøre en sammenligning mellom én spanskpråklig gruppe med botid i Norge på fem år eller mindre, og én gruppe med botid på mer enn fem år.

For å rekruttere informanter henvendte jeg meg til koordinatorene for norskkurs. Jeg hengte i tillegg opp plakater på universitetets campuser, da det er mange spansktalende som oppholder seg der. I tillegg benyttet jeg meg av «snøball-effekten» der informanter jeg hadde kontakt med videresendte undersøkelsen til andre informanter som oppfylte de samme kriteriene (Dörnyei & Csizér, 2011, s. 81). Som takk for hjelpen og et insentiv om å bidra i undersøkelsen, fikk deltakerne et gavekort på 100 NOK.

Før deltakerne fikk gjennomføre testen, fikk de prøve seg på et par flerleddede testsetninger for å se om de forstod innholdet. Om de gjorde det, sendte jeg dem testen via link på mail, og stilte meg disponibel på mail om det skulle dukke opp noen uklarheter underveis.

#### 3.5.2 Kontrollgrupper

Jarvis (2000, s. 251 - 252) påpeker at man kan gjøre metoden og resultatene i transferstudier mer valide ved å teste flere grupper med forskjellige S1. Slik kan man kontrollere for at «feilene» én gruppe gjør ikke er «feil» en annen gruppe med et annet morsmål også ville ha gjort, men at det faktisk er transfer fra S1 vi kan påvise. Jeg valgte derfor å teste en gruppe bestående av informanter med tysk S1 og en gruppe med norsk som S1 slik at vi kunne kontrollere for denne potensielle feilkilden. Tysk har også krav om subjekt i finitte setninger, og dette står bare postverbalt om det er et annet ledd enn subjektet som opptar temaposisjonen, likt som i norsk (Reiten, 2003, s. 273). Denne kontrollgruppen ville derfor gi meg mulighet til å se om tyske innlærere av norsk ville velge de målspråkslike konstruksjonene i høyere grad enn den spanske gruppen, samt se om de hadde lavere aksept for postverbale subjekt der disse er ugrammatikalske i både norsk og tysk. Dataene fra den norske kontrollgruppen utgjorde et grunnlag for å kunne sammenligne resultatene fra den spansktalende og den tysktalende gruppen opp mot en morsmålsgruppe. Gruppen med norsk som S1 oversatte testsetningene fra engelsk til norsk, og den tyske kontrollgruppen fikk setningene på tysk med oppdrag om å oversette disse korrekt til norsk.

### 3.6 Pilotundersøkelser

Pilottesting av datainnhentingsmetoden er blitt en selvfølgelig del av datainnsamlingen. Slik sørger man for høyere grad av reliabilitet og validitet i forskningsmetoden sin. Ifølge Dörnyei og Csizér (2011, s. 79) skal datainnsamlingsmetodene pilottestes på deltakere som befinner seg i samme målgruppe som man i utgangspunktet ønsker å teste. Jeg fikk

derfor hjelp fra morsmålstalere av spansk og tysk for å kontrollere elisiteringstesten, og morsmålstalere av engelsk for å kontrollere luketesten.

### 3.6.1 Pilottesting av elisiteringstest

Siden elisiteringstesten tar for seg oversettelse til et annet språk, er det viktig å sørge for en god oversettelse, slik at det ikke oppstår en feilkilde i at den norske setningen og den spanske setningen er for ulike i form og innhold. Innholdet på begge språk må også høres naturlig ut på målspråket og på morsmålet, og burde derfor pilottestes på en morsmålsbruker fra målgruppen som skal testes i prosjektet (Dörnyei & Csizér 2011, s. 79). I forbindelse med pilottesting av elisiteringstesten, fikk jeg hjelp fra en førsteamanuensis i spansk språkvitenskap, for å sjekke for idiomatisk korrekthet og skrivefeil i testsetningene på spansk. Etter jeg hadde foretatt nødvendige endringer, fikk en universitetsansatt med spansk som sitt S1-prøve å gjennomføre elisiteringstesten. Hen ga deretter tilbakemeldinger på uklarheter og tidsbruk. Jeg la til flere oversettelser av enkeltord som framstod som utfordrende å forstå uten å kunne benytte seg av ordbok. I tillegg skalerte jeg flervalgsoppgaven ned fra 33 til 30 testsetninger, slik at jeg kunne begrense tidsbruken ytterligere.

For å oversette elisiteringstesten til tysk for min tyske kontrollgruppe fikk jeg hjelp av min veileder. Denne oversettelsen ble kontrollert av en student med tysk som morsmål. Oversettelsen ble ført inn i et nytt skjema og distribuert til en kontrollgruppe på 5 informanter.

Jeg fikk også tilbakemeldinger om at det kunne vært lurt å presisere at man skulle velge norsk oversettelse ut ifra sin intuisjon om det norske skriftspråket. For mange kan alternativet med utelatt subjekt også høres riktig ut, da det er svært vanlig at morsmålsbrukere av norsk utelater tema i muntlig tale (jmfør kapittel 2.1.6). Jeg endret informasjonsteksten i starten av nettskjemaet, slik at det skulle komme tydelig fram at de skulle ta utgangspunkt i sin intuisjon om det norske skriftspråket.

### 3.6.2 Pilottesting luketest

I arbeidet med å utvikle den engelske luketesten fikk jeg hjelp av to studenter med morsmålskompetanse i engelsk for å sjekke om teksten var grammatisk og idiomatisk korrekt. Etter pilottesting av luketesten måtte jeg foreta noen endringer basert på morsmålsbrukernes idiomatiske intuisjon, samt kutte en luke fra testen. Jeg endte altså opp med 28 luker, istedenfor 29 luker som jeg hadde i den første utgaven av luketesten.

Resultatene etter pilottesten viste oss at de to engelskspråklige informantene hadde en score på 27/28, semantisk scoring tatt med i beregningen. Ut ifra disse resultatene kunne jeg måle de spansk- og tyskspråklige informantenes luketestscore. Å få en score på 27 eller høyere ville derfor tilsvare morsmålslik kompetanse.

## 3.7 Metodekritikk og etiske aspekt

Denne oppgaven tar for seg den grammatiske intuisjonen til innlærere av norsk. Siden datagrunnlaget for denne oppgaven er begrenset til 25 innlærere, vil jeg bare kunne komme med prediksjoner i form av de tendensene jeg kan observere. Utvalget av informanter med kort botid bestod av 16 stykker, og dette anser jeg som et for begrenset utvalg til å kunne regne ut en sikker statistisk signifikans. Jarvis (2000) understreker viktigheten av å kunne påvise statistisk signifikant forskjell mellom ulike S1-grupper for å faktisk kunne påvise transfer. Det ideelle hadde derfor vært å inkludere flere informanter, noe jeg kunne sett for meg hadde vært spennende ved en potensiell framtidig undersøkelse. Jeg vil i kapittel 4.5 vise til en påfallende forskjell mellom

informanter med høy og lav engelskkompetanse, noe jeg mener styrker oppgavens hypoteser, selv om jeg ikke har påvist statistisk signifikant forskjell mellom gruppene.

Siden jeg ønsket å samle inn data fra flest mulig, ble nettskjemaet distribuert via epost, og informantene kunne gjennomføre testen uten oppsyn. Jeg hadde derfor ikke mulighet til å kontrollere om deltakerne benyttet seg av hjelpemidler underveis. Jeg spesifiserte likevel i informasjonsteksten at deltakerne ikke skulle benytte seg av hjelpemidler. Ideelt sett skulle jeg ha vært fysisk til stede under testen, men jeg anser det derimot som vanskelig å jukse siden testen er konstruert av meg. I de tekstene jeg har hentet inspirasjon fra og delvis anvendt, har jeg foretatt vesentlige endringer slik at man ikke skulle kunne søke seg fram til originalteksten.

For at informantene ikke skal være gjenkjennelige i oppgaven, har alle fått en unik kode i oppgaven (dette blir beskrevet nærmere i kapittel 4.1). Jeg har heller ikke benyttet meg av andre personidentifiserende opplysninger enn morsmål og botid i Norge. Det skal derfor være vanskelig å kunne spore opplysningene i denne oppgaven tilbake til den aktuelle informanten. Prosjektet er godkjent av NSD<sup>12</sup>.

---

<sup>12</sup> Prosjektet ble godkjent den 13.12.2022 (referansenummer 978144) med forutsetning om at innsamlet data blir slettet etter prosjektets slutt, den 15.05.2023.

## 4 Resultater

I dette kapitlet legger jeg fram de resultatene som etter min mening utgjør de mest interessante funnene fra datainnsamlingen min. I gjennomgangen av datamaterialet kommer jeg til å dele inn funnene i fire underkapitler, delt inn etter tema, og disse vil jeg deretter analysere og diskutere i kapittel 5. Jeg vil gi en kort forklaring på hvordan jeg har valgt å gruppere og kode informantene i kapittel 4.1. Resultatene vil legges fram i kapittel 4.2 – 4.5. Kapittel 4.2 viser en grafisk framstilling av informantenes totalscore for setningstype A, B og C, sett i sammenheng med den enkelte informants botid. Kapittel 4.3 går nærmere inn på seks spanskspråklige informanters norskproduksjon for å prøve å finne svar på deres lave totalscore. Kapittel 4.4 gir en framstilling av informantenes subjektrealisering og plassering i utvalgte testsetninger fra elisiteringstesten. Til sist vil jeg i kapittel 4.5 sette informantenes ulike testresultater i sammenheng med deres engelskkompetanse.

Jeg vurderer funnenes interesse først og fremst opp mot studiens tre hypoteser, gjengitt her:

### **Hypotese 1 (basert på FTFA):**

*Informantene med lang botid i Norge vil score høyere på testkonstruksjonene i elisiteringstesten enn informantene med kort botid.*

### **Hypotese 2:**

*Vi vil kunne spore transfer fra S1 spansk i de spanskspråklige informantenes  $S_n$ -produksjon av norsk hos de som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som dessuten har relativt lave engelskferdigheter. De kontekstene vi vil forvente S1-påvirkning er følgende:*

- A. *Subjektrealisering av referensielt subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
- B. *Subjektrealisering av formelle subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
- C. *Forekomster av postverbale subjekter i inakkusativer, der de forekommer i norsk. Der norsk har krav om ubestemt form på objektet og realisert formelt subjekt (foreløpig subjekt), kan vi vente brudd på ett eller begge disse kravene, siden de ikke finnes i S1.*

### **Hypotese 3:**

*Vi vil kunne spore transfer fra S2 engelsk i de spanskspråklige informantenes  $S_n$ -produksjon av norsk hos de informantene som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som har relativt høye engelskferdigheter. Vi vil kunne forvente engelsk S2-påvirkning i kontekst A, B og C, som beskrevet i hypotese 2.*

#### 4.1 Gruppering og koding av informanter

I kodingen av informantsvarene har jeg valgt å gruppere de spansktalende informantene som har bodd i Norge i fem år eller mindre som gruppe 'a', og spansktalende informanter som har bodd i Norge i mer enn fem år som gruppe 'b'. Dette kommer av at jeg forventet at gruppen med lengre botid i Norge kom til å prestere bedre på elisiteringstesten enn gruppen med kortere botid på grunn av mer eksponeringstid for norskspråklig innputt. Det er ikke en uvanlig antakelse i andrespråksforskningen at det finnes et slags

knekkpunkt for eksponeringseffekt på fem års botid. En tidlig påstand om dette finner vi i Cummins (1981, s. 148)<sup>13</sup>. Det er videre en rimelig antakelse at lengre botid korrelerer med større mengde norskspråklig innputt, jamfør funnene i Cummins (1981). I denne studien kan vi generelt anta at en innlærer som har blitt utsatt for det norske språket over lengre tid, vil prestere bedre enn en innlærer med mindre norskspråklig eksponering. FTFA-teorien sier, at man over tid vil klare å tilegne seg et trekk ved nok eksponering for  $S_n$ , og at man etter hvert klarer å omstille parameterverdiene for trekk som divergerer i morsmålet og målspråket (Jin et al., 2015, s. 272), jamfør hypotese 1. Her snakkes det altså ikke om botid, men om mengden av eksponering. I denne studien har vi mulighet for å problematisere og relativisere forholdet mellom botid og eksponering, i og med informantenes svar på skjemaet om lingvistisk bakgrunn og språkbruk.

Andre studier viser nemlig at lang botid ikke nødvendigvis har en like avgjørende effekt på S2-innlæreres prestasjon, hovedsakelig på grunn av fallende kapasitet for å lære seg nye  $S_n$  med økende alder (Higby & Obler, 2017, s. 55). I min studie er informantene 17 år eller eldre, og det kan derfor tenkes at deres totale prestasjon på elisiteringstesten ikke nødvendigvis vil styrkes av lengre botid. Jeg synes uansett det er ryddig å gruppere informantene i to tydelige grupper etter botid, for å vise klart hvorvidt botid har hatt en avgjørende effekt på mine informanternes prestasjon i elisiteringstesten, eller om denne variabelen ikke har så mye å si for innlærernes resultater.

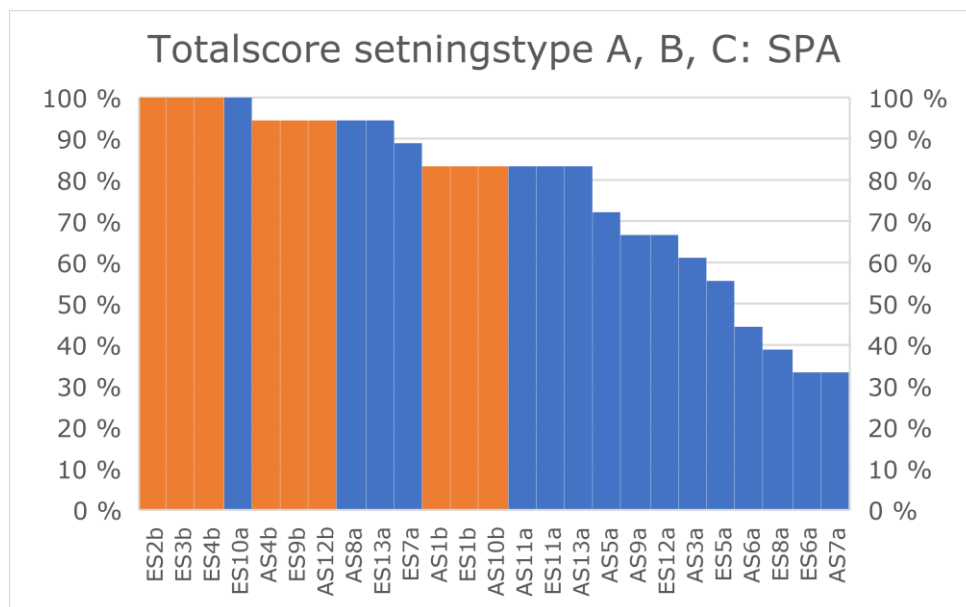
Informantene i studien er delt inn i fire grupper; to spanskspråklige grupper, én tyskspråklig kontrollgruppe, og én norskspråklig kontrollgruppe. Den spansktalende gruppen er så delt i to, basert på deres botid i Norge (markert med henholdsvis 'a' og 'b', se over). Informanter fra Spania fikk koden ES (europeisk spansk), mens informanter fra Latin-Amerika fikk koden AS (amerikansk spansk). Jeg gjør ikke et poeng av opphavsland i mine analyser, men dette kan likevel være en interessant variabel å teste i en framtidig studie, og da finnes det i det minste informasjon til eventuell framtidig bruk. En informant fra Latin-Amerika med botid på over fem år i Norge ville for eksempel bli kodet som ASXb, og en informant fra Spania med botid på fem år eller mindre ville bli kodet som ESXa, der X er en variabel for nummer. Nummeret ble brukt for å kunne skille de ulike informantene fra hverandre, og innebærer ingen form for rangering. Gruppe 'a' i utvalget av de spansktalende informantene bestod av 16 informanter, mens gruppe 'b' bestod av 9 informanter. I studien valgte jeg å inkludere en tysktalende kontrollgruppe slik at jeg kunne kontrastere denne gruppen mot den spansktalende og kontrollere for om det jeg mistenkte for å være transfer i de spanskspråkliges norskproduksjon, faktisk var transfer jamfør Jarvis (2000), og kravet om intergruppe-heterogenitet. Den tyske kontrollgruppen bestod av fem informanter, hvorav fire var fra Tyskland og én fra et annet tysktalende land. De tysktalende ble kodet som TY. I denne gruppen hadde alle informantene bodd mindre enn fem år i Norge, men en av informantene har fått en egen kode (TY/SK) fordi hen hadde et skandinavisk språk som morsmål i tillegg til tysk. Jeg ønsker likevel å inkludere denne informanten i analysen av resultatene mine, på grunn av interessante resultater på elisiteringen av en inakkusativ konstruksjon. Dette kommer jeg tilbake til i diskusjonskapitlet 5.3.

---

<sup>13</sup> Cummins (1981) refererer til en canadisk studie fra 1974 (Ramsey & Wright) som konkluderer med at det tar rundt fem år før barn som ankom Canada etter 6-årsalderen oppnår aldersadekvate resultater på kognitive og akademiske språkferdighetstester. I tillegg påpeker Higby & Obler (2017, s. 61) at «length of residence», altså botid, «has been found to correlate with L2 performance in a number of studies with a mean LOR of longer than 10 years».

Kontrollgruppen med norske informanter bestod av to personer som har bodd i Norge hele livet. De fikk derfor kodene NOR1 og NOR2. I presentasjonen av resultatene og i analysen av disse, kommer jeg til å vise til den norske kontrollgruppen bare i forbindelse med totalscore i elisiteringstesten, samt delen om subjektrealiseringscore (kap. 4.2 og 4.4.1.1 - 4.4.1.2). Dette er fordi kontrollgruppens resultater er mest relevante for disse delene.

## 4.2 Botid



Figur 8- Totalscore elisiteringstest (SPA)

Diagrammet over viser en framstilling av informantenes totalscore på elisiteringstestens testsetningstyper A, B og C, altså deres samlede beherskelse av alle de strukturene jeg testet for i undersøkelsen, ekskludert kamouflasjesetningene. Informantene med lengst botid vises som oransje søyler (gruppe 'b', > 5 år), mens informantene med kortest botid vises som blå søyler (gruppe 'a', < 5 år). Hele gruppen samlet scorer i snitt 77%, hvorav gruppe 'a' i scorer 69%, og 'b' 93%.

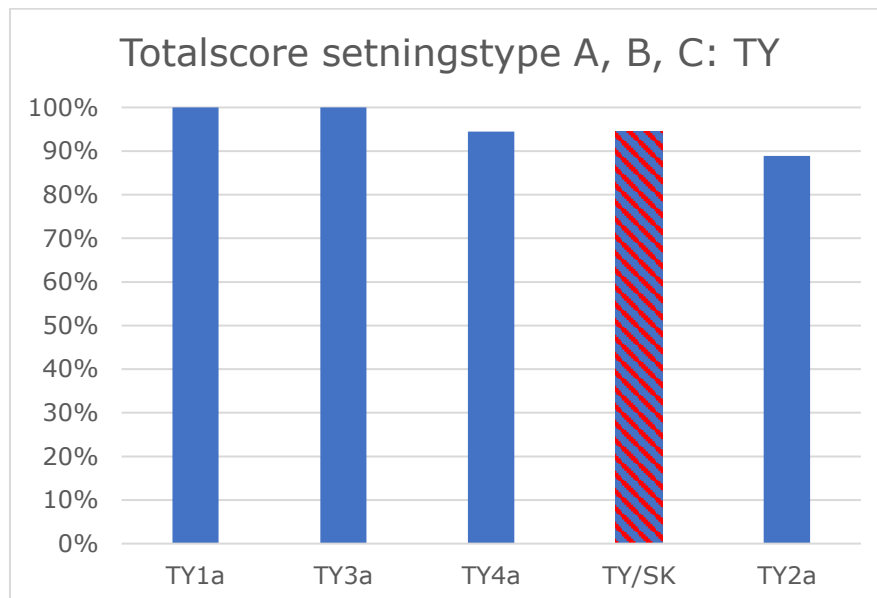
Jeg ventet at gruppe 'b' ville samle seg på venstresiden av tabellen, mens informantene fra gruppe 'a' kom til å oppnå en lavere score, og kom til å plassere seg mot høyresiden på grunn av kortere botid og mindre eksponering for norsk, gitt at botid hadde en innvirkning på resultatene. Dette diagrammet gir oss et overblikk for å kunne kontrollere for hypotese 1, og om lengre botid har avgjørende effekt på totalscore for de ulike strukturene. Dette skal jeg diskutere mer inngående i kapittel 5.1.

Med fire unntak er det slik at gruppe 'a' og gruppe 'b' faktisk samler seg i to blokker. Dette viser oss at botid utgjør en relativt god indikator på hvor godt de forskjellige spansktalende informantene scorer i elisiteringstesten, med unntak av de informantene som ikke oppfører seg som resten av sin gruppe, og dette utgjør et interessant funn i seg selv. Informant AS8a, ES10a, ES7a og ES13a ligger i utkanten av forventet prestasjon relativt til resten av gruppen, og jeg kommer videre til å kategorisere disse som



«utkantinger»<sup>14</sup>. AS8a, ES10a, ES7a og ES13a scorer bedre enn ventet ut ifra forventninger basert på botid. I kapittel 5.1 kommer jeg til å gå nærmere inn på hva som kan være grunnen til disse informantenes uforventede høye score, relativt til resten av sin gruppe.

Hovedmønsteret som tegner seg opp for de spansktalende informantene har en tydelig sammenheng med informantgruppens førstespråk. Det ser vi om vi sammenligner den spansktalende gruppen med den tysktalende gruppen.



Figur 9- Totalscore elisiteringstest (TY)

Disse informantene er alle markert med blå fordi ingen av de tyskspråklige informantene har bodd i Norge i mer enn 5 år (alle mellom to og fire år). Søylene til informant TY/SK er skraveret blå og rød for å illustrere at hen har bodd i Norge i underkant av fem år, men at hen også kan forventes å ha skandinavisk-baserte islett i sin norskproduksjon på bakgrunn av sitt skandinaviske morsmål. Det er likevel interessant å merke seg at denne informanten ikke scorer like høyt som flere av de andre tyskspråklige informantene.

Samlet snittscore på alle elisiteringene til de tyske informantene er 96%, og ingen oppnår en poengsum som er lavere enn 89%. For den tyske kontrollgruppen finner vi altså ikke en tilsvarende sammenheng mellom botid og totalscore i elisiteringstesten.

For den norskspråklige gruppen er gjennomsnittsscoren 98%. Det at informanter fra den norskspråklige kontrollgruppen ikke scorer 100% er et vanlig funn i grammatikkstudier der en morsmålsgruppe utgjør kontrollgruppe. Vi venter en variasjon i hva morsmålskontrollgruppen anser som grammatikalsk (Shadrova et al., 2021, s. 1). Dette er noe man må ta hensyn til i analysen av de fremmedspråklige gruppene når vi vurderer hva som skal regnes som «morsmålslikt nivå».

<sup>14</sup> I engelskspråklig litteratur blir informanter eller dataobjekt som er «significantly different from the remaining data» (Aggarwal, 2013, s. 1) kategorisert som «outliers». I denne oppgaven oversetter jeg dette begrepet til «utkantinger».

### 4.3 Resultater ES6a, AS7a, AS6a, ES8a, AS3a, ES5a

Jeg ønsker i dette underkapitlet å beskrive besvarelsene til de seks informantene som scorer lavest på elisiteringstesten, informant ES6a (33%), AS7a (33%), ES8a (39%), AS6a (44%), ES5a (56%) og AS3a (61%). Ved å sette opp informantenes svar i tabeller, kan jeg sjekke om det danner seg et mønster som er felles for de med lavest totalscore. Disse tabellene (i motsetning til figur 8) inkluderer også kamuflasjesetningene. Dette er på grunn av at kamuflasjesetningene også inneholder temaposisjon, som viser seg å være et relevant trekk i analysen (mer om dette i kapittel 5.2).

Besvarelsene til de nevnte informantene er analysert med fokus på temaplass, V2, subjektsposisjon i TP, samt verbposisjon og objektposisjon i VP<sup>15</sup>.

Under viser jeg kort til hvilke trekk som viser seg å være problematiske for de ulike innlærerne med lav totalscore. I oppsummeringen er referensielt subjekt kodet som (rs), mens formelt subjekt er kodet som (fs). Der informanten har valgt grammatisk alternativ, er setningen markert i blått. For å se nærmere på hver informants setningsstruktur, se vedlegg 7.

Informant	Problemområde(r)
ES6a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 11 av 21 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 1 (fs), 6 (rs i leddsetning) og 7 (fs i over- og leddsetning). Brudd på definitthetseffekten i setning 29.
AS7a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 10 av 20 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 1 (fs), 5 (rs), 6 (rs i leddsetning), 7 (fs i over- og leddsetning) Brudd på definitthetseffekten i setning 23, 25 og 29.
ES8a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 4 av 15 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 1 (fs), 6 (rs i leddsetn.), 7 (fs i over- og leddsetn.), 17 (rs i leddsetn.) og 30 (rs). Brudd på definitthetseffekten i setning 29.
AS6a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 5 av 16 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 6 (rs) og 27 (rs). Brudd på definitthetseffekten i setning 25 og 29.
ES5a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 3 av 13 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 6 (rs i leddsetning), 21 (rs) og 26 (rs). Brudd på definitthetseffekten i setning 16, 23 og 29.
AS3a	Mangler innsetting av frase i temaposisjon i 7 av 15 ugrammatikalske valg. Mangler subjekt i setning 1 (fs) og 30 (fs). Brudd på definitthetseffekten i setning 23 og 25.

Tabell 1- Informanter med lavest totalscore (SPA)

Tabell 2 oppsummerer informantenes totalscore i elisiteringstesten, samt deres engelskkompetanse.

<sup>15</sup> De ulike setningsleddenes plassering i tabellen er tentative da man ikke kan vite helt sikkert hvor de ulike leddene i en setning ville ha plassert seg i overflatestrukturen. «UbestDO» viser ikke nødvendigvis til det direkte objektet i setningen, men viser egentlig til en posisjon som er «lavt» i setningsstrukturen, omkring samme posisjon som ubestemte objekt som står postverbalt.

Informant	Testscore	Engelskkompetanse
ES6a	33%	Ingen
AS7a	33%	Ingen
ES8a	39%	Ingen
AS6a	44%	Lav
ES5a	56%	Svært høy
AS3a	61%	Høy

Tabell 2- Totalscore og engelskkompetanse, informanter med lavest score (SPA)

## 4.4 Subjektrealisering og plassering

### 4.4.1 Subjektrealisering

For å kunne kartlegge de ulike informantenes evne til å realisere subjekt i norsk mellomspråksproduksjon og undertrykke [+prodrops]-parameteren fra spansk S1, designet jeg testsetninger som testet for deres realisering av referensielle og formelle subjekt i både finitte over- og leddsetninger. Disse har jeg kategorisert i form av setningstype A og B. Under følger en oversikt over hva jeg kunne teste for i form av disse konstruksjonstypene:

	A	B
i	Realisering av referensielt subjekt i finitt oversetning	Realisering av formelt subjekt i finitt oversetning
ii	Korrekt inversjon i finitt oversetning	Korrekt inversjon i finitt oversetning
iii	Realisering av referensielt subjekt i finitt leddsetning	Realisering av formelt subjekt i finitt leddsetning
iv	Korrekt inversjon i finitt leddsetning	Korrekt inversjon i finitt leddsetning

Tabell 3- Oversikt: setningstype A og B

Setning 2, 5, 14, 21, 26, 27 og 28 testet for produksjon av obligatorisk referensielt subjekt i norske finitte oversetninger (setningstype A i) og ii)) (formelt er disse hovedsetninger i testen). Et eksempel på dette er testsetning 2, under gjengitt som (1), med norsk oversettelse i (2). Parentesene i eksemplene illustrerer hvor subjektet kunne ha stått (og her er det noen ganger valgfritt) i de spanske konstruksjonene. Subjektet i de norske konstruksjonene er uthevet, og er obligatoriske på norsk.

(1)

(\_\_\_) Eran amigas, pero cada mañana la tortuga observaba a la reina de las aves y se moría de envidia al verla volar.

(2)

**De** var venner, men hver morgen observerte skilpadden fuglenes dronning og ble grønn av misunnelse av å se henne fly.

Setning 1, 7, 10 og 30 testet for obligatorisk formelt subjekt i finitte oversetninger som formelt er hovedsetninger (setningstype B i) og ii)). På norsk vil man sette inn et

obligatorisk subjekt «det». Dette er illustrert av testsetning 1 fra elisiteringstesten, gjengitt som (3), med norsk oversettelse i (4).

(3)

( ) Érase una vez una tortuga y un águila.

(4)

**Det** var en gang en skilpadde og en ørn.

Til sist vil jeg trekke fram tre av elisiteringstestens testsetninger som testet for manglende subjekt i finitte leddsetninger (setningstype A iii) og iv) og B iii) og iv)). Dette gjelder testsetning 6, 7 og 17. Setning 6 inneholder referensielt subjekt både i oversetning som er hovedsetning, og et referensielt subjekt i den finitte leddsetningen, som formelt sett er undersetning, i den norske grammatikalske oversettelsen. Setning 7 (eksempel (7)) skal inneholde formelt subjekt i oversetning og leddsetning. Testsetning 6 er gjengitt som (5), med norsk oversettelse i (6), og setning 7 er gjengitt som (7) under, med norsk oversettelse i (8). Undersetningene er markert i klammer.

(5) Perdona, ( ) espero [( ) no haberte parecido indiscreta].

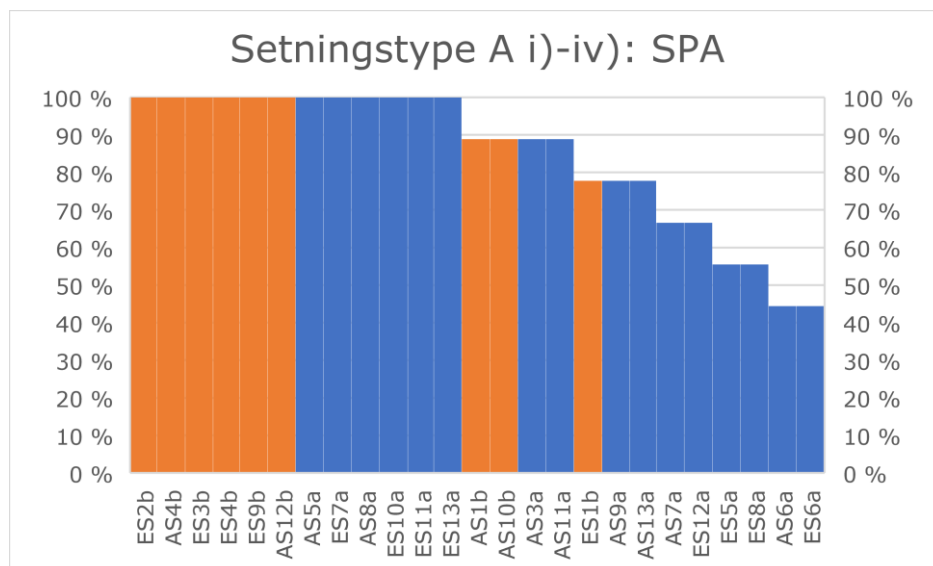
(6) Beklager, **jeg** håper [**jeg** ikke virker taktløs].

(7) ( ) Es tan sólo que me encanta verte volar.

(8) **Det** er bare [at **det** gleder meg å se deg fly].

#### 4.4.1.1 Setningstype A i)-iv) alle grupper

Under finnes en oversikt over alle spansktalende informanters totalscore for setningstype A i)-iv) (referensielle subjekt i testsetning 2, 5, 6, 14, 17, 21, 26, 27, 28).

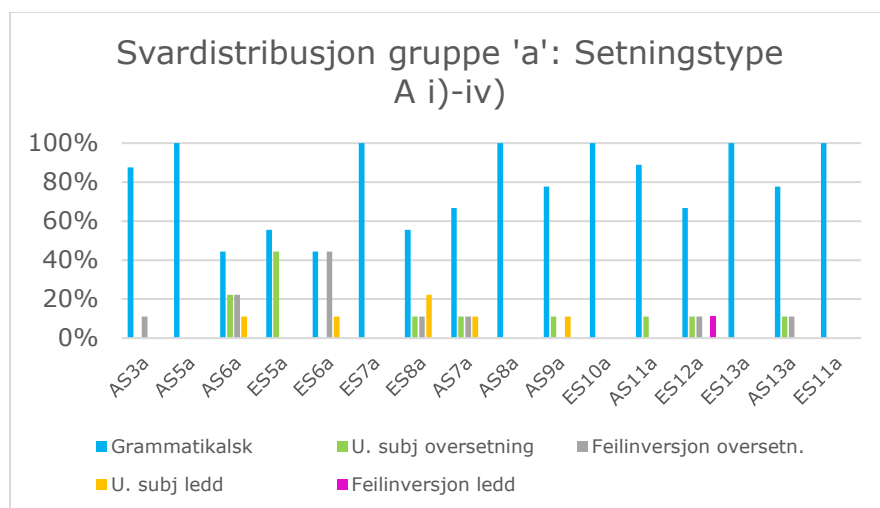


Figur 10- Score setningstype A (SPA)

Gruppe 'a' scorer i snitt 79% for setningstype A, mens gruppe 'b' scorer 95%. Scoren viser til hvorvidt informantene behersker subjekttvang av referensielle subjekt, samt

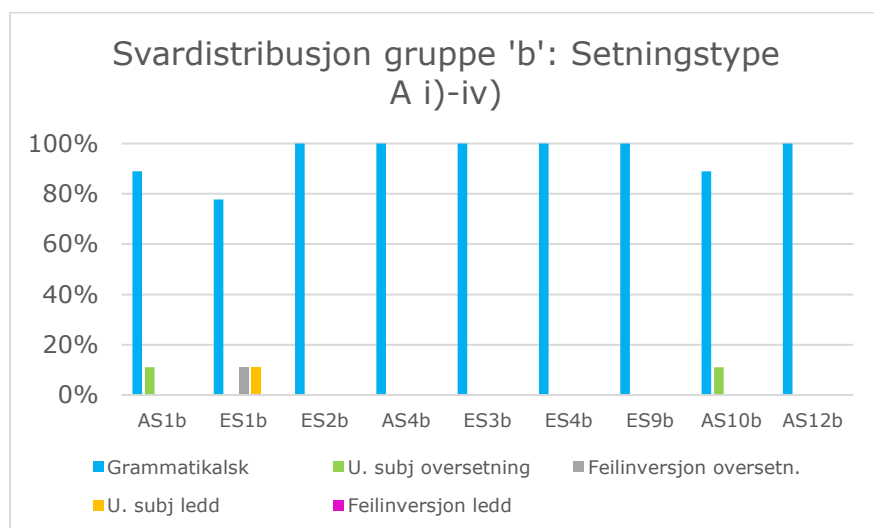
korrekt inversjon i både over- og leddsetninger. Hele gruppens gjennomsnittscore er 85%.

Under har jeg illustrert svardistribusjonen til de ulike informantene, delt inn i gruppe 'a' og 'b'. De lyseblå søylene illustrerer i hvor stor grad informantene har valgt grammatikalsk alternativ for setningstype A i)-iv). De lysegrønne søylene indikerer om informantene har utelatt referensielt subjekt i finitt oversetning, mens gule søyler viser om de har utelatt referensielt subjekt i leddsetning. Grå søyler viser feilinversjon i oversetningene, mens rosa søyler viser feilinversjon i leddsetningene.



Figur 11- Svartfordistribusjon setningstype A: Gruppe 'a' (SPA)

Informantene fra gruppe 'a' velger i stor grad grammatikalske alternativ for setningstype A i)-iv), med unntak av AS6a, ES5a, ES6a og ES8a, som alle scorer under 60% for denne setningstypen. De nevnte informantene er også fire av informantene med lavest totalscore i elisiteringstesten.



Figur 12- Svartfordistribusjon setningstype A: Gruppe 'b' (SPA)

Informantene fra gruppe 'b' mestrer denne setningstypen i høy grad, og har bare noen få feil, som vist i figur 12.

Den tyskspråklige kontrollgruppen scorer 98% i snitt for setningstype A, hvorav alle informantene utenom TY2a oppnår full score. Den norske kontrollgruppen scorer 94% for setningstype A, noe som i realiteten betyr at NOR1 velger ett galt alternativ, og NOR2 oppnår full score.

Den spanskpråklige gruppe 'b' og den tyskspråklige kontrollgruppen oppnår begge høyere gjennomsnittscore for setningstype A, enn den norske kontrollgruppen. Dette indikerer at disse to gruppene med norsk som S<sub>n</sub> har tilnærmet lik morsmålskompetanse for setningstype A.

Spørsmål 6 er spesielt, fordi det inneholder prodrop i både oversetningen og leddsetningen i den spanske versjonen. NOR1 har valgt ugrammatisk alternativ for denne testsetningen gjengitt som (9) under:

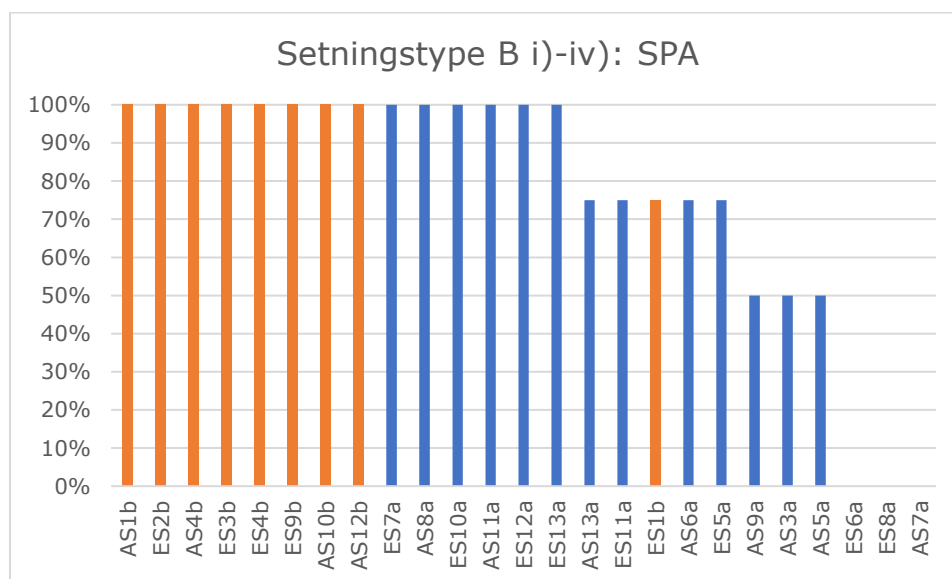
- (9) Sorry, I hope I don't seem indiscreet.
- \*Beklager, håper jeg ikke virker taktløs ...** → *Manglende subjekt i subjektsposisjon i oversetning.*
  - Beklager, jeg håper jeg ikke virker taktløs ... → *Grammatisk setning.*
  - \*Beklager, jeg håper ikke virker taktløs ...** → *Manglende subjekt i subjektsposisjon i leddsetning.*

Fem av 25 spansktalende (AS6a, AS10b, AS11a, ES12a og AS13a) har valgt alternativet med manglende subjekt i subjektsposisjonen i oversetningen (alternativ a) i konstruksjon 6 i likhet med den norske informanten. Fem av 25 (ES1b, ES5a, ES6a, ES8a, AS7a) har valgt alternativet med manglende subjekt i leddsetningen. Dette kan vi observere i form av de gule søylene i figur 11.

Grunnen til at NOR1 velger galt alternativ for testsetning 6, vil bli diskutert nærmere i kapittel 5.2.

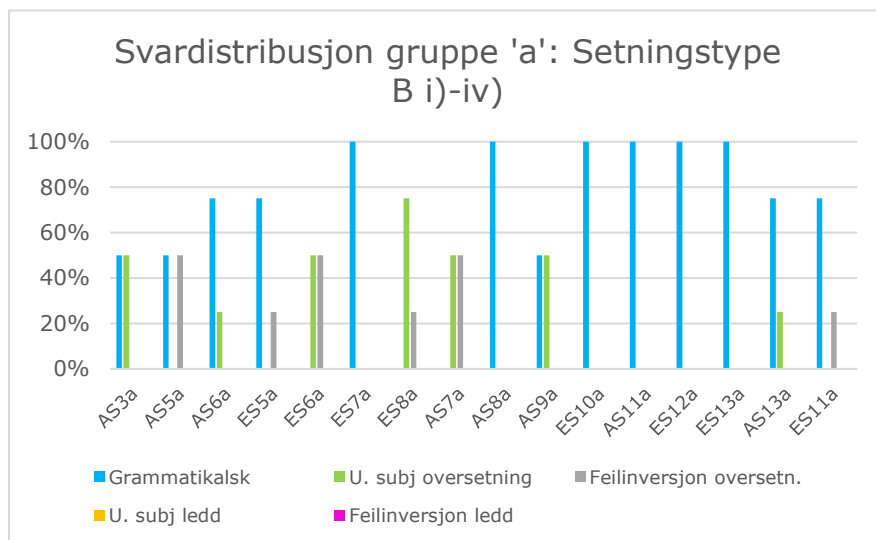
#### 4.4.1.2 Setningstype B i)-iv), alle grupper

Testsetning 1, 7, 10 og 30 tester for setningstypene B i) – iv), formelle subjekt i finitte oversetninger og finitte leddsetninger, samt for korrekt inversjon.



Figur 13- Score setningstype B (SPA)

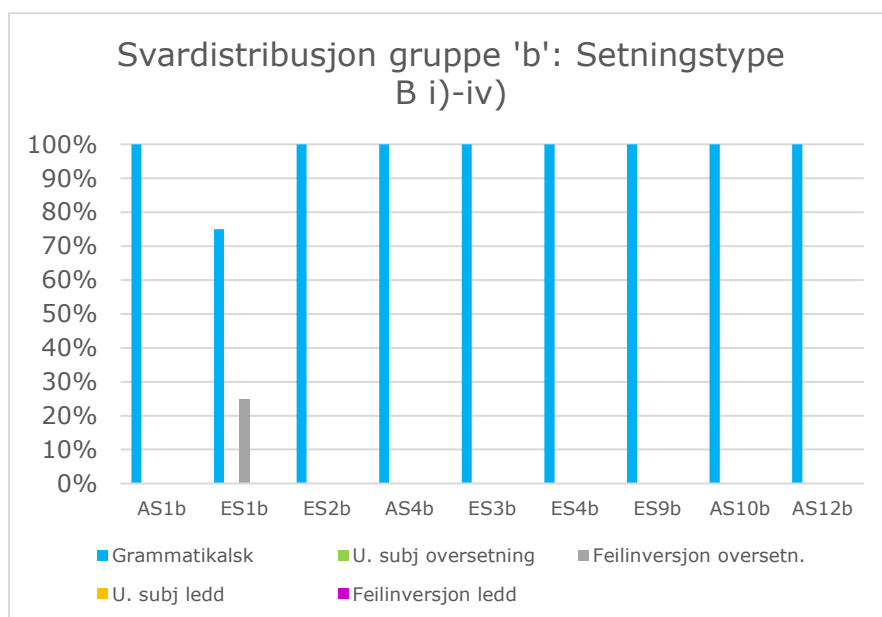
Gruppe 'a' scorer i snitt 66% for denne setningstypen, mens gruppe 'b' scorer 97%, vurdert ut ifra om de velger det grammatikalske alternativet for denne setningstypen, eller ikke. Hele gruppens gjennomsnittsscore er 77%, altså litt lavere enn gjennomsnittsscoren for setningstype A.



Figur 14- Svardistribusjon setningstype B: Gruppe 'a' (SPA)

For setningstype B, med formelle subjekt, viser jeg også til svardistribusjon for gruppe 'a' og 'b'. I diagrammene har jeg brukt samme fargekoder som beskrevet i kapittel 4.4.1.1, der lyseblå søyler viser informantens score for grammatikalske alternativer, og lysegrønn hvorvidt de har utelatt formelt subjekt i oversetning, og så videre.

I gruppe 'a' scorer informant AS3a, AS5a og AS9a under 50% for setningstype B. Informant ES6a, ES8a og AS7a oppnår 0% for denne setningstypen, og danner også en del av gruppen som oppnår lavest score totalt i elisiteringstesten, som vist i kapittel 4.3.



Figur 15- Svardistribusjon setningstype B: Gruppe 'b' (SPA)

Informantene fra gruppe 'b' scorer høyt for setningstype B, hvorav bare én informant ikke oppnår 100% score. ES1b velger feilinvertert alternativ for testsetning 30.

Den tyske og norske kontrollgruppen scorer begge 100% for setningstype B. Den spanskpråklige gruppe 'b' scorer 97%, og åtte av ni informanter scorer 100%. Dette indikerer at disse informantene med lang botid behersker denne setningstypen på et morsmålslikt nivå.

#### 4.4.2 Subjektplassering

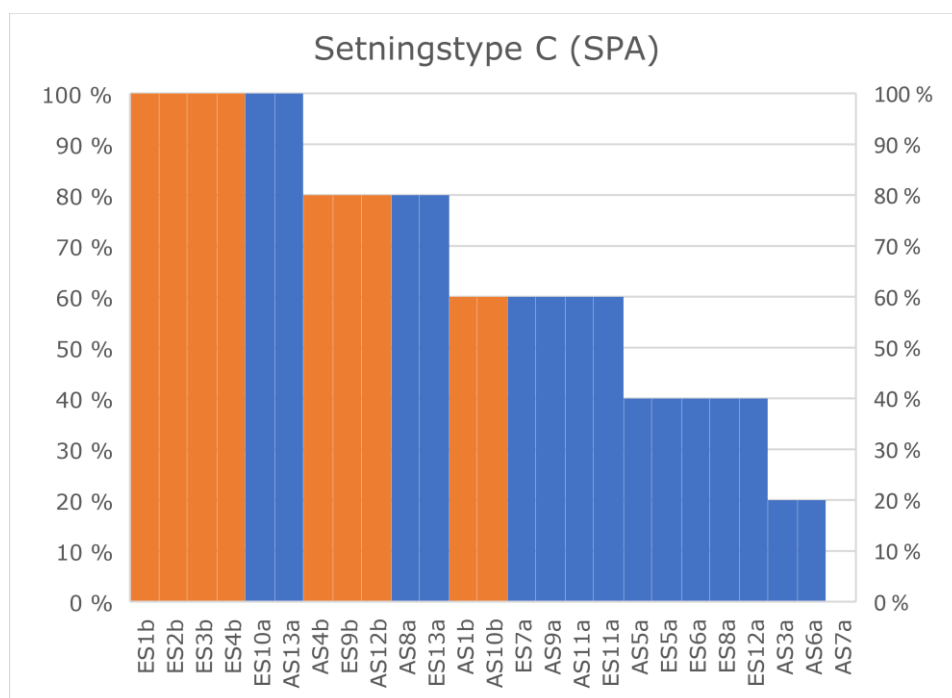
I elisiteringstesten var det fem konstruksjoner (13, 16, 23, 25 og 29) som testet for informantenes plassering av subjekt ved inakkusative verb (setningstype C). Denne verbtypen genererer bare interne argument.

Et eksempel på setningstype C, er testsetning 16 inneholder det inakkusative verbet *disminuir* som betyr 'å synke'. gjengitt som nummer (10) under, oversatt i (11). Subjektsleddet er markert i klammeform.

- (10) Disminuían<sub>VBL</sub> [los ánimos de la tortuga]<sub>SU</sub>.  
 (11) [Humøret til skilpadden]<sub>SU</sub> sank<sub>VBL</sub>.

##### 4.4.2.1 Setningstype C: Innakusative konstruksjoner: Spanskpråklig gruppe

Under har jeg laget et diagram som illustrerer informantenes poengscore for inakkusative konstruksjoner (setningstype C), for om de har valgt grammatisk alternativ eller ikke.



Figur 16- Totalscore setningstype C (SPA)

Gjennomsnittsscoren for alle spansktalende informanter, sett under ett, er 64%. Gjennomsnitt for gruppe 'a' er 53%, og 84% for gruppe 'b'. Fire informanter fra gruppe 'b' og to informanter fra gruppe 'a' scorer 100% på inakkusative konstruksjoner i elisiteringstesten.

Setningstype C genererer den laveste gjennomsnittsscoren av alle tre setningstypene i testen, sammenlignet opp mot 85% for setningstype A, og 77% for setningstype B.



For å se svardistribusjonen for noen av de inakkusative konstruksjonene, kan vi se nøyere på de inakkusative testkonstruksjonene 16, 23, 25 og 29 (testsetning 13 behandles for seg selv siden den tester for en litt annen struktur). Disse testet spesielt for om innlærerne behersket definitthetseffekten i norsk. Tabellen under oppgir symboler for å forklare hva som er ugrammatisk med svaralternativene. Jeg viser bare til testsetning 16 fra elisiteringstesten, da setning 23, 25 og 29 har like svaralternativ i oversettelsene sine.

Type setning	Markør
Grammatisk setning.	Ingen.
Setning som bryter med definitthetseffekten.	#*
Setning med verbinitial struktur.	^*

Tabell 4- Svaralternativer testsetning 16, 23, 25 og 29

Testsetning 16 og tilhørende svaralternativer er gjengitt som (12) under.

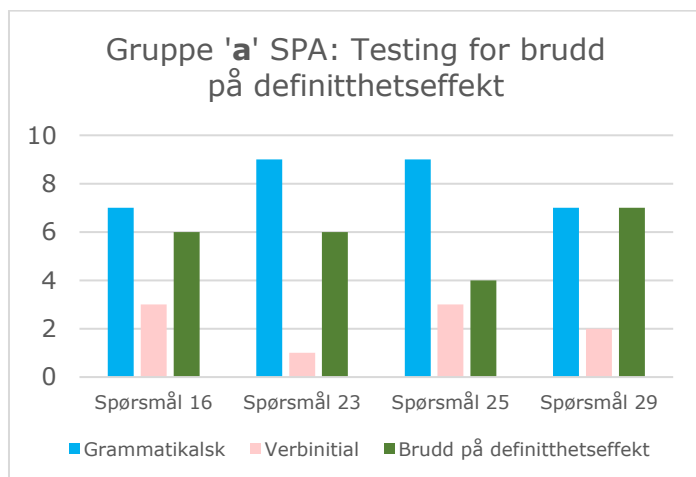
(12)

Disminuían<sub>VBL</sub> [los ánimos de la tortuga]<sub>SU</sub>.

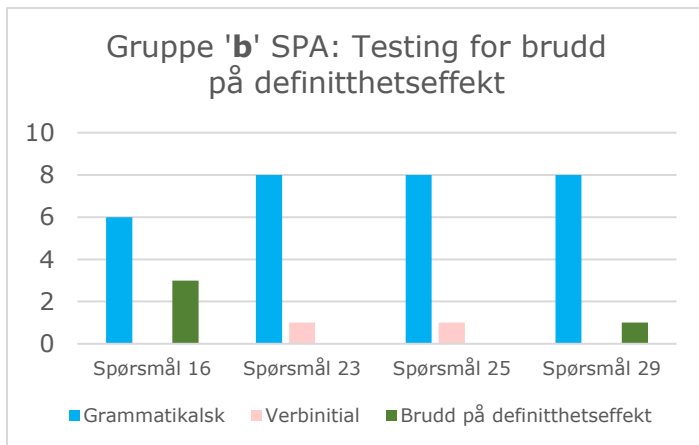
Sank<sub>VBL</sub> [humøret til skilpadden]<sub>SU</sub>.

- #\*Det sank humøret til skilpadden.
- Humøret til skilpadden sank.
- ^\*Sank humøret til skilpadden.

Under følger en overordnet oversikt over svardistribusjonen for de ulike testsetningene som spesielt testet for brudd på definitthetseffekten i inakkusative konstruksjoner.



Figur 17- Brudd på definitthetseffekt: Gruppe 'a' (SPA)



Figur 18- Brudd på definitthetseffekt: Gruppe 'b' (SPA)

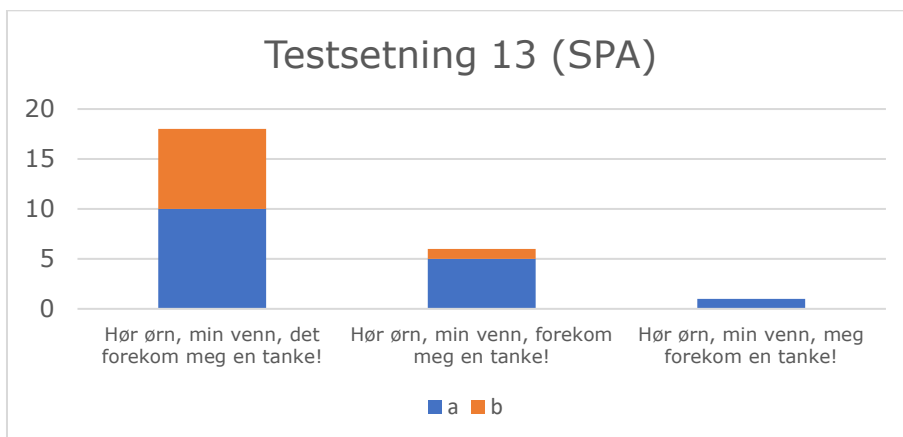
For testkonstruksjon 16, 23 og 29 viser innlærerne fra gruppe 'a' ved valg av ugrammatikalsk alternativ, en større preferanse for det ugrammatikalske alternativet som bryter med definitthetseffekten.

Informantene i gruppe 'b' velger stort sett grammatikalske alternativ, men velger ugrammatikalsk for noen av testsetningene. Under følger en oversikt over hvilke ugrammatikalske alternativer informantene fra gruppe 'b' velger. Fire av ni informanter bryter altså med definitthetseffekten i ett tilfelle hver.

Informant	Ugrammatikalsk alternativ
AS1b	29 c) #
ES9b	16 a) #
AS10b	16 a) # og 23 b) ^
AS12b	16 a) #

Tabell 5- Ugrammatikalske svar gruppe 'b': setningstype C (SPA)

I testsetning 13 fordeler informantenes svar seg slik:

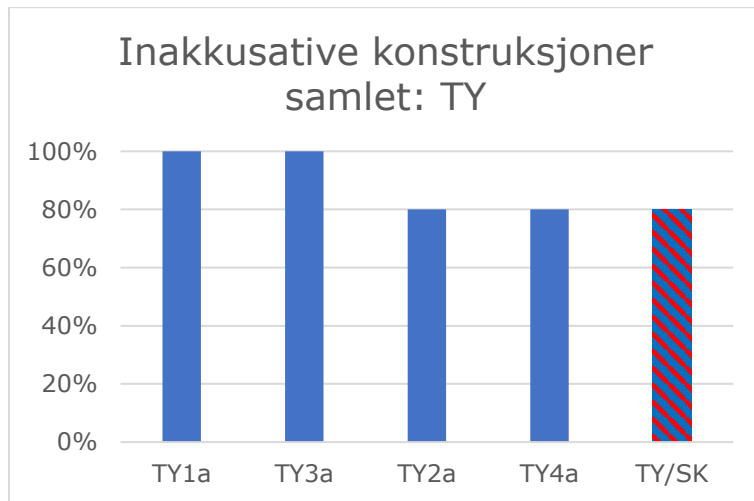


Figur 19- Svardistribusjon testsetning 13 (SPA)

18 av 25 spanskspråklige informanter velger grammatikalsk alternativ for testsetning 13. Jeg vil komme tilbake til denne testsetningen senere, i en sammenligning mellom den spanskspråklige og tyskspråklige informantgruppen, i kapittel 5.3.

#### 4.4.2.2 Inakkusative konstruksjoner: Tysk kontrollgruppe

Den tyske kontrollgruppens gjennomsnittsscore på inakkusative konstruksjoner (setningstype C) ligger på 88%.



Figur 20- Totalscore inakkusative konstruksjoner (TY)

Her kan vi se at tre av informantene ikke har oppnådd full score for alle de inakkusative konstruksjonene. TY2a, TY4a og TY/SK velger alle det samme ugrammatikalske alternativet b) i testsetning 13, gjengitt under:

- (13) Hörst du Adler, mein Freund, mir kam dieser Gedanke!
- \*Hør ørn, min venn, forekom meg en tanke!
  - \*Hør ørn, min venn, meg forekom en tanke!**
  - Hør ørn, min venn, det forekom meg en tanke!

Testsetning 13 blir diskutert nærmere i kapittel 5.3.

Alle de tyskspråklige informantene velger de grammatikalske alternativene i konstruksjon 16, 23, 25 og 29 som tester spesielt for definitthetseffekten. Testsetning 16 er under gjengitt som (14). Setning 23, 25 og 29 har liknende svaralternativer som de som er presentert i (14) a)-c) nedenfor:

- (14) [Die Laune der Schildkröte]<sub>SU</sub> sank<sub>VBL</sub>.
- [Humøret skilpadden]<sub>SU</sub> sank<sub>VBL</sub>.
- #\*Det sank humøret til skilpadden.
  - Humøret til skilpadden sank.
  - ^\*Sank humøret til skilpadden.

#### 4.5 Transfer fra $S_n$

For å danne oss et bilde av hvorvidt engelskkompetanse har hatt innvirkning på resultatene av elisiteringstesten, har jeg gjort en videre inndeling av innlærerne fra den spansktalende gruppe 'a' i to grupper. Ved å framstille engelskkompetansen til innlærerne med kort botid, kan jeg forsøke å styrke eller avkrefte hypotese 3. Den ene gruppen har oppnådd høy til morsmålslik engelskkompetanse basert på resultatene av den engelske luketesten, mens den andre har oppnådd ingen til funksjonell engelskkompetanse. Jeg velger å kategorisere den første gruppen som informanter med

høy<sup>16</sup> engelskkompetanse, og den andre gruppen som informanter med lav<sup>17</sup> engelskkompetanse.

Poenggingen i den engelske luketesten er som følger:

Poeng	Kompetanse
26-28	Morsmålslik
21-25	Svært høy
16-20	Høy
11-15	Funksjonell
3-10	Lav
0-3	Ingen

Tabell 6- Poengging luketest

#### 4.5.1 Engelskkompetanse: Spanskspråklig gruppe 'a'

Under har jeg listet opp en oversikt over informantenes engelskkompetanse, delt inn i to grupper.

Informant	Engelskkompetanse	Poeng luketest
AS8a	Høy	19
ES10a	Høy	19
AS11a	Høy	20
ES13a	Svært høy	21
ES12a	Morsmålslik	27
AS13a	Svært høy	21
AS9a	Svært høy	22
ES11a	Svært høy	25
ES5a	Svært høy	21
AS3a	Høy	20

Tabell 7- Gruppe 'a': Høy engelskkompetanse (SPA)

Informant	Engelskkompetanse	Poeng luketest
ES7a	Funksjonell	13
AS5a	Funksjonell	11
ES8a	Ingen	2
AS6a	Lav	9
AS7a	Ingen	0
ES6a	Ingen	3

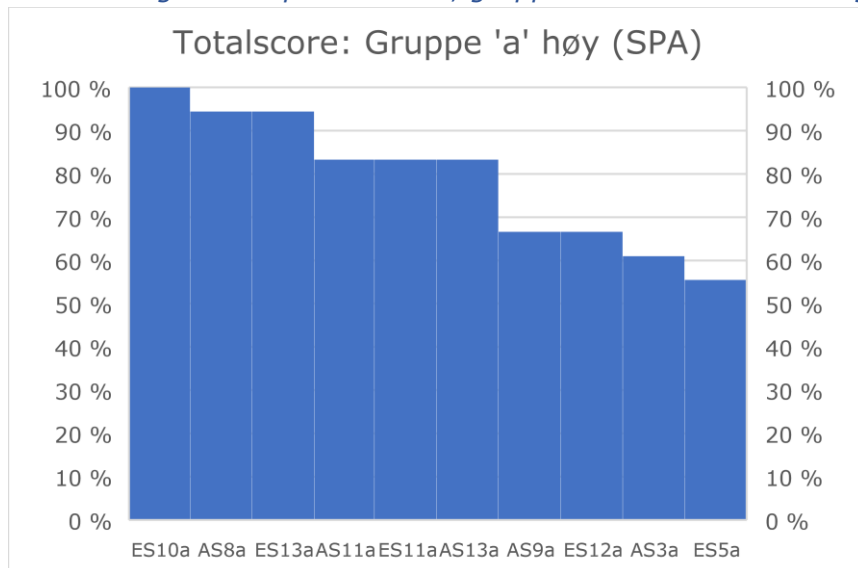
Tabell 8- Gruppe 'a': Lav engelskkompetanse (SPA)

I inndelingen av den spanskspråklige gruppe 'a' i to grupper basert på om de har høy eller lav engelskkompetanse, er det to informanter (ES7a og AS5a) som kan kategoriseres som utkantinger i gruppen med lav engelskkompetanse. Disse scorer høyt i elisiteringstesten, samt for de ulike testsetningene A, B og C, og stikker seg ut i sin gruppe.

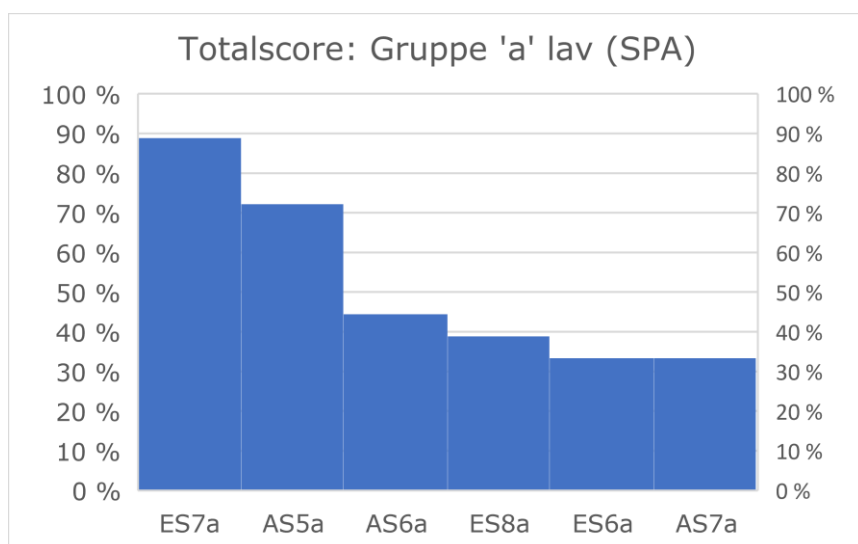
<sup>16</sup> Dette må ikke forveksles med termene i luketestscoren der «høy engelskkompetanse» betyr 16 – 20 poeng.

<sup>17</sup> Dette må ikke forveksles med termene i luketestscoren der «lav engelskkompetanse» betyr 3 – 10 poeng.

#### 4.5.1.1 Engelskkompetanse SPA, gruppe 'a': Totalscore setningstype A, B og C



Figur 21- Totalscore eliseringstest: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse



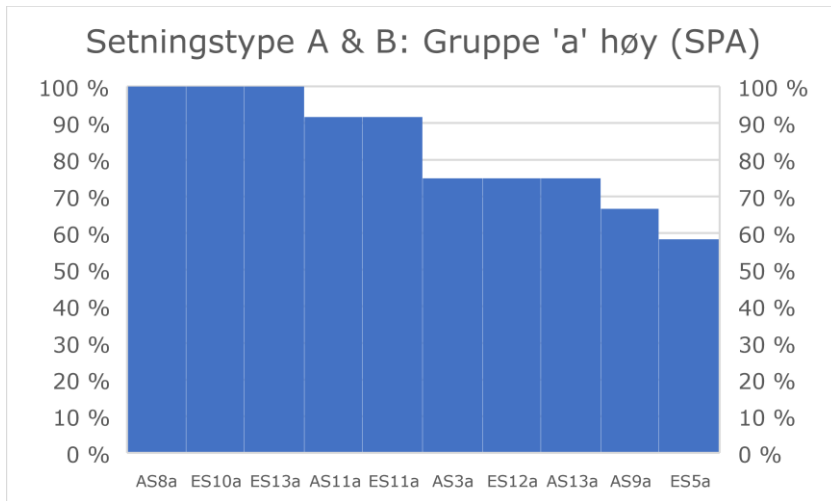
Figur 22- Totalscore eliseringstest: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse

Informantene fra gruppe 'a' som har oppnådd høy til morsmålslik engelskkompetanse på luketesten har i snitt 79% riktige svar i eliseringstesten for setningstypene A, B og C. De fra gruppe 'a' som har oppnådd ingen til funksjonell engelskkompetanse scorer 52%.

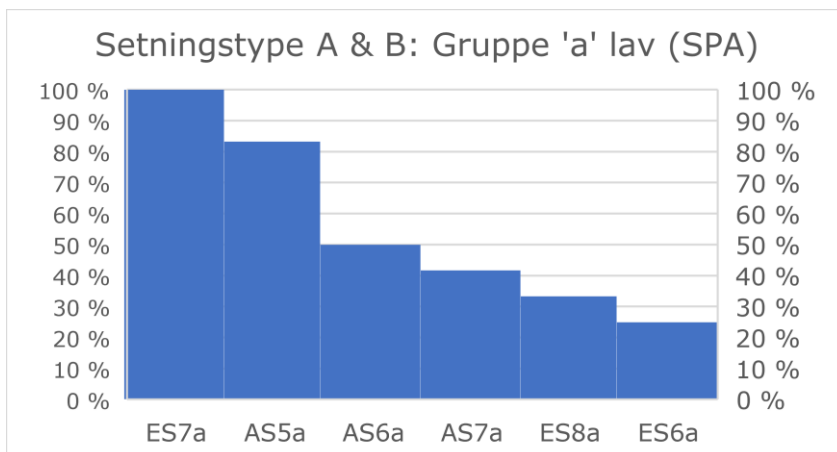
Siden vi observerer et stort sprik innad i de to gruppene, er det hensiktsmessig å se på medianverdien i hver av gruppene. Gruppen med høye engelskkunnskaper har en medianverdi på 83%, mens gruppen med lave engelskferdigheter har en medianverdi på 42%.

#### 4.5.1.2 Engelskkompetanse SPA, gruppe 'a': Subjektrealisering og inversjon

Resultatene av testsetninger som hadde som hensikt å teste innlærernes subjektrealisering og inversjon (setningstype A og B), er illustrert under. Her har jeg slått sammen informantenes totalscore for både setningstype A og B.



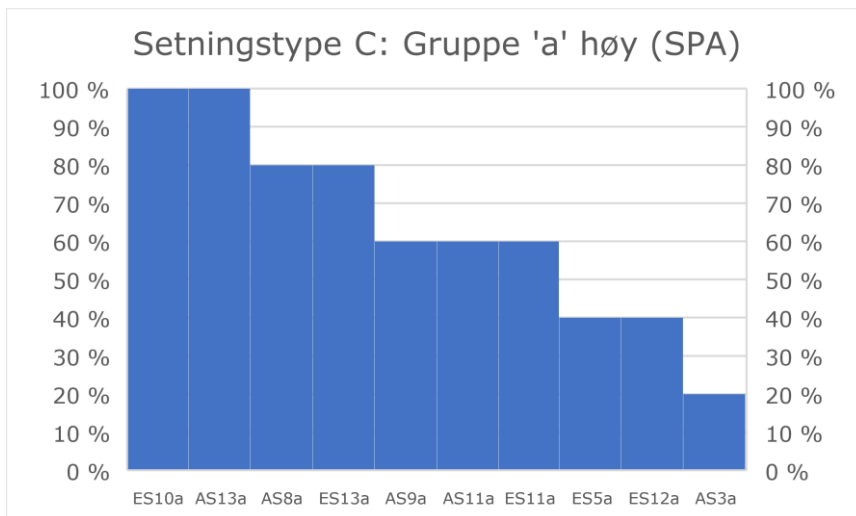
Figur 23- Totalscore setningstype A og B: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse



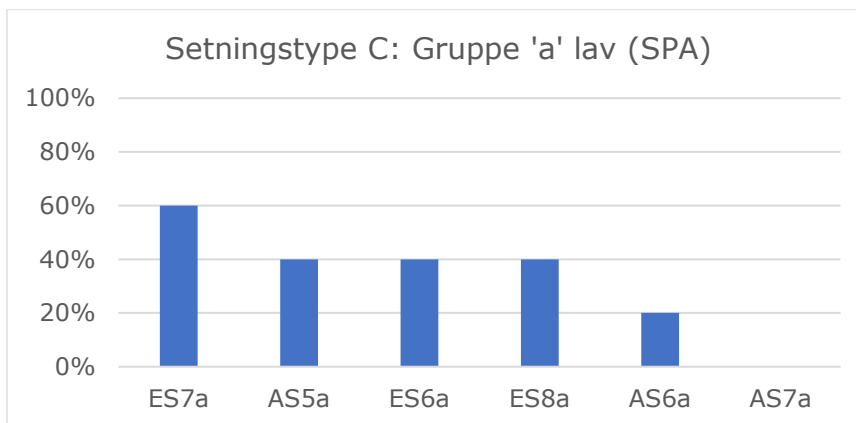
Figur 24- Totalscore setningstype A og B: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse

Snittscore for gruppen med høy engelskkompetanse er 83%, mens gruppen med lav engelskkompetanse har en snittscore på 56%. Medianverdi for gruppe med høye engelskkferdigheter er 83%, og for gruppen med lav engelskkompetanse 46%.

#### 4.5.1.3 Engelskkompetanse SPA: Inakkusative konstruksjoner



Figur 25- Totalscore setningstype C: Gruppe 'a' (SPA) høy engelskkompetanse



Figur 26- Totalscore setningstype C: Gruppe 'a' (SPA) lav engelskkompetanse

For setningstype C har gruppen med høy engelskkompetanse en snittscore på 64%, mens gruppen med lav engelskkompetanse scorer 33%. I likhet med totalscore på elisiteringstest, kan vi se at noen fra gruppen med lav engelskkompetanse scorer høyere eller like høyt som flere fra gruppen med høy engelskkompetanse. Medianverdien for gruppen med høy engelskkompetanse er 60%, og 40% for gruppen med lav engelskkompetanse.

#### 4.5.2 Engelskkompetanse: Spanskspråklig gruppe 'b'

Informant	Score elisiteringstest	Engelsk-kompetanse
ES2b	100%	Morsmålslik
ES3b	100%	Svært høy
ES4b	100%	Svært høy
ES9b	94%	Svært høy
AS12b	94%	Svært høy
AS4b	94%	Morsmålslik
ES1b	83%	Svært høy
AS10b	83%	Funksjonell
AS1b	83%	Funksjonell

Tabell 9- Engelskkompetanse: Gruppe 'b' (SPA)

Gjennomsnittsscoren for gruppe 'b', med engelskkompetanse som strekker seg fra svært høy – morsmålslik, ligger på 93%, med medianverdi på 93%. Gjennomsnittsscoren for gruppe 'b' med funksjonell engelskkompetanse (AS10b og AS1b) ligger på 78%.

#### 4.5.3 Engelskkompetanse: Tyskspråklig gruppe

Informant	Score elisiteringstest	Engelskkompetanse
TY1a	100%	Svært høy
TY2a	89%	Morsmålslik
TY3a	100%	Svært høy
TY4a	94%	Morsmålslik
TY/SK	94%	Svært høy

Tabell 10- Engelskkompetanse (TY)

Alle tyskspråklige informanter oppnår enten svært høy eller morsmålslik engelskkompetanse i luketesten.



## 5 Analyse og diskusjon

I dette kapitlet vil jeg analysere og diskutere resultatene som jeg la fram i kapittel 4. Gjennom denne diskusjonen vil jeg prøve å besvare studiens hypoteser, slik disse er definert i underkapittel 2.2. For å prøve å enten styrke eller avkrefte studiens tre hypoteser, har jeg delt kapittel 5 i tre, slik at jeg kan diskutere de respektive hypotesene hver for seg. Kapittel 5.1 vil diskutere funnene i henhold til hypotese 1, kapittel 5.2 tar for seg hypotese 2, og kapittel 5.3 hypotese 3. I alle delkapitlene, og for alle hypoteser, vil jeg hovedsakelig bygge diskusjonen på generative andre- og tredjespråksteorier. Likevel vil jeg også komme inn på mer generelle tilnærminger til andrespråkstilegnelse i analysen av funnene mine for å prøve å forklare mønstrene jeg ser i resultatene.

Kapittel 5.3 er fokusert omkring tredjespråksteorier og tar for seg hva som ser ut til å kunne påvirkes av informantenes engelskkompetanse.

Hypotesene er gjengitt under for enkelhets skyld:

### Hypotese 1 (basert på FTFA):

*Informantene med lang botid i Norge vil score høyere på testkonstruksjonene i elisiteringstesten enn informantene med kort botid.*

### Hypotese 2:

*Vi vil kunne spore transfer fra S1 spansk i de spanskspråklige informantenes  $S_n$ -produksjon av norsk hos de som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som dessuten har relativt lave engelskferdigheter. De kontekstene vi vil forvente S1-påvirkning er følgende:*

- A. *Subjektrealisering av referensielt subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
- B. *Subjektrealisering av formelle subjekt i finitte hoved- og undersetninger.*
  - a. *Forekomster av postverbale subjekter i inakkusativer, der de forekommer i norsk. Der norsk har krav om ubestemt form på objektet og realisert formelt subjekt (foreløpig subjekt), kan vi vente brudd på ett eller begge disse kravene, siden de ikke finnes i S1.*

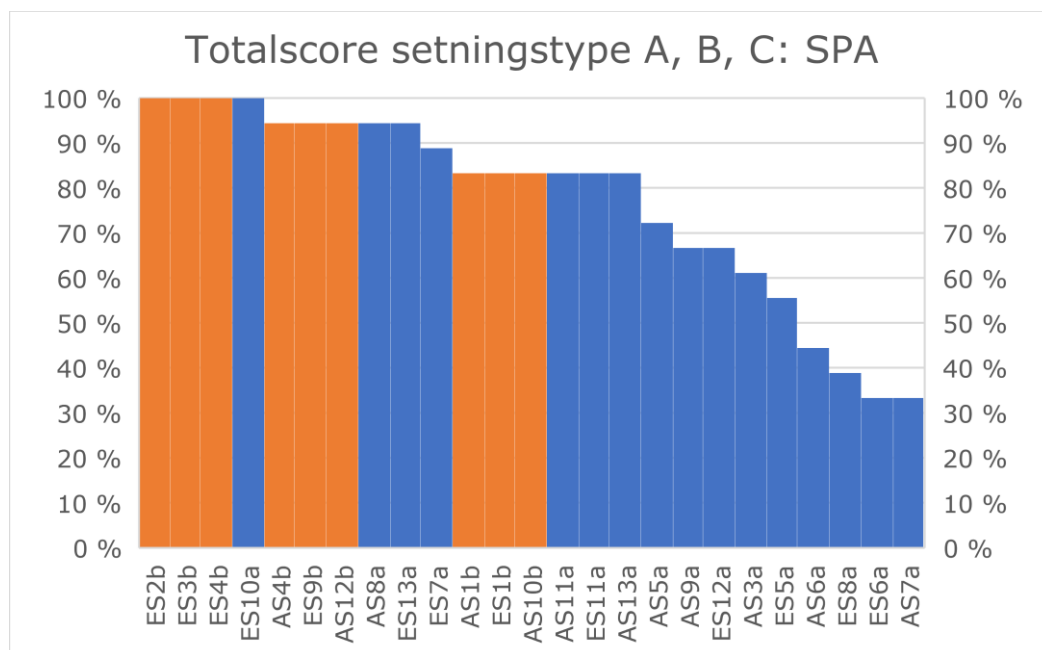
### Hypotese 3:

*Vi vil kunne spore transfer fra S2 engelsk i de spanskspråklige informantenes  $S_n$ -produksjon av norsk hos de informantene som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som har relativt høye engelskferdigheter. Vi vil kunne forvente engelsk S2-påvirkning i kontekst A, B og C, som beskrevet i hypotese 2.*

#### 5.1 Botid

Hypotese 1 har en prediksjon om at informanter med lang botid i Norge vil score høyere, dvs. mer målspråkslikt, på konstruksjonene i elisiteringstesten enn informanter med kort botid. Dette er på bakgrunn av at flere andrespråksteorier (som FTFA) forutsetter at lengre tids eksponering for språket vil føre til en stadig bedre beherskelse av målspråket. Jeg har satt en grense mellom lang og kort botid på fem år, en grense som riktignok er litt vilkårlig, men som følger en tradisjon som stammer fra Cummins (1981), der det også settes en grense på fem år mellom kort og lang botid. Som nevnt tidligere er det flere studier som ikke finner en direkte korrelasjon mellom lang botid og høy score i ulike

grammatikalitetstester, og forholdet mellom botid og eksponering for språket er klart mer sammensatt. Jeg ønsket likevel å se om variabelen botid kan ha hatt en effekt for informantene i deres totalscore. Figur 8 er gjengitt under.



I resultatene ser vi en tydelig todeling mellom de spansktalende informantene. Informantene med lengst botid scorer i snitt høyere for setningstypene A, B og C enn informantene med kort botid. Dette kan vi se i diagrammet fra kapittel 4.2, gjengitt over, der gruppe 'a' (blå søyler) i hovedsak samler seg til høyre, og gruppe 'b' (oransje søyler) samler seg til venstre. Vi finner unntak fra denne trenden i form av fire «utkantinger», som ikke oppfører seg likt som resten av sin gruppe. I min studie gir det likevel klart mening å dele inn de spansktalende informantene i to slike grupper, og vi kan se en veldig klar generell trend, særlig om vi trekker ut utkantingene fra analysen. Dette er dessuten et relativt oppsiktsvekkende funn, om vi tar i betraktning visse S2-studier som peker på at botid ikke nødvendigvis har en positiv effekt på S2-prestasjon (Higby & Obler, 2017, s. 55).

For den tysktalende gruppen ser det ikke ut til at botid har noe å si for deres prestasjon i elisiteringstesten, da deres totalscore allerede ligger på 96%, bare to prosentpoeng unna totalscoren til den norske kontrollgruppen. De tysktalende behersker allerede [-prodop] fra morsmålet sitt, og dette forklarer hvorfor denne gruppen scorer høyt, til tross for kort botid. Forskjellen mellom den spansktalende og tysktalende gruppen forsterker argumentet om at informantenes overordnede score påvirkes av transfer, jamfør Jarvis' (2000) og kravet om intergruppe-heterogenitet for å kunne påvise transfer. Den spansktalende gruppe 'b' scorer i snitt 93%, og tre av informantene oppnår 100% score i elisiteringstesten, som faktisk er bedre enn gjennomsnittscoren til den norskspråklige kontrollgruppen med sin score på 98%. Disse innlærerne har altså en morsmålslik kompetanse basert på resultatene fra elisiteringstesten. At botid påvirker beherskelsen såpass tydelig, men at graden av påvirkning avhenger av informantenes S1, er et interessant funn, og i tråd med prediksjonene i både FTFA og FFFH, som begge tilsier at S1 vil være starttilstanden for S2, og at visse grammatiske trekk kan omstilles fra S1 til S2 (spesifikt hvilke trekk er det ulike forventninger om i FTFA og FFFH; se nedenfor).

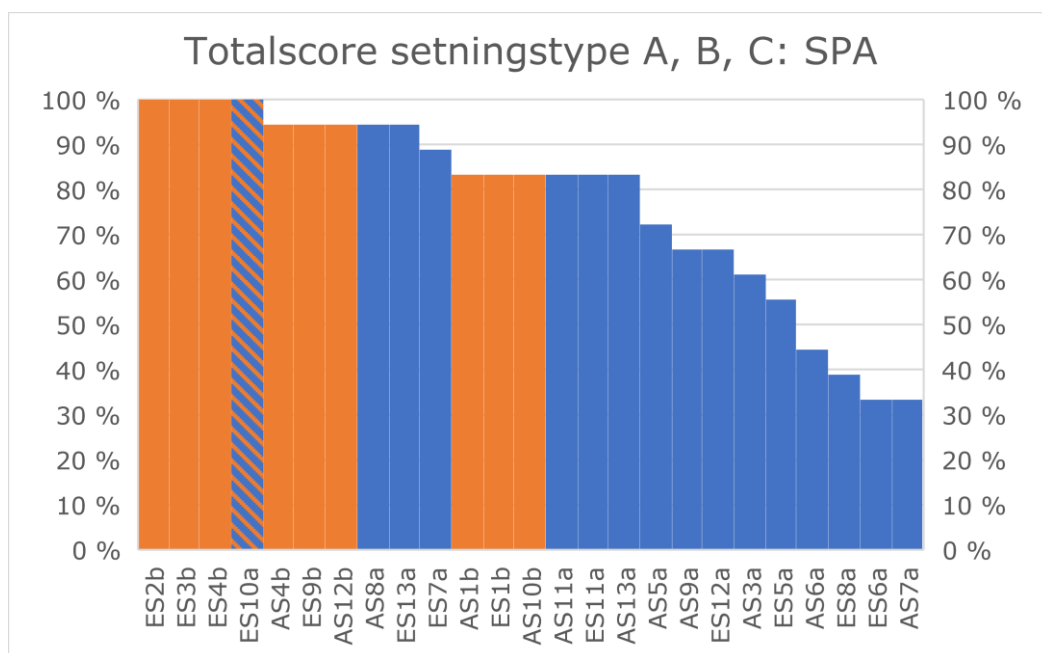
Det at vi ser et tydelig skille mellom de to spanskspråklige gruppene, er også med på å styrke hypotesene innbakt i FTFA spesielt. Det kan virke som om innlærerne i gruppe 'b' har vært i stand til å endre parameterverdiene for prodrop i UG, selv om språklæringen fant sted etter den kritiske perioden for språktilegnelse. FFFH predikerer at man ikke vil være i stand til å endre parameterinnstillingene for enkelte språktrekk, selv om man utsettes for store mengder med målspråklig innputt. I min undersøkelse kan det derimot virke som om botid, og dermed mer målspråklig innputt, har styrket informantenes evne til å undertrykke [-prodrop] i sin norske mellomspråksproduksjon. Dermed må en enten anta at 1) at viktige aspekter ved (det som før het) prodrop-parameteren er omstillbare selv om de angår funksjonelle trekk; eller 2) at FFFH tar feil i at funksjonelle trekk ikke kan tilegnes etter kritisk periode dersom de ikke finnes i førstespråket.

Når det kommer til utkantningene i denne studien (AS8a, ES10a, ES7a og ES13a), kan ikke botid alene forklare deres totalscore avviker fra gruppetrenden. Disse utkantningene scorer i snitt veldig likt som informantene fra gruppe 'b' (93%). Andre variabler som kan forklare utkantningenes avvikende score, kan vi finne i delen om lingvistisk bakgrunn fra spørreskjemaet. Her oppga informantene informasjon om hvor mye de bruker de forskjellige språkene de behersker på en daglig basis i disse situasjonene: hjemme (H), på jobb (J), på fritiden (F), med venner (V), mens man ser på TV/internett/ hører på radio (U), i drømme (D) og mens man teller (T).

Informant	Score elisiteringstest	Engelsk-kompetanse	Antall år norskinnlæring	Bruk av norsk
ES10a	100%	Høy	10 år	J
AS8a	94%	Høy	1 år	-----
ES13a	94%	Svært høy	>1 år	-----
ES7a	89%	Funksjonell	>1 år	-----

Tabell 11- "Utkantinger" (SPA)

Det som er særlig interessant ved informant ES10a, er at det viser seg at hen har lært seg i norsk i en tidsperiode på 10 år, altså mye lenger enn hen har bodd i Norge. Botid blir ofte brukt som variabel i  $S_n$ -forskning fordi dette kan bli brukt som et omtrentlig mål på hvor mye de har blitt eksponert for målspråket. Om en informant selv skal vurdere hvor mye målspråklig innputt en får i løpet av en vanlig dag, gjenspeiler ikke svaret nødvendigvis virkeligheten, da dette kan være vanskelig å vurdere. Det som derimot er tydelig i dette tilfellet, er at ES10a har blitt utsatt for målspråklig innputt flere år før hen flyttet til Norge. Dette kunne jeg verifisere gjennom nettskjemaets del om lingvistisk bakgrunn, der alle informantene fylte ut omtrentlig når de begynte å lære seg de forskjellige språkene de behersket. Informant ES10a kan derfor sies å bekrefte tendensen om at en ved mer eksponering for målspråklig innputt, også vil være i stand til å endre parameterverdier for språklige trekk, i henhold til FTFA. ES10a hører altså egentlig mer naturlig til i gruppe 'b', men siden jeg rangerte innlærerne etter botid, falt denne informanten innenfor gruppe 'a'. Om vi skal sette opp resultatene på nytt, kan ES10a sine resultater styrke studiens hypotese 1. ES10a vises under som søyle skravert i blått og oransje:



Figur 27- Totalscore: ES10a skravert

Utkantingene AS8a og ES13a oppnår begge en score på 94% til tross for kort botid. Ingen av de to informantene rapporterer om bruk av norsk i noen av hverdagssituasjonene som er oppgitt i delen om lingvistisk bakgrunn. I Tabell 11 kan vi derimot observere at AS8a oppnår «høy» engelskkompetanse i luketesten, mens ES13a oppnår «svært høy» engelskkompetanse. Disse informantens høye testscore kan forklares ut ifra den generative tredjespråksteorien CEM, som predikerer at innlærere vil bruke tidligere tilegnede språk som utgangspunkt for å tilegne seg nye  $S_n$ . Dette styrkes av informasjonen informantene oppgir rundt hvilke språk de bruker i ulike hverdagssituasjoner i delen om lingvistisk bakgrunn. Informant AS8a oppgir å bruke engelsk hjemme, på jobb, med venner, og i underholdningssammenhenger, mens informant ES13a bare oppgir å bruke engelsk i underholdningssammenheng. Dette bidrar til å styrke forklaringskraften til CEM, da vi kan anta at informantens engelskspråklige S2-bakgrunn i høy grad kan fungere som rammer for  $S_n$ -produksjonen av norsk.

For informant ES7a virker det mindre trolig at hen kan ha benyttet seg av transfer fra engelsk som  $S_n$  i elisiteringstesten, da hen bare har oppnådd «funksjonell» engelskkompetanse. I nettskjemaets del om lingvistisk bakgrunn oppgir hen heller ikke at hen bruker engelsk i hverdagssituasjoner. ES7a scorer dog 89%, en score som er 20% over gruppe 'a's' gjennomsnitt, og 12% over hele den spanskspråklige gruppens totale gjennomsnitt. En forklaring på denne utkantingens avvikende score kan også finnes med bakgrunn i konseptet om «language aptitude» eller det som på godt norsk kalles «språkkøre»<sup>18</sup>. Der hvor vi kan observere en generell trend for gruppe 'a' og gruppe 'b', som følger prediksjonene i FTFA, kan informant ES7as språklige produksjon muligens forklares gjennom at denne innlæreren benytter seg av andre, mer effektive læringsstrategier for å lære seg målspråket, eller eventuelt at hen har en særlig sterk motivasjon for å lære nye språk (Jarvis, 2000, s. 260).

<sup>18</sup> Konseptet «language aptitude» blir brukt som en variabel i språkforskning, da det vil være rimelig å anta at alle språkinnlærere har ulike strategier og evner for tilegningen av et nytt språk (Wen et al., 2017, s. 6).

Det som også er interessant, er å se på årsaker til hvorfor tre informanter fra gruppe 'b' scorer 83% (AS1b, ES1b og AS10b), i likhet med tre andre informanter fra gruppe 'a' (AS11a, ES11a og AS13a). Ved å se på språkbakgrunnen til de resterende informantene, kan jeg få et overblikk over i hvilke sammenhenger disse informantene bruker norsk. Kodene: hjemme (H), på jobb (J), på fritiden (F), med venner (V), mens man ser på TV/internett/ hører på radio (U), i drømme (D) og mens man teller (T).

Informant	Score elisiteringstest	Engelsk-kompetanse	Antall år norskinnlæring	Bruk av norsk
AS11a	83%	Høy	5 år	-----
AS13a	83%	Svært høy	< 1 år	J
ES11a	83%	Svært høy	2 år	-----
AS5a	72%	Funksjonell	1 år	-----
ES12a	67%	Morsmålslik	1 år	-----
AS9a	67%	Svært høy	2 år	F, V
AS3a	61%	Høy	3 år	J, F, U
ES5a	56%	Svært høy	3 år	J
AS6a	44%	Lav	1 år	J, V
ES8a	39%	Ingen	1 år	-----
AS7a	33%	Ingen	1 år	J, V, T
ES6a	33%	Ingen	<1 år	-----

Tabell 12- Norskspråklig innputt: Gruppe 'a' (SPA)

Informant	Score elisiteringstest	Engelsk-kompetanse	Antall år norskinnlæring	Bruk av norsk
ES2b	100%	Morsmålslik	7 år	-----
ES3b	100%	Svært høy	16 år	H, J, F, V, U, D, T
ES4b	100%	Svært høy	7 år	J, F, V
ES9b	94%	Svært høy	11 år	J, F, V
AS12b	94%	Svært høy	20 år	H, J, F, V, D, T
AS4b	94%	Morsmålslik	19 år	F, U
ES1b	83%	Svært høy	5 år	-----
AS10b	83%	Funksjonell	25 år	J
AS1b	83%	Funksjonell	11 år	J

Tabell 13- Norskspråklig innputt: Gruppe 'b' (SPA)

Informant AS1b og AS10b oppgir at de kun bruker norsk i jobbsammenheng. Dette kan indikere at mengden målspråklig innputt er såpass lav at de ikke har tilegnet seg de trekkene jeg testet for i elisiteringstesten. ES1b oppgir ikke å bruke norsk i noen hverdagssammenhenger.

Ifølge forbeholdene i FTFA om Missing Surface Inflection (MSIH), kommer ikke nødvendigvis alle målspråklige trekk til syne i mellomspråksproduksjonen. Enten har ikke disse tre innlærerne fra gruppe 'b' tilegnet seg trekkene jeg testet for, eller så kan det hende at disse trekkene ikke kommer til syne i produksjonen deres, jamfør MSIH.

Siden elisiteringstesten består av å velge ett av tre forhåndsgitte alternativer, antok jeg at innlærere med lang botid ville være i bedre stand til å velge de grammatikalske alternativene siden de ikke skulle produsere tekst selv. Jeg mener derfor at MSIH ikke kan forklare hvorfor disse tre informantene scorer lavere enn resten av gruppe 'b'. En mer sannsynlig forklaring er at disse tre informantene utsettes for mindre norskspråklig innputt i hverdagen, og at de derfor enda ikke har tilegnet seg trekkene jeg testet for, fullt ut.

Det er en stor spredning i totalscore i gruppe 'a', hvor noen scorer høyere enn enkelte informanter fra gruppe 'b', blant annet informant AS11a, som scorer 83% i likhet med de tre informantene fra gruppe 'b' som med lavest score i sin gruppe. Flere innlærere fra gruppe 'a' og 'b' oppgir ikke norsk som et av sine hverdagsspråk, men scorer likevel høyt i elisiteringstesten. Det finnes altså ikke nødvendigvis en korrelasjon mellom å bruke norsk mye på en daglig basis, og en høy totalscore i elisiteringstesten.

Det som tydeligere skiller seg ut som definerende for en spesiell tendens er engelskkompetansen til informantene i gruppe 'a'. Informantene som scorer over 50% har en engelskkompetanse som strekker seg fra «høy» til «morsmålslik», mens informantene som scorer under 50% har «ingen» eller «lav» engelskkompetanse. Det kan se ut til at engelskkompetanse korrelerer med høyere score i elisiteringstesten. Om informantene med høy engelskkompetanse bruker engelsk mye i hverdagen, kan CEM forklare hvorfor de også oppnår høyere score i elisiteringstesten, selv om de ikke bruker norsk i særlig stor grad. Disse informantene kan nyttiggjøre seg av engelskkompetansen sin i valget av grammatikalske alternativ i elisiteringstesten, siden både engelsk og norsk er [-prodop]-språk.

Ved å gå inn i datasettet er det mulig å sjekke om informantene med høy engelskkompetanse, med lite bruk av norsk, faktisk bruker engelsk på daglig basis. Dette gjelder AS11a og ES11a som alle scorer 83% i elisiteringstesten, men selv oppgir at de ikke bruker norsk. AS13a scorer også 83%, og oppgir bare å bruke norsk i jobbsammenheng.

Informant	Engelskkompetanse	Bruk av engelsk
AS11a	Høy	J, F, V, U, T
AS13a	Svært høy	F, V, U, D
ES11a	Svært høy	J, F, V

Tabell 14- Engelskspråklig innputt: AS11a, AS13a og ES11a

Disse informantene bruker faktisk engelsk i stor grad i dagliglivet. Dette funnet underbygger antakelsene om at CEM kan forklare hvorfor disse innlærerne presterer høyt, selv om de ikke bruker norsk i stor grad.

Det kan faktisk også se ut til å gjenspeiles som en tilsvarende tendens i gruppe 'b', der innlærere som scorer 90% eller bedre i elisiteringstesten, også har svært høy eller morsmålslik engelskkompetanse. Dette kan videre bidra til å forklare hvorfor AS1b og AS10b, med funksjonell engelskkompetanse, oppnår lavere score enn resten av gruppen med lang botid.

Den generelle tendensen for informantene i gruppe 'b' er en rapportert utstrakt bruk av norsk på ulike hverdagsarenaer som styrker forklaringskraften til FTFA om at en kan oppnå målspråklig produksjon om en blir utsatt for en stor mengde målspråklig innputt. Unntakene her er informant ES2b, som ikke oppgir å bruke norsk i hverdagen. Hen

oppnår derimot morsmålslik engelskkompetanse, og ved en nærmere titt oppgir informanten også å bruke engelsk i stor grad i hverdagssituasjoner. Dette kan, med bakgrunn i CEM, forklare hvorfor hen presterer høyt i elisiteringstesten, til tross for lite bruk av norsk i hverdagssituasjoner.

Informant	Engelskkompetanse	Bruk av engelsk
ES2b	Morsmålslik	H, J, F, V, U

Tabell 15- Engelskspråklig innputt: ES2b

Jeg kan med grunnlag i funnene i kapittel 4.2 altså styrke studiens hypotese 1, om at botid, og dermed økt sannsynlighet for en større mengde målspråklig innputt, har relevans for spanskpråklige informanters totalscore for setningstype A, B og C i elisiteringstesten. I tillegg viser det seg at engelsk som S2 også tilsynelatende spiller en ganske avgjørende rolle som transferkilde for alle de spanskpråklige informantene, både fra gruppe 'a' og 'b'.

## 5.2 Transfer fra S1

Hypotese 2 inneholder en prediksjon om at man kan påvise transfer i setningstype A, B og C fra spanskpråklige informanters S1 ved kort botid og som har relativt lav engelskkompetanse. Herunder vil jeg gå nærmere inn på resultatene av enkeltinformantene ES6a, AS7a, ES8a, AS6a, ES5a og AS3a sine svar i elisiteringstesten for å vise til transfer fra S1, samt se på generelle tendenser fra hele den spanskpråklige gruppe 'a' satt opp mot den tyskspråklige kontrollgruppen.

I kapittel 4.3 undersøkte jeg om det dannet seg et mønster i svarene til informantene med lavest totalscore. Her virker det som om subjektrealiseringen i varierende grad er en utfordring. I stort sett alle testsetninger realiserer de obligatorisk subjekt i sitt valg av oversettelse. Informant ES8a mangler subjekt i fem testsetninger, mens informant ES5a og AS7a mangler subjekt i fire testsetninger. Informant ES6a, AS6a og AS3a mangler bare subjekt i to til tre testsetninger. Den høye graden av subjektrealisering er noe uventet, da jeg antok at innlærerne kom til å vise sterkere tegn til transfer fra spansk, og kom til å unngå alternativene med eksplisitt subjekt, siden subjektet ikke er obligatorisk i finite setninger på spansk.

I presentasjonen av setningsstrukturen i de 30 ulike svarene til informantene med lavest poengscore i kapittel 4.3 så vi en tendens til at de to informantene som oppnådde lavest totalscore, også viste en tendens til å unnlate å plassere ledd i temaposisjonen i den syntaktiske strukturen på norsk. Denne posisjonen er tilsynelatende sterkest utsatt hos informantene med lavest poengscore, da for eksempel ES6a, med en totalscore på 33%, unngår å sette inn et ledd i temaposisjon i 11 av 21 tilfeller hvor hen har valgt ugrammatisk alternativ i testen. AS7a, med en poengscore på 33%, unnlater å fylle temaposisjonen i 10 av 20 tilfeller hvor hen har valgt ugrammatisk alternativ. Under viser jeg disse to informantenes setningsstruktur i elisiteringstesten (resten finnes i vedlegg 7). For flere av de minst målspråkslike informantene utgjør altså en tom temaposisjon omkring halvparten av avvikene fra målspråkslik struktur. Dette kan altså tyde på at [-prodop] kan være tilegnet, men at informantene faktisk heller viser tegn til topic-drop i sin norskproduksjon.

	Tema	V2	SuPos1	NG	V	ADV	UbestDO	SJS/Kj	Tema	V	SuPos3	ADV	V	UbestDO
1		√	*Ø(fs)		√								√	
2		√	de					men	Hver m		skilpadden		√	
3	Så heldig	√	ørnen											
4	Ørnen	Se- √						at	skilpadden				√	
5		√	hun			en								
6	Jeg	√							Ø(rs)*		Ø(rs)*	ikke	√	
7		√	Ø(fs)*					at	Ø(fs)*	√	Ø(fs)*			
8	bare	√	jeg											
9	Da	√	ørnen		så					√				
10		er	det					men		√	du			
11	Dette sk	√						mens			Jeg		√	
12	Skilpadden			ikke	√					√				
13		√	DAT											
14	Hva	√	du											
15		√		nei				*ørnen						
16	Humøret	√								√				
17	Ørnen	√						fordi		√	hun	√		
18	Ørnen	√							*henne	√				
19		√				Gal		*skilpadden		√				
20	Ørnen	√		høyt										
21	Nå		du		√									
22	Det	√	ørnen							√				
23	Skilpadden	√												
24	Smellet	√												
25		√	skilpadden											INAKK
26	Jeg	√		ikke										
27		√	Jeg					men	du	√		ikke		
28	Du	√								√				
29	Det	√						*lysten		√				
30		√	det					at	skilpadden	√				

Tabell 16- Oversikt ES6a

	Tema	V2	SuPos1	NG	V	ADV	UbestDO	SJS/Kj	Tema	V	SuPos3	ADV	V	UbestDO
1		√	Ø/fs*		√		En skilpadde og en ørn						√	
2	de	√						men	Hver m	√	skilpadden			Fuglenes dronning
3	Så heldig	√	ørnen		√									
4	Ørnen	√- se						at	skilpadden					
5	En dag	√	Ø/rs*		√-seg									
6	Jeg	√							Ø(rs)*		Ø(rs)*	ikke	√	
7		√	Ø/fs*					at	Ø(fs)*	√	Ø(fs)*			
8	Jeg	√				bare		som	deg					
9	Da	√	ørnen		så					√				
10		√	det					men		√	du			
11	Dette skallet	√						mens		√	Jeg			
12	Skilpadden	√		ikke										
13		√	DAT				en tanke							
14	Hva	√	du											
15		√	ørnen	nei										
16		√	humør et											
17	Ørnen	√						fordi		√	hun	√		
18	Ørnen	√							*henne	√				
19		√						*skilpadden						
20	Ørnen	√		høyt										
21	Nå	√	du				meg							
22		√	ørnen											
23	Det	√					*skilpadden							
24		√					*smellet							
25	Det	√					*skilpadden							
26	Jeg	√		ikke			meg							
27	Jeg	√						men	du	√		ikke		
28	Det	√	du											
29	Det	√						*lysten						
30		√	Det			slik		at	skilpadden	√				

Tabell 17- Oversikt AS7a

Vi kan for eksempel se at begge informantene ikke fyller temaposisjon, samt unnlater å sette inn et formelt subjekt i testsetning 1: «\*Var en gang en skilpadde og en ørn». For



denne testsetningen unnlater også blant annet informant ES8a og AS3a å fylle temaposisjonen (se vedlegg 7). Ved å unnlate å fylle temaposisjonen med et formelt subjekt i dette tilfellet, brytes V2-kravet og subjektkravet. Dette fører til en feilinversjon i den norske mellomspråksproduksjonen hos disse innlærerne. V2-strukturen, utfylling av temaposisjon og subjektrealisering er derimot ikke obligatorisk på spansk, noe som synes å ha gitt utslag i form av negativ transfer, blant informantene med lavest poengscore, spesielt hos ES6a og AS7a.

Ifølge tTabell 1, kan det se ut som fylling av temaposisjon i mindre grad er et problem hos informantene med høyere poengscore, for eksempel hos informant ES5a (56%), som mangler tema i 3 av 13 ugrammatikalske tilfeller. Dette er dog ikke et entydig funn, da AS3a med en totalscore på 61% også dropper tema i 7 av 15 ugrammatikalske tilfeller.

For å se om botid kan ha hatt en effekt på informantenes score, setter jeg opp en oversikt under for de seks informantene med lavest score.

Informant	Score elisiteringstest	Topic-drop i ugrammatikalske valg	Botid
ES6a	33%	52%	< 1 år
AS7a	33%	50%	1 år
ES8a	39%	27%	1 år
AS6a	44%	31%	1 år
ES5a	56%	23%	3 år
AS3a	61%	46%	3 år

Tabell 18- Botid gruppe 'a': Informanter med lav totalscore (SPA)

Som vi kan lese fra tabellen, er det informant ES6a med kortest botid som også oppnår lavest poengscore totalt i elisiteringstesten. Hen unnlater å bruke temaposisjon i 11 av 21 ugrammatikalske tilfeller. ES5a med nest høyest poengscore av disse informantene unnlater tema i bare 3 av 13 tilfeller, og er også en av informantene med lengst botid. Dette gir en indikasjon på at bruk av temaposisjon bedres i takt med botid og mer eksponering for målspråklig innputt, med unntak av informant AS3a. Dette er også i tråd med prediksjonene av FTFA-teorien, slik jeg diskuterte i kapittel 5.1.

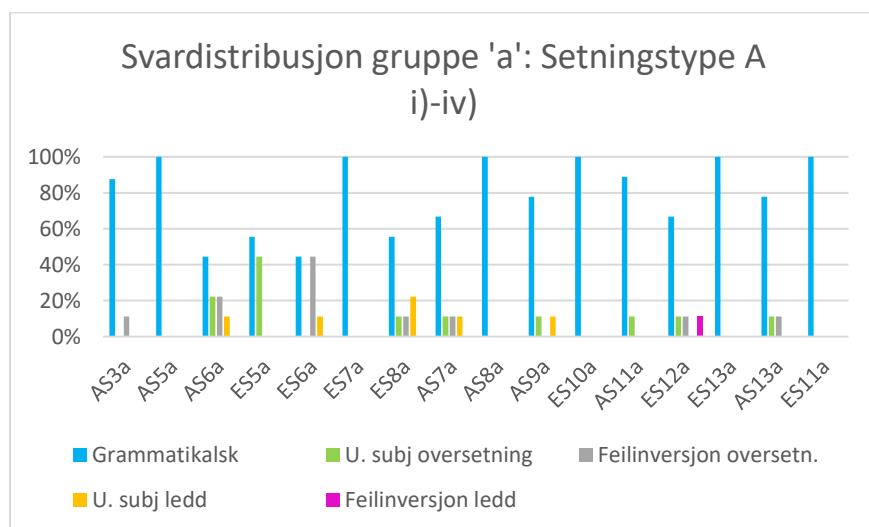
Det burde også nevnes at ES6a havner i gruppen med lav engelskkompetanse, mens ES5a plasserer seg i gruppen med høy engelskkompetanse, som kan være med på å forklare hvorfor ES5a oppnår en høyere score. Denne variabelen vil bli diskutert nøyere i kapittel 5.3.

Det er et interessant spørsmål hvorvidt topic-drop og brudd med V2-regelen i norsk hos de spanskspråklige informantene er en konsekvens av negativ transfer fra S1 spansk, eller om det er en konsekvens av en universell tilegningsløype i UG. Her kan vi se til den tyske kontrollgruppen for svar. De tyskspråklige scorer i snitt 96% i elisiteringstesten, og alle disse informantene har bodd i Norge i under 5 år. Scoren for den spanskspråklige gruppe 'a' ligger på 69%, altså nesten 30 prosentpoeng under de tyskspråklige. Dette styrker argumentet om at topic-drop som vi observerer hos de spanskspråklige med lav testscore, er en effekt av transfer fra deres S1. Tysk har i likhet med norsk krav om V2 i finitte hovedsetninger (Selven, 2014, s. 30), og også bare topic-drop i muntlige sammenhenger (jamfør kapittel 2.1.6). Jarvis (2000) legger til grunn at påvisbare

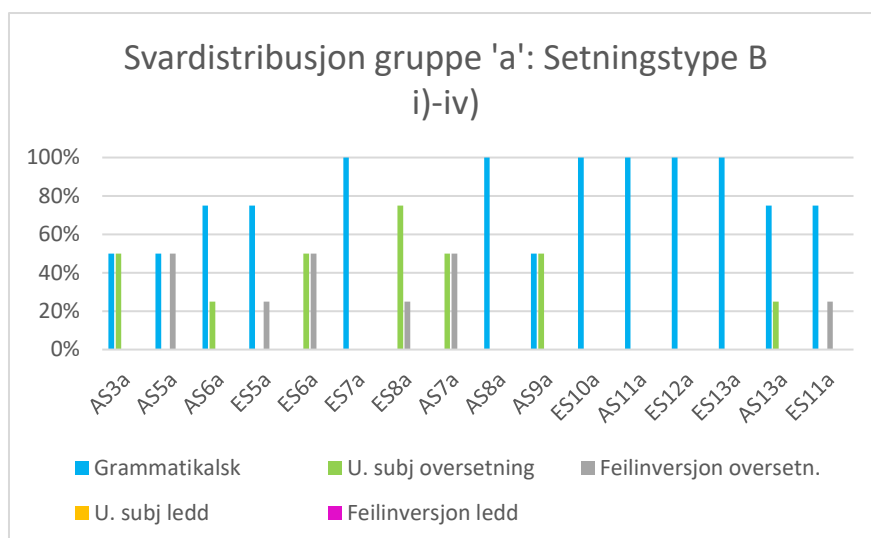
forskjeller mellom ulike morsmålsgrupper er et tegn på at språktrekket i fokus er transfer fra S1. De spanskspråklige med lavest totalscore i elisiteringstesten oppfører seg også nokså likt med tanke på feilinversjon og topic-drop. Vi kan altså påvise både intergruppeheterogenitet mellom gruppene og intragruppe-homogenitet innad i gruppene, som oppfyller Jarvis' (2000) krav til hva som kan ses på som transfer fra S1. Jeg kan derfor styrke argumentet om at vi observerer transfer av [-V2] fra spansk til norsk.

Toledo (1995) påpekte også at subjektvangen måtte falle på plass i de spanskspråkliges norske mellomspråk før de kunne beherske inversjon i norsk. Dette mener jeg at mine resultater også taler for. Som nevnt er det ikke subjektrealiseringen som fører til størst utfordringer for de seks informantene med lavest gjennomsnittsscore, men heller V2-kravet og kravet om fylt temaposisjon. I tillegg viser en sammenligning av gjennomsnittresultatene for gruppe 'a' og 'b' at snittscoren er betraktelig høyere for gruppe 'b' med lang botid for både setningstype A og B (A: 79% ('a') vs. 95% ('b') og B: 66% ('a') vs. 97% ('b')). Gruppe 'b' viser altså færre tegn til transfer fra S1 enn gruppe 'a', og dette taler også for FTFA som en mulig forklaring på hvorfor gjennomsnittresultatene for subjektrealisering og V2-regelen er såpass ulike mellom gruppe 'a' og 'b'.

For subjektrealisering i setningstype A oppnår gruppe 'a' en gjennomsnittscore på 79%, og for setningstype B oppnår samme gruppe en gjennomsnittscore på 67%. Informantene realiserer referensielt subjekt i høyere grad enn formelt subjekt i oversettelsene, og denne tendensen kan også illustreres av figur 11 og figur 14 fra kapittel 4.4.1.1 og kapittel 4.4.1.2.



Figur 11- Svardistribusjon setningstype A: Gruppe 'a'



Figur 14- Svordistribusjon setningstype B: Gruppe 'a'

Det kan ut ifra disse to diagrammene virke som om enkelte innlærerne fra gruppe 'a' har større utfordringer med realisering av formelle subjekt enn av realisering av referensielle subjekt i sitt norske mellomspråk. Informant AS3a og ES6a mangler for eksempel formelt subjekt i oversetning i 50% av tilfellene. Dette resultatet styrker Salomonsens funn (1995), om at subjekt tvangen måtte være på plass hos spanskpråklige innlærere før de kunne tilegne seg det-setninger i norsk (jæmfør kapittel 1.4). Dette vil i dette tilfellet si at realisering av referensielt subjekt faller på plass før realisering av formelt subjekt.

I resultatene for subjektrealisering i undersetning i testsetning 6, kan vi observere at informant NOR1 har valgt det ugrammatikalske alternativet som mangler subjekt i oversetningen. Å droppe subjektet i oversetningen tyder på topic-drop hos den norske informanten, noe som er akseptabelt i muntlig tale i norsk, jæmfør kapittel 2.1.6. Fem av de 25 spansktalende informantene (AS6a, AS10b, AS11a, ES12a og AS13a) dropper også tema (topic) i oversetning i testsetning 6. Dette betyr at de fem spansktalende informantene som har valgt det samme alternativet som den norske informanten, ikke nødvendigvis gjør det på grunn av transfer fra S1, men heller som en konsekvens av morsmålslik norskproduksjon.

Det er derimot fem andre av de 25 informantene (ES1b, ES5a, ES6a, ES8a og AS7a) som velger alternativet uten subjekt i undersetningen, som vi kan se i kapittel 4.4.1.1, gjengitt under for enkelhets skyld som (1).

(1) \*Beklager, jeg håper \*(\_\_\_\_) ikke virker taktløs.

I finitte undersetninger i norsk forekommer ikke topic-drop. Dette på grunn av at man bare kan droppe en frase om den står i spesifikatorposisjonen til CP (som illustrert i kapittel 2.1.6). Subjektet i undersetningen tilhører spesifikatorposisjonen til TP. Det tyder derfor på at for disse fem spansktalende informantene, så har ikke prodrop blitt avlært for undersetningen i testsetning 6, og det vil i disse informantenes tilfeller kunne være tegn på transfer fra S1.

Et interessant funn for hele den spansktalende gruppe 'a' er at spanskpråklige informanter velger ugrammatikalske alternativ som bryter med definitthetseffekten på norsk i oversettelse av testsetninger med inakkusative verb (setningstype C), jæmfør figur 17 i kapittel 4.4.2.1. I de ulike svaralternativene for testsetninger med inakkusative

verb, lagde jeg en «liten felle» i form av defintte fraser i objektsposisjonen til inakkusative verb. For å eksemplifisere, gjengir jeg testsetning 16 under som (2), der alternativet som bryter med defintthetseffekten er markert med #.

(2)

Disminuían<sub>VBL</sub> [los ánimos de la tortuga]<sub>SU</sub>.

Sank<sub>VBL</sub> [humøret til skilpadden]<sub>SU</sub>.

- a. #\*Det sank humøret til skilpadden.
- b. Humøret til skilpadden sank.
- c. ^\*Sank humøret til skilpadden.

I testsetning 16 er det seks informanter fra gruppe 'a' og tre informanter fra gruppe 'b' som har valgt alternativ a. For de andre inakkusative konstruksjonstypene kan vi se en liknende tendens. Mange av de spansktalende innlærerne har falt for oversettelser av type #. De viser her tegn til negativ transfer, siden argument i objektsposisjonen til inakkusative verb er nødt til å ha ubestemt form i norsk, men ikke i spansk. Jeg konstruerte også ugrammatikalske alternativ med verbinitial struktur der jeg forsøkte å herme etter setningsstrukturen i den spanske testsetningen, med den strukturen VSO. Ut ifra kapittel 4.4.2.1 kan resultatene tyde på at innlærerne som velger ugrammatikalske alternativ i konstruksjon 16, 23, 25 og 29, har en større hang til alternativene som bryter med defintthetseffekten i norsk enn for alternativene med verbinitial struktur. De fleste som velger disse alternativene, er informanter fra gruppe 'a' (jamfør figur 17 og figur 18 i kapittel 4.4.2.1). Dette kan bety at defintthet er et vedvarende problem, også for informanter på høyere kompetansenivåer, siden flere i gruppe 'b' også produserer denne feilen. Produksjon av verbinitial struktur, på en annen side, kan virke å være et nybegynnerproblem, som vi kan observere hos informantene med lavest poengscore.

Argumentstrukturen til spanske inakkusative verb tillater også at argumentet blir stående i objektsposisjonen. Til forskjell fra spansk må man på norsk plassere et formelt subjekt i subjektsposisjonen om det genererte argumentet, som semantisk sett kan bli sett på som det «egentlige subjektet», blir stående i objektsposisjonen, jamfør figur 6 i kapittel 4.4.2. Flere spanskspråklige informanter viser at de foretrekker svaralternativet med et innsatt formelt subjekt, med form som #(2)a) over. I den spanske testsetningen 16 kan overflatestrukturen for setningen se ut til å være verbinitial, altså VS, som svaralternativ ^(2)c). At informantene foretrekker svaralternativ som #(2)a), kan tyde på at de overfører argumentstrukturen fra det spanske verbet til det norske. De skjønner altså at «humøret til skilpadden» skal bli værende i objektsposisjonen, og at de derfor må sette inn et subjekt i subjektsposisjonen for å oppfylle subjektkravet i norsk. Dette kan betraktes som positiv transfer fra spansk, og styrker også hypotese 2. Disse funnene kan også styrke Perlmutter's hypotese (1978) om at inakkusativitet er et trekk på tvers av språk på grunn av verbenes semantikk. Om informantene ikke hadde klart å overføre argumentstrukturen fra sitt S1 til S2, ville de trolig i høyere grad ha valgt svaralternativene med verbinitial struktur, som i eksempel ^(2)c) over.

Svardistribusjonen til de spanskspråklige skiller seg fra resultatene i den tyske kontrollgruppen hvor informantene oppnår 100% score i alle inakkusative testkonstruksjoner, med unntak av testsetning 13. Dette er ventet siden tysk har samme defintthetseffekt som norsk i argumentstrukturen til inakkusative verb, der det også vanligvis må settes inn et formelt subjekt i subjektsposisjonen, om det genererte argumentet blir værende i objektsposisjon i ubestemt form. Argumentstrukturen for

inakkusative verb virker altså ikke å være det som er mest problematisk for de spansktalende innlærerne i løpet av de første årene de lærer norsk, men heller tilegnelsen av den tilhørende definitthetseffekten. Alternativene med innsatt formelt subjekt bryter med definitthetseffekten i norsk ved at argumentet i objektposisjonen likevel står i bestemt form. Vi kan også se at fire spansktalende fra gruppe 'b' velger alternativer som bryter med definitthetseffekten, men bare én gang hver (se Tabell 5 i kapittel 4.4.2.1). Jeg vil komme tilbake til hvilken rolle transfer fra S2 kan spille i å avlære brudd på definitthetseffekt som overføres fra S1, i kapittel 5.3.

I den grad de spansktalende informantene godtar postverbale subjekt i bestemt form, og de tysktalende ikke gjør det, tyder dette på transfer fra S1 for begge gruppene, ifølge Jarvis' (2000, s. 253) argument om at intergruppe-heterogenitet styrker tegn på transfer. Denne variabelen er entydig hentet fra begge gruppene S1, da tysk har definitthetseffekt, mens spansk ikke har det. Når det gjelder hypotese 2, kan vi altså påvise transfer fra de spanskspråklige informantene S1, om disse har kort botid.

Med grunnlag i resultatene som ble lagt fram i kapittel 4.3 og 4.4, mener jeg at studiens hypotese 2 styrkes. Transfer fra informantene spanske S1 er tydeligst hos informantene med kort botid og relativt lav engelskkompetanse. Dette kan jeg hevde med grunnlag i en inngående analyse av seks informanternes norskproduksjon, da det viser seg at de fire informantene med lavest score, også har lav engelskkompetanse. Det virker derimot ikke som om subjektrealisering og gjennomføringen av [-prodop] er den største utfordringen for informantene med lavest totalscore. De seks informantene med lavest totalscore viser heller en større tendens til å ha nokså konsistente forekomster av topic-drop.

### 5.3 Transfer fra S<sub>n</sub>

Til sist ønsker jeg å diskutere i hvilken grad engelsk som S2 har hatt en effekt på de spanskspråkliges norskproduksjon i forbindelse med testing av subjektproduksjon og plassering, jamfør studiens tredje hypotese. I analysen av disse resultatene tar jeg utgangspunkt i sammenligningen mellom de to 'a'-gruppene og deres resultater for de forskjellige konstruksjonene i elisiteringstesten i kapittel 4.5. For å kunne analysere resultatene trekker jeg inn generative tredjespråksteorier.

I vurderingen av engelskkompetansen til den spanskspråklige gruppen med kortest botid, gruppe 'a', kunne vi dele dem inn i to grupper basert på deres prestasjon på luketesten. Hypotese 3 predikerer at vi vil kunne spore transfer fra S2/S<sub>n</sub> engelsk i de spansktalende innlærernes S<sub>n</sub>-produksjon av norsk hos informanter som har bodd i Norge i fem år eller mindre, og som har relativt høye engelskferdigheter. Grunnen til at engelskkompetansen kan antas å være vanskeligere påvisbar hos informanter med lang botid, er at det er rimelig å forvente at tilgangen på norsk innputt etter hvert vil maskere effektene ved transfer fra engelsk. Ved å se på søylediagrammene fra kapittel 4.5.1.1, kan vi se at det overordnet sett finnes en korrelasjon mellom høye engelskferdigheter og høy totalscore på elisiteringstesten på gruppenivå i gruppe 'a'. Gruppe 'a' med høy engelskkompetanse scorer i snitt 76%, mens gruppe 'a' med lav engelskkompetanse scorer 52%, altså en forskjell på 24%. I tillegg kan vi også observere at fire av seks informanter med lavest totalscore i elisiteringstesten, også havner i gruppen som blir vurdert til lav engelskkompetanse (ES6a, AS7a, AS6a og ES8a). AS3a og ES5a som ligger blant de seks med lavest score i elisiteringstesten har derimot høy og svært høy engelskkompetanse. Disse to kan derfor kategoriseres som utkantinger i gruppen med høy engelskkompetanse.

Subjektrealisering og korrekt inversjon, samt høy score for inakkusative testsetninger (kapittel 4.5.1.2 og 4.5.1.3) kan også se ut til å ha en sammenheng med informantenes engelskkompetanse. De spanskspråklige fra gruppe 'a' med høye engelskferdigheter, scorer i snitt 83% for realisering av subjekt og korrekt inversjon, mens gruppe 'a' med lave engelskferdigheter scorer 56%. For inakkusative konstruksjoner scorer gruppe 'a' med høye engelskferdigheter 64%, og gruppe 'a' med lave engelskferdigheter 33%. I henhold til de generative tredjespråksteoriene kan alle disse resultatene, sett opp mot innlærernes engelskkompetanse, styrke studiens tredje hypotese. Vi ser en tydelig sammenheng mellom høy engelskkompetanse og overordnet høy score for testens forskjellige konstruksjonstyper. Engelsk og norsk ligger nærme hverandre typologisk sett, og her kan altså alle tre tredjespråksteoriene (CEM, L2SF og TPM) hypoteser tilsi at man har benyttet S2 som mønster for tilegning av S3. Innlærerne kan, basert på den typologiske likheten mellom norsk og engelsk, hoppe over trinn i tilegnelsesprosessen, jamfør CEM. Informantene med høy engelskkompetanse viser tegn til positiv transfer fra engelsk: Informantene har allerede endret verdi for prodrop-parameteren da de har tilegnet seg engelsk på et tidligere stadium, og de kan derfor enkelt overføre denne verdien til S<sub>n</sub> norsk.

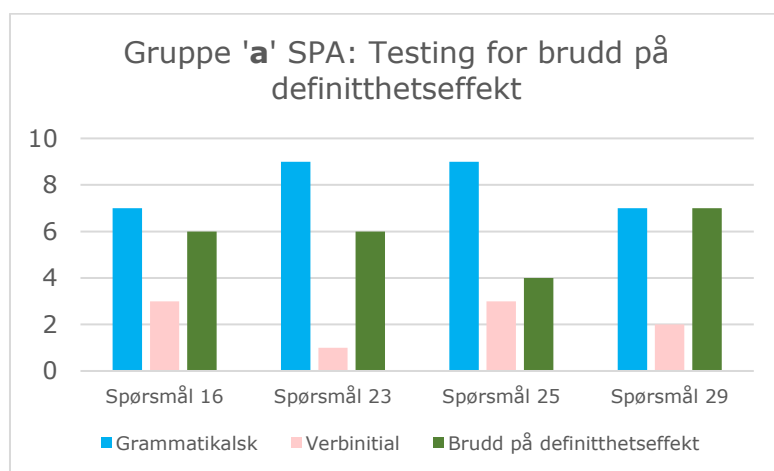
Den tyske kontrollgruppens resultater kan også være med på å styrke argumentet om at vi observerer en påvirkning fra engelsk i den spanskspråklige gruppens resultater. De tyske informantene har allerede stilt inn verdien [-prodrop] i morsmålet sitt, og alle trekk som følger av denne parameteren. Det var ventet at den tyske kontrollgruppen skulle oppnå en høyere gjennomsnittlig score i elisiteringstesten enn den spanskspråklige gruppen, noe resultatene i denne undersøkelsen også viste. At de spanskspråklige fra gruppe 'a' med høy engelskkompetanse generelt sett oppnår bedre resultater enn gruppen med lav engelskkompetanse, styrker argumentet om at positiv transfer fra S2 engelsk kan utkonkurrere mulig negativ transfer fra S1 spansk.

Alle informantene i den tyskspråklige gruppen oppnår enten svært høy eller morsmålslik engelskkompetanse i luketesten. Det er derfor vanskelig å avgjøre om de tyske informantene har benyttet seg av S1 tysk eller S2 engelsk som mønster for å tilegne seg norsk. Jamfør kapittel 4.4.2.2, velger 3 av 5 av de tysktalende informantene feil alternativ på konstruksjon 13 med inakkusativt verb: «Hør ørn, min venn, **meg** forekom en tanke». Dette er den eneste inakkusative konstruksjonen de tyske informantene ikke oppnår 100% riktig for. Dette kan rimeligvis antas å være på grunn av at dette norske ugrammatikalske alternativet har en «dativstruktur», det vil si et oppleververb med «dativ»subjekt» slik som i den tyske testsetningen, med det refleksive pronomenet foran verbet «forekomme»: «Hörst du Adler, mein Freund, **mir** kam dieser Gedanke». I figur 19 i kapittel 4.4.2.1, kom det fram at det bare er én av 25 spanskspråklige informanter som velger dette ugrammatikalske alternativet i sin vurdering av testsetning 13. Denne informanten, ES8a, oppgir ikke tysk som et av språkene hen behersker, noe som utelukker at dette er en konsekvens av transfer fra tysk. Dette kan styrke argumentet om at det vi observerer i den tyskspråklige informantgruppen er transfer fra S1, siden gruppene skiller seg fra hverandre på dette punktet jamfør Jarvis' (2000) krav om intergruppe-heterogenitet. Her virker det lite trolig at de tyskspråklige informantene har brukt sin engelske grammatiske intuisjon som hjelpemiddel for å velge den riktige norske oversettelsen, men heller har benyttet seg av sin tyske grammatikk. På engelsk ville strukturen vært «Listen eagle, my friend. An idea occurred to **me!**» med det refleksive personlige pronomenet postverbalt, slik det også er på norsk «Hør ørn, min venn. Det forekom **meg** en tanke», eventuelt «En tanke forekom **meg**». I engelsk ville vi dessuten finne en preposisjon her, ulikt norsk og tysk. Dette kan tale for at de tyskspråklige

informantene i dette tilfellet ikke benytter seg av sitt engelske S2 for å tilegne seg norsk og tvinge bort negativ transfer fra tysk S1.

En annen forklaring på hvorfor engelskkompetansen til de tyske informantene ikke klarer å undertrykke transfer fra sitt S1, kan være at engelsk ikke nødvendigvis er de tysktalendes primære transferkilde i innlæringsprosessen av norsk. Ifølge TPM vil man benytte seg av et tidligere tilegnet språk som man synes typologisk sett ligger nærmest det nye  $S_n$ . Det kan tenkes at de typologiske forskjellene mellom tysk og norsk, og tysk og engelsk, er så små at de derfor foretrekker å bruke sitt S1 som transferkilde, eller velger et av språkene vilkårlig som transferkilde.

Selv om vi overordnet sett kan observere en sammenheng mellom innlærernes engelskkompetanse og prestasjon på elisiteringstesten, kan vi i figur 17 i kapittel 4.4.2.1 (gjengitt under) observere at mange innlærere fra gruppe 'a' velger alternativene som bryter med definitthetseffekten i norsk i oversettelse av inakkusative konstruksjoner.



For å se hvorvidt de spanskpråklige informantene kan ha benyttet seg av sin engelskkompetanse i å velge grammatisk alternativ for inakkusative konstruksjoner eller ikke, kan vi se nærmere på testsetning 16 og 29 for å se hvilken engelskkompetanse de ulike informantene har, og hvorvidt de velger det grammatiske alternativet, eller alternativet som bryter med definitthetseffekten i norsk. Et tilsvarende alternativ på engelsk ville også ha brutt med definitthetseffekten. Testsetning 16 igjen:

(3)

Disminuían<sub>VBL</sub> [los ánimos de la tortuga]<sub>SU</sub>.

Sank<sub>VBL</sub> [humøret til skilpadden]<sub>SU</sub>.

- #\*Det sank humøret til skilpadden.
- Humøret til skilpadden sank.
- ^\*Sank humøret til skilpadden.

Informant	Engelskkompetanse
ES6a	Ingen
ES7a	Funksjonell
ES8a	Ingen
AS9a	Svært høy
ES10a	Høy
ES13a	Svært høy
AS13a	Svært høy

Tabell 19- Grammatikalsk alternativ testsetning 16: Gruppe 'a' (SPA)

Informant	Engelskkompetanse
AS5a	Funksjonell
ES5a	Svært høy
AS8a	Høy
AS11a	Høy
ES11a	Svært høy
ES12a	Morsmåslisk

Tabell 20- Brudd på definitthetseffekt testsetning 16: Gruppe 'a' (SPA)

Resultatene av valg av alternativ for testsetning 16 peker ikke nødvendigvis i retning av at engelskkompetanse har spilt en avgjørende rolle for valget av grammatikalsk alternativ. Informant ES6a og ES8a, uten engelskkompetanse, har begge valgt grammatikalsk alternativ for testsetning 16. ES11a, med svært høy engelskkompetanse, og ES12a, med morsmåslisk engelskkompetanse, har begge valgt alternativet som bryter med definitthetseffekten på norsk. Dette er uventet, om vi antar at transfer fra engelsk S2 ville ha forhindret disse informantene å velge ugrammatikalske alternativ som bryter med definitthetseffekten på norsk. Transfer fra engelsk trenger altså ikke nødvendigvis å tvinge bort transfer fra S1 i S<sub>n</sub>-produksjonen av norsk i alle tilfeller, selv om vi generelt ser en korrelasjon mellom høy score i elisiteringstesten og et høyt engelsknivå; se mer om dette i kapittel 4.5.

Under vil jeg vise til informantenes engelskkompetanse i sammenheng med valg av svaralternativ b) eller c) for testsetning 29, gjengitt som (4).

(4)

Desaparecieron<sub>VBL</sub>, de repente, [las ganas de volar]<sub>SU</sub>.

Forsvant<sub>VBL</sub> umiddelbart [lysten til å fly]<sub>SU</sub>.

- a) ^\*Forsvant lysten til å fly umiddelbart.
- b) Lysten til å fly forsvant umiddelbart.
- c) #\*Det forsvant lysten til å fly umiddelbart.



Informant	Engelskkompetanse
ES7a	Funksjonell
AS8a	Høy
ES10a	Høy
AS9a	Svært høy
ES11a	Svært høy
ES12a	Morsmålslik

Tabell 21- Grammatikalsk alternativ testsetning 29: Gruppe 'a' (SPA)

Informant	Engelskkompetanse
ES6a	Ingen
ES8a	Ingen
AS7a	Ingen
AS6a	Lav
AS11a	Høy
ES5a	Svært høy
ES13a	Svært høy

Tabell 22- Brudd på definitthetseffekten testsetning 29: Gruppe 'a' (SPA)

I dette tilfellet virker det som det finnes en tydeligere korrelasjon mellom de som har valgt grammatikalsk alternativ i setning 29, og høy engelskkompetanse, men det er fortsatt tre informanter fra gruppen med høy engelskkompetanse som velger alternativet som bryter med definitthetseffekten på norsk.

Figur 16 fra kapittel 4.4.2.1 viser innlærernes sammenlagte score for de fem ulike inakkusative konstruksjonene, og her ligger informant AS7a (0%), AS6a (20%), AS3a (20%) i nedre sjikt. Disse fire informantene danner også del av gruppen med lav engelskkompetanse. Hos de andre informantene er det en større spredning i engelsknivå sett i sammenheng med deres score for inakkusative konstruksjoner. Informant ES7a, AS9a, AS11a og ES11a scorer 60% for inakkusative konstruksjoner. Deres engelskkompetanse strekker seg fra «funksjonell» til «svært høy».

Engelskkompetansen deres vises i tabellen under.

Informant (score inakkusative konstr.)	Engelskkompetanse
ES10a (100%)	Høy
AS13a (100%)	Svært høy
AS8a (80%)	Høy
ES13a (80%)	Svært høy
ES11a (60%)	Svært høy
AS11a (60%)	Høy
AS9a (60%)	Svært høy
ES7a (60%)	Funksjonell
ES12a (40%)	Morsmålslik
ES8a (40%)	Ingen
ES6a (40%)	Ingen
ES5a (40%)	Svært høy
AS5a (40%)	Funksjonell

Tabell 23- Informanter som scorer over 20% for setningstype C: Gruppe 'a' (SPA)

Iblant informantene fra gruppe 'a' som velger alternativ som bryter med definitthetseffekten i norsk, er det ikke en entydig intragruppe-homogenitet (Jarvis, 2000). Informanter som havner i gruppen med høy engelskkompetanse, scorer svært

ulikt for inakkusative testsetninger, der for eksempel ES12a med morsmålslik kompetanse scorer 40% for denne typen konstruksjoner, mens informant ES10, med høy engelskkompetanse<sup>19</sup> scorer 100%. Dette svekker hypotesen om at transfer fra engelsk S2/S<sub>n</sub> er synlig i informantenes norskproduksjon i dette tilfellet, om jeg tar utgangspunkt i Jarvis' kriterier (2000, s. 260 – 261) om hvordan en kan påvise transfer i S2-produksjon, da det er et såpass stort spenn mellom de ulike informantene innenfor samme gruppe (for eksempel gruppen med høy engelskkompetanse).

De generative tredjespråksteoriene kan ikke forklare hvorfor de spansktalende informantene fra gruppe 'a' med høye engelskferdigheter velger alternativene som bryter med definitthetseffekten på norsk. L2SF hevder at innlæreren bruker sitt S2 som mønster for tilegning av S<sub>n</sub>, og TPM mener man bruker et tidligere tilegnet språk som typologisk sett ligger nærmest det språket man er i ferd med å tilegne seg. Resultatene mine stemmer på dette punktet ikke overens med disse teoriene om tredjespråkstilegnelse, da informanter med høy engelskkompetanse ikke velger grammatikalske alternativer. Det kan tenkes at engelskkompetanse spiller en større rolle for informantenes produksjon og plassering av subjekt i norsk setningsstruktur, enn for bestemmelse av frasers form innad i setningsstrukturen på det innlæringsstadiet de spansktalende informantene fra gruppe 'a' befinner seg i. Kanskje en mulig forklaring på resultatene mine kan være at innlærere tilegner seg syntaktisk struktur før de tilegner seg morfologien i ulike fraser. Dette underbygges blant annet av Rothman (2015, s. 187, sitert i Kupisch, 2016, s. 409), som sier at «bilinguals might not need to transfer either the L1 or the L2 completely. Rather, they might be able to transfer on a property-by-property basis, because they have had more bilingual experience, and thus can control transfer more systematically». Man finner ikke nødvendigvis en fullstendig overføring av alle trekk fra et S<sub>n</sub> til et annet (Bardel 2019, s. 655). Det er kanskje større sannsynlighet for at tilegnelsen skjer gradvis.

Ut ifra diagrammene som er presentert i kapittel 4.5, og i analysen i 5.3, kan det virke som om engelskkompetanse har hatt effekt på totalscoren i elisiteringstesten og subjektrealisering for setningstype A og B. Gruppe 'a' med høy engelskkompetanse gjør det 24% bedre i gjennomsnitt enn gruppen med lav engelskkompetanse i elisiteringstesten, og 23% bedre for setningstype A og B. Selv om jeg ikke har tatt hensyn til statistisk signifikans, anser jeg det som svært sannsynlig at informantene fra gruppe 'a' som oppnår høy score i elisiteringstesten, drar nytte av sin engelskkompetanse. Forskjellen mellom gruppene når det kommer til realisering av subjekt (både setningstype A og B), er også stor.

Studiens hypotese 3 kan i høy grad styrkes, da vi kan observere en tydelig korrelasjon mellom deltakernes engelskkompetanse og deres totalscore i elisiteringstesten. Faktorer som kan svekke argumentet om at engelskkompetanse (S2) vil tvinge bort transfer fra S1, er det faktum at flere informanter som kategoriseres med høy engelskkompetanse, viser negativ transfer i form av brudd på definitthetseffekten i norsk. Dette kan dog forklares med at en innlærer kan tilegne seg et språk «trekk for trekk», og at det ikke nødvendigvis finnes en fullstendig overføring av struktur fra et tidligere tilegnet S<sub>n</sub> i tilegnelsen av et nytt S<sub>n</sub> (Rothman, 2015, s. 187, sitert i Kupisch, 2016, s. 409).

---

<sup>19</sup> I denne sammenhengen referer «høy engelskkompetanse» til Tabell 6, kapittel 4.5, og ikke til skillet mellom de to 'a'-gruppene, basert på et skille mellom ingen – funksjonell engelskkompetanse (lav) og høy – morsmålslik kompetanse (høy).

## 6 Avslutning

### 6.1 Viktigste funn og prediksjoner om læringsløype

I denne studien har jeg studert voksne spanskspråklige innlæreres produksjon og plassering av subjektet i norsk, og hvorvidt botid og engelskkompetanse har hatt en effekt på denne produksjonen. Dette har jeg tatt rede på gjennom å samle inn data fra 25 spansktalende informanter gjennom en elisiteringstest, en engelsk luketest og innhenting av data om informantenes lingvistiske bakgrunn. Med utgangspunkt i tre hypoteser, analyserte jeg resultatene, og kom fram til følgende punkter:

Hypotese 1 kan i stor grad styrkes. Mine funn kan tale for at botid, og dermed mer målspråklig innputt, vil bedre resultatene til spanskspråklige innlærere av norsk, noe som styrker antakelsene i FTFA. Dette kunne vi observere ved å se at innlærergruppe 'a' og 'b' generelt sett dannet to grupper på hver sin side av testscorekalaen, med unntak av fire informanter som jeg kategoriserer som utkantinger. Det viser seg imidlertid at én av utkantingene har lært norsk lengre enn hen har bodd her, og at dette kan forklare denne informantens høye totalscore. Informanten vil egentlig naturlig tilhøre gruppe 'b'. Informanter fra gruppe 'b' scorer generelt sett høyest på elisiteringstesten, mens informanter fra gruppe 'a' scorer lavere. Dette taler altså for at en kan endre parameterinnstillingene for språktrekk etter hvert som man blir utsatt for mer målspråklig innputt.

Hypotese 2 om at transfer fra S1 har hatt innvirkning på informantene med kort botid og relativt lav engelskkompetanse, kan vise seg å stemme. De fire informantene som oppnådde lavest poengsum i elisiteringstesten, føyde seg også inn i gruppen med lav engelskkompetanse. Disse viser tegn til transfer i form av å unnlate å flytte fraser til temaposisjon, samt brudd med V2-kravet i norsk. Realisering av temaposisjon og V2-kravet virker som et større problem for innlærerne med lavest testscore, enn for eksempel realiseringen av referensielle og formelle subjekt i finitte over- og leddsetninger. På dette punktet kan Toledo (1995) sin konklusjon styrkes, da hun argumenterte for at subjekttvungen måtte være på plass i prodrop-parameteren, før en spanskspråklig innlærer kunne tilegne seg V2-kravet. Dette kan tyde på at [-prodrop] er tilegnet, men at informantene med lavest testscore viser tendenser til «topic-drop». I sammenligningen av resultatene av testing av setningstype A og B, kan vi også observere at informantgruppe 'a' oppnår lavere gjennomsnittlig score for setningstype B (66%) med formelle subjekt enn for setningstype A (79%) med referensielle subjekt. Dette styrker Salomonsens argument (1995) om at subjektvang tilegnes før det-setninger i norsk mellomspråk hos innlærere med spansk S1.

I analysen av testingen for engelskpåvirkning i informantenes norskproduksjon, viste det seg at det fantes en korrelasjon mellom høy engelskkompetanse og høy score i elisiteringstesten. I tillegg til dette fantes det også en korrelasjon mellom høy engelskkompetanse og høy score for setningstype A og B, som testet for realisering og plassering av referensielt og formelt subjekt. Dette styrker studiens hypotese 3 om at tilegnet [-prodrop] verdi for engelsk vil kunne overføres til norsk som  $S_n$ . Funnene underbygger derfor de tre generative tredjespråksteoriene som blir nevnt i oppgaven (CEM, L2SF og TPM). På en annen side kunne resultatene for valg av oversettelser for inakkusative konstruksjoner tyde på at transfer fra S1 spansk var tydeligere enn transfer fra S2 engelsk. Dette kunne vi se ved at informanter fra gruppe 'a' med høy engelskkompetanse, valgte svaralternativer som brøt med definitthetseffekten i norsk. Siden denne regelen også finnes i engelsk, forventet jeg derfor at transfer fra engelsk kom til å tvinge bort valget av denne konstruksjonen. Det virker derimot ikke som om

engelsk har hatt avgjørende effekt på hvilket svaralternativ informantene har valgt for de inakkusative konstruksjonene. Dette kan muligens forklares av at trekk i målspråket tilegnes stegvis, og at det kanskje ikke finnes en overføring av absolutt alle trekk samtidig.

Basert på analysen i kapittel 5 kan det virke som om det tegner seg opp visse prediksjoner for hvordan spanskspråklige innlærere tilegner seg norsk som  $S_n$ . For det første virker det som om førstespråket i stor grad påvirker informantenes elisitering av testsetningene. Dette bildet tegner seg tydelig opp om vi ser elisiteringstestresultatene fra den spanskspråklige gruppen opp mot resultatene til den tyskspråklige kontrollgruppen. Det at de tyskspråklige scorer svært høyt (96%), til tross for kort botid, og at de spanskspråklige i snitt scorer lavere, selv med lang botid (gruppe 'b' med en score på 90%), indikerer at typologisk likhet mellom  $S_1$  og  $S_n$  vil ha en betydelig innvirkning på informantenes tilegnelse av trekkene i [-prodrop]-parameteren. I elisiteringstesten ser vi tydelige tegn til at de tyskspråklige drar nytte av at deres  $S_1$  har samme parameterverdi for prodrop som norsk, altså [-prodrop].

For det andre ser vi et tydelig skille mellom informantene i den spanskspråklige gruppen, basert på deres botid. Det virker rimelig å anta at man ved lenger botid også utsettes mer for målspråklig innputt, og at dette igjen resulterer i en mer målspråklig produksjon, i alle fall av [-prodrop]-trekkene. Dette er i tråd med teorien om Full Transfer/Full Access.

Til sist kommer det fram av resultatene at temaposisjonen i norskproduksjonen virker å være utsatt hos spanskspråklige informanter med kort botid og lav engelskkompetanse. Det kan se ut til at informantene har tilegnet seg subjekt tvang i stor grad, men oppnår lavere score i elisiteringstesten på grunn av manglende ledd i temaposisjonen, kanskje som følge av «topic-drop». Når det gjelder tilegnelse av referensielt subjekt versus formelt subjekt, kan resultatene tyde på at de spanskspråklige informantene fra gruppe 'a' i høyere grad har tilegnet seg subjekt tvang i kontekster med referensielle subjekt.

Engelskkompetanse virker å ha en betydelig innvirkning på de spanskspråklige informantenes resultater, da vi ser en tydelig forskjell mellom totalscoren i elisiteringstesten til den spanskspråklige gruppe 'a' med høy engelskkompetanse og den spanskspråklige gruppe 'a' med lav engelskkompetanse.

Selv informanter med høy engelskkompetanse har ikke alltid tilegnet seg definitthetseffekten i norsk, noe vi kan se basert på resultatene av testkonstruksjonene med inakkusative verb som testet spesielt for dette. Det kan derfor tenkes at tilegningen av trekket for definitthetsregelen i norsk krever tilgang til større mengder med målspråklig innputt.

## 6.2 Svakheter og mulige feilkilder i undersøkelsen, og veien videre

Utvalget mitt (spansktalende gruppe 'a'=16) er begrenset, og det er derfor vanskelig å si noe om engelskkompetansen fører til statistisk signifikante forskjeller mellom de to ulike 'a'-gruppene, eller ikke. Om jeg hadde hatt flere informanter i dette utvalget, hadde dette styrket funnene mine, om det fortsatt hadde vist seg å være en forskjell mellom gruppen med lav engelskkompetanse og gruppen med høy engelskkompetanse. Om jeg skal gjøre et lignende prosjekt i framtiden vil det være gunstig å prøve å skaffe flere informanter for å få sikrere resultater.

I utformingen av elisiteringstesten hadde det også vært fordelaktig med flere konstruksjoner som testet for brudd på definitthetseffekten i norsk. Jeg hadde fire

konstruksjoner som testet direkte for dette, og skulle kanskje helst ha designet flere, enten for å styrke eller avkrefte funnene som tydet på at mange spanskspråklige informanter fra gruppe 'a' bryter definitthetseffekten i norsk, til tross for høy engelskkompetanse. Men dette er en type etterpåklokskap som stammer fra at dette faktisk viste seg å være en interessant variabel, noe jeg ikke hadde noe empirisk grunnlag for å anta før jeg lagde undersøkelsen. Dette har heller ikke, meg bekjent, vært sentralt i tidligere studier av fenomenet subjekt tvang i norsk.

Ved et potensielt framtidig prosjekt kunne man ha gjennomført en liknende test for en liknende informantgruppe, for å styrke eller avkrefte funnene jeg har gjort i denne oppgaven. I denne studien kan jeg bare anta at definitthetseffekten er noe man tilegner seg senere enn for eksempel subjekt tvang og V2-kravene. Det forklarer mønstrene jeg finner, men det skulle gjerne ha vært mer underbygd. Det kunne derfor ha vært spennende å gjennomføre mer forskning som går mer i dybden på spanskspråkliges vurdering av inakkusative verb, og hvilken konsekvens dette har for deres tilegning av definitthetseffekten i norsk.

Tredjespråksforskning er et svært spennende forskningsfelt, og det er svært mange forskjellige variabler som kan påvirke menneskers språklæringsevne. Her har jeg bare gått mer og mindre grundig inn i noen få; noen har vært utforsket før, mens andre er nye for denne undersøkelsen. Selv om denne undersøkelsen helt klart har sine begrensninger, mener jeg likevel at mønstrene som til tross avtegner seg relativt konsistent utgjør svært spennende og interessante funn som forhåpentligvis bidrar til ny kunnskap på forskningsfeltet som kan kalles voksnes språktilegnelse av norsk.



## 7 Litteraturliste

- Abbuhl, R., Gass, S., & Mackey, A. (2013). Experimental research design. I R. J. Podesva & D. Sharma (Red.), *Research methods in linguistics* (s. 116 – 134). Cambridge University Press.
- Aggarwal, C. C. (2013). *An introduction to outlier analysis*. Springer International Publishing.
- Bardel, C. (2019). Syntactic Transfer in L3 Learning. What Do Models and Results Tell Us About Learning and Teaching a Third Language? I M. J. Guiterrez-Mangado, M. Martínez-Adrián & F. Gallardo-del-Puero (Red.), *Cross-Linguistic Influence: From Empirical Evidence to Classroom Practice* (s. 101–120). Springer International Publishing. [https://doi.org/10.1007/978-3-030-22066-2\\_6](https://doi.org/10.1007/978-3-030-22066-2_6)
- Bardel, C. & Falk, Y. (2007). The role of the second language in third language acquisition: the case of Germanic syntax. *Second Language Research*, 23(4), 459 – 484.
- Bergreen, H. & Tenfjord, K. (1999). *Andrespråkslæring*. Ad Notam Gyldendal.
- Biberauer, T. (2018). Pro-drop and emergent parameter hierarchies. I F. Cognola & J. Casalicchio (Red.), *Null Subjects in Generative Grammar: A Synchronic and Diachronic Perspective* (s. 94 – 136). Oxford Academic. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198815853.003.0005>
- Busterud, G. (2014). *Anaforiske bindingskonstruksjoner i norsk som andrespråk* [Doktorgradsavhandling]. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
- Carlsen, C. H. (2013). Med UG in mente. *NOA - Norsk Som andrespråk*, 29(1), 28 – 52.
- Carnie, A. (2013). *Syntax: A Generative Introduction* (3.utg.). Wiley-Blackwell.
- Chomsky, N. (1965). *The Aspects of the Theory of Syntax*. M.I.T. Press.
- Chomsky, N. (1982). *Lectures on Government and Binding: The Pisa Lectures* (2.utg.). Foris Publications.
- Cruschina, S. (2016). Pseudo-Existentials and Definiteness Effects in Italian. I S. Fischer, T. Kupisch & E. Rinke (Red.), *Definiteness Effects: Bilingual, Typological and Diachronic Variation* (s. 120 – 148). Cambridge Scholars Publishing.
- Cummins, J. (1981). Age on Arrival and Immigrant Second Language Learning in Canada: A Reassessment. *Applied Linguistics*, 2(2), 132 – 149. DOI:10.1093/applin/2.2.132
- Dörnyei, Z., & Csizér, K. (2011). How to Design and Analyze Surveys in Second Language Acquisition Research. I A. Mackey & S. M. Gass (Red.), *Research Methods in Second Language Acquisition* (s. 74–94). John Wiley & Sons, Ltd. <https://doi.org/10.1002/9781444347340.ch5>
- Eide, K. M. (2022). *Språket som superkraft*. Fagbokforlaget.
- Eide, K.M. & Busterud, G. (2015). Kompetanse og performanse: Kunnskap og produksjon. I K. M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 19 – 57). Novus.

- Eide, K. M. & Åfarli, T. A. (2020). Dialects, registers and intraindividual variation: Outside the scope of generative frameworks? *Nordic Journal of Linguistics*, 43(3), 233–248. <https://doi.org/10.1017/S0332586520000177>
- Féry, C. (2007). The prosody of topicalization. I K. Schwabe & S. Winkler (Red.), *On Information Structure, Meaning and Form. Generalizations across languages* (s. 69 – 86). John Benjamins Publishing Co.
- Fischer, S., Kupisch, T. E. & Rinke, E. E. (2016). *Definiteness Effects: Bilingual, Typological and Diachronic Variation*. Cambridge Scholars Publishing.
- Flynn, S., Foley, C., og Vinnitskaya, I. (2004). The Cumulative-Enhancement Model for Language-Acquisition: Comparing Adults' and Children's Patterns of Development in First, Second and Third Language Acquisition of Relative Clauses. *International Journal of Multilingualism*, 1(1), 3 – 16.
- Gonzalez-Marquez, M., Becker, R.B. & Cutting, J. E. (2007). An introduction to experimental methods for language researchers. I M. Gonzalez-Marquez, I. Mittelberg, S. Coulson & M. J. Spivey (Red.), *Methods in Cognitive Linguistics* (s. 52 – 86). John Benjamins Publishing Co.
- Gujord, A-K. H. & Ragnhildstveit, S. (2018). Tverrspråkleg påverknad – status og trendar i norsk andrespråksforskning. I A-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk: perspektiver på læring og utvikling* (s. 133 – 161). Cappelen Damm akademisk.
- Hawkins, R., & Chan, C. Y. (1997). The partial availability of Universal Grammar in second language acquisition: The 'Failed Functional Features Hypothesis.' *Second Language Research*, 13(3), 187 – 226. <https://doi.org/10.1191/026765897671476153>
- Higby, E., & Obler, L. K. (2017). Length of residence: Does it make a difference in older bilinguals? I E. Bialystok & M. D. Sullivan (Red.), *Growing Old with Two Languages: Effects on Bilingualism on Cognitive Aging* (s. 55 – 75). John Benjamins Publishing Company.
- Jarvis, S. (2000). Methodological rigor in the study of transfer: Identifying L1 influence in the interlanguage lexicon. *Language Learning*, 50(2), 245 – 309. <https://doi.org/10.1111/0023-8333.00118>
- Jin, F., Eide, K.M & Busterud, G. (2015). Nyere andrespråksteorier. I K. M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 241 – 286). Novus.
- Johannessen, J. B. (2003). Innsamling av språklige data: Informanter, introspeksjon og korpus. I J. B. Johannessen (Red.), *På språkjakt* (s. 133 – 165). Unipub.
- Kayne, R. S. (1975). *French syntax: the transformational cycle*. MIT Press.
- Kleijn, S., Pander Maat, H., & Sanders, T. (2019). Cloze testing for comprehension assessment: The HyTeC-cloze. *Language Testing*, 36(4), 553–572. <https://doi.org/10.1177/0265532219840382>
- Kulbrandstad, L. A. & Ryen, E. (2018). Hvordan læres et andrespråk? Overordnete perspektiver. I A-K. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 27–51). Cappelen Damm Akademisk.



- Kupisch, T. (2016). Definiteness Effects in German-Turkish Bilinguals. I S. Fischer, T. Kupisch & E. Rinke (Red.), *Definiteness Effects: Bilingual, Typological and Diachronic Variation* (s. 404 – 423). Cambridge Scholars Publishing.
- Leonetti, M., & Escandell-Vidal, V. (2020). Strong pronouns as postverbal subjects in Spanish and Italian. I M. Georgiagentis, G. Giannouloupoulou, M. Koliopoulou & A. Tsokoglou (Red.), *Contrastive Studies in Morphology and Syntax* (s. 210–224). Bloomsbury Academic. <http://dx.doi.org/10.5040/9781350079212.0021>
- Lozano, C. & Mendikoetxea, A. (2008). Postverbal subjects at the interfaces in Spanish and Italian learners of L2 English: a corpus analysis. I G. Gilquin, S. Papp & M. B. Diez-Bedmar (Red.), *Linking up contrastive and learner corpus research* (s. 83 – 125). Brill. [https://doi.org/10.1163/9789401206204\\_005](https://doi.org/10.1163/9789401206204_005)
- Montrul, S. (1999). Causative errors with unaccusative verbs in L2 Spanish. *Second Language Research*, 15(2), 191 – 219. <https://doi.org/10.1191/026765899669832752>
- Mundoprimarya. (u.å.). *El águila y la tortuga*. Hentet 9. november 2022 fra <https://www.mundoprimarya.com/fabulas-para-ninos/aguila-la-tortuga>
- Nygård, M. (2018). *Norwegian Discourse Ellipsis: Clausal Architecture and Licensing Conditions*. John Benjamins Publishing Company.
- Perlmutter, D. M. (1978). Impersonal Passives and the Unaccusative Hypothesis. *Proceedings of the Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 4, 157 - 189. <https://doi.org/10.3765/bls.v4i0.2198>
- Philippaki-Warbuton, I. (1987). The Theory of Empty Categories and the Pro-Drop Parameter in Modern Greek. *Journal of Linguistics*, 23(2), 289 – 318. <http://www.jstor.org/stable/4175892>
- Platzack, C. (1987). The Scandinavian Languages and the Null-Subject Parameter. *Natural Language and Linguistic Theory*, 5(3), 377 – 401. <https://doi.org/10.1007/BF00134554>
- Ramsey, C. A. & Wright, E. N. (1974). Age and second language learning. *The Journal of Social Psychology*, 94, 115 – 121. <https://doi.org/10.1080/00224545.1974.9923189>
- Reiten, H. (2003). *Tysk grammatikk* (3. utg.). Aschehoug.
- Rizzi, L. (1982). *Issues in Italian Syntax*. De Gruyter Mouton.
- Rothman, J. (2011). L3 syntactic transfer selectivity and typological determinacy: The typological primacy model. *Second Language Research*, 27(1), 107–127. <https://doi.org/10.1177/0267658310386439>
- Salomonsen, L. E. (1995). *Pro-drop parameteret og det-setninger*. [Upublisert hovedfagsoppgave]. Universitetet i Bergen.

- Salomonsen, L. (2008). Pro-drop-parameteren: Det-setninger som utløser for subjektstvang? I C. Carlsen, E. Moe, R. O. Andersen & K. Tenfjord (Red.), *Banebryter og brobygger i andrespråksfeltet* (s. 74 – 87). Novus.
- Sandvik, G., Weibull, J. & Enander, H. (2023, 19.januar). Norway. I *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/place/Norway>
- Schwartz, B.D. & Sprouse, R.A. (1994). Word order and nominative case in nonnative language acquisition: a longitudinal study of (L1 Turkish) German interlanguage. I T. Hoekstra. & B. Schwartz, (Red.), *Language acquisition studies in generative grammar* (s. 317 – 368). John Benjamins.
- Schwartz, B. D. & Sprouse, R. (1996). L2 cognitive states and the Full Transfer/Full Access model. *Second Language Research*, 12(1), 40 – 72. <http://www.jstor.org/stable/43104504>
- Selven, J. (2014). *Finittmarkering og inversjon i norsk som andrespråk: En studie av tyske, engelske, russiske og vietnamesiske andrespråkstilegnere*. [Masteroppgave]. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. <http://hdl.handle.net/11250/244382>
- Serrano, M. J. (2014). Cognición y estilo comunicativo: el sujeto posverbal y el objeto sintáctico. *Estudios filológicos*, 54, 139 – 156. <https://doi.org/10.4067/S0071-17132014000200008>
- Shadrova, A., Linscheid, P., Lukassek, J., Lüdeling, A., & Schneider, S. (2021). A Challenge for Contrastive L1/L2 Corpus Studies: Large Inter- and Intra-Individual Variation Across Morphological, but Not Global Syntactic Categories in Task-Based Corpus Data of a Homogeneous L1 German Group. *Frontiers in Psychology*, 12, 1–29. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.716485>
- Toledo, C. C. (1995). *Subjektløshet og underinversjon i spanskpråklige elevs norske mellomspråk: En tilnærming til spørsmålet om UGs rolle i voksen andrespråkstilegnelse*. [Upublisert hovedfagsoppgave]. Universitetet i Bergen.
- Tranøy, K. (2023). *Eksplisitt undervisning I V2-regelen for voksne innlærere av norsk – eit pilotprosjekt*. [Upublisert masteroppgave]. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.
- Trutkowski, E. (2016). *Topic Drop and Null Subjects in German*. De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110446173>
- Universitetet i Bergen. (2023, 10. april). ASK – Norsk andrespråkskorpus: Tillegg AG. Hentet fra <https://clarino.uib.no/korpuskel-classic/corpus-list>
- Wen, Z., Biedroń, A., & Skehan, P. (2017). Foreign language aptitude theory: Yesterday, today and tomorrow. *Language Teaching*, 50(1), 1 - 31. <https://doi.org/10.1017/S0261444816000276>
- Åfarli, T. A. (2015). UG-basert andrespråksteori og syntaktisk struktur. I K.M. Eide (Red.), *Norsk andrespråkssyntaks* (s. 59 – 94). Novus.
- Åfarli, T. A. (2021). Frå funksjonsanalyse til formanalyse. I H. Brøseth, K. M. Eide & T. A. Åfarli (Red.), *Språket som system: Norsk språkstruktur* (s. 145 – 171). Fagbokforlaget.

Áfarli, T.A. & Eide, K. M. (2003). *Norsk generativ syntaks*. Novus.

## **8 Vedlegg**

**Vedlegg 1:** Oppgavens relevans for lektoryrket

**Vedlegg 2:** Nettskjema for spanskspråklige informanter (inneholder samtykkeskjema, elisiteringstest, luketest og del om lingvistisk bakgrunn)

**Vedlegg 3:** Nettskjema for tyskspråklige informanter (inneholder samtykkeskjema, elisiteringstest, luketest og del om lingvistisk bakgrunn)

**Vedlegg 4:** Nettskjema for norskspråklige informanter (inneholder samtykkeskjema, elisiteringstest, luketest og del om lingvistisk bakgrunn)

**Vedlegg 5:** Originaltekst "El águila y la tortuga"

**Vedlegg 6:** Originalteskt og redigert versjon av engelsk luketest

**Vedlegg 7:** Setningsstruktur i resultatene til informant ES6A, AS7A, ES8A, AS6A, ES5A, AS3A

